Bibliothèque Nationale Library

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, DEC. 3, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 49 | SESTDIENA, 1986. GADA 6. DECEMBRIS | 36. GADS | SATURDAY, DECEMBER 6, 1986.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Dr. Pēteris Dakša

Lāpa jānes tālāk

Mūsu valsts neatkarības pasludināšanas dienu atzīmējām visā pasaulē, kur vien mīt latvieši. Šajos svētkos teiktās runas mudina izpildīt mūsu pienākumu Latvijas brīvības atgūšanai.

Tālajā Edmontonā Dr. P. Dakša savā runā pieskārās vairākām trimdas šīsdienas un nākotnes problēmām, kuŗas uzskatām par tik nozīmīgām, ka dodam iespēju lasītājiem iepazīties ar Dr. Dakšas uzskatiem. Ierobežoto telpu dēļ viņa runa īsināta.

18. novembris nav tikai pagātnes notikums. Tas ir visu mūsu nākotnes cīņu pamats, stiprinājums un spēka avots. Toreiz teiktie vārdi:

,,Mēs pasludinām Latviju par neatkarīgu un severēnu republiku'', ir neizdzēšami un būs spēkā, kamēr vien pasaulē vēl kāds latvietis dzīvos. Latvija ar okupāciju nav mirusi. Tā dzīvo un dzīvos!

Latvijas valsts norietu sākās ar krievu bazēm Liepājā un vēlāko okupāciju. Šī necilvēciskā vara plosīja Latviju veselu gadu, t.s. ,,Baigo gadu.'' Tas prasīja gan ar noslepkavotiem, gan deportētiem ap 50—60.000 upuŗu. Iznīcināja valstsvīrus, ierēdņus, virsniekus, intelliģenci, aizsargus, sabiedriskus darbiniekus, sirmgalvjus, sievas un bērnus. Šī vēl nepieredzētā necilvēcība radīja tautā ne vien paniku, bet arī dziļu naidu.

Izceļoties Otram Pasaules kaŗam, spontāni visā Latvijā radās partizānu kustība. Tur bija aizvesto piederīgie, noslepkavoto bērni, kas ar ieročiem rokās glāba, kas vēl bija glābjams un likvidēja komūnistu atliekas.

Sākās Hitlera Vācijas okupācija. Mūsu brīvvalsts atbildīgos valstsvīrus un augstāko ierēdniecību komūnisti bija iznīcinājuši.

To, kas notika Latvijā vācu okupācijas laikā, pasaule nevar izprast, nezinot, ka vienu gadu pirms tam te bija ,,Baigais gads'', ka te plosījās sarkanais komūnisma mēris. Tāpēc arī vācietis nāca kā atbrīvotājs.

Mūsu leģionāri-grenadieŗi sirdīs nesa 1918.g. garu.

Hitleram kaŗu zaudējot, sākās otrreizēja krievu okupācija Latvijā un mūsu trimdas laiks.

Paredzot Otrā pasaules kaŗa beigu iznākumu, Leģiona pulkv. Kārlis Lobe teica zīmīgus vārdus un vēlējumu:

,,Kaut mums svešumā grūti klātos, tad mēs paliksim labi latvieši.''

Kā redzam, labklājība saēd latvietību.

Mūsu archibīskaps Teodors Grīnbergs kādā no pirmām Vispasaules Baznīcu sanāksmēm teica: ,,Ienaidnieks grib mūs iznīcināt, draugi asimilēt, bet mēs paši gribam palikt latvieši.''

Vai šodien pēc gaŗajiem trimdas gadiem mēs un mūsu bērni grib dzīvot? Vai mēs apzināmies savu izcelšanos, savu identitāti? Pat indiāņi un krāsainie no tās nebēg. Vai mēs apzināmies, ka mūsu saknes ir dziļā, neaptveŗami vecā un garīgi bagātā tautas slānī?

Mēs izglābām savas dzīvības un svešās zemēs nostiprinājāmies, kļuvām pat bagāti, bet daudzi no mums cīņā pēc dolariem pazaudējām savu dārgāko mantu, savus bērnus un mazbērnus. Tie nerunā savas tautas, savu vecāku un izcelsmes valodu. Tie ir kā koki ar apcirstām saknēm, kas garīgi un lēni mirst, jo nekas tos nesavieno ar maģisko saiti, valodu, ar savas tautas neizsmeļamām garīgām vērtībām, kultūru un spēku. Ko mēs sagaidām no saviem mazbērniem jauktās laulībās? No statistikas un pētījumiem mēs zinām, ka jauktas laulības nemēdz būt ilgstoši laimīgas, un viņu bērni ir un paliek divu kultūru maisījums, sava veida ,,mulāti'' ar dziļi traģisku identitāti, īpašībām un problēmām.

Pāvests Jānis Pauls II nesen Kristiānisma 800 gadu svinībās Romā, uzrunājot latviešus latviešu valodā, teica: ,,Cilvēks var vārdus, kas viņa dzīvei ir izšķirīgi, saklausīt un saprast vienīgi savas pašas tautas apvārsnī un kultūrā. Šo paaudzi visā pasaulē apdraud ateistu ideoloģija un materiālistiskā pieeja dzīvei.'' Mūsu šīs dienas aktīvitātei jāvēršas uz to, cik vēl var glābt un kā jaunatni pievērst latvietībai. Mūsu bērni ir mūsu nākotne. Nav viegli tautai dzīvot un augt svešu ietekmju vidū. Kā Latvijā, tā trimdā mūsu bērniem pievēršama lielāka uzmanība un uzupurēšanās. Atlūzuši un nokaltuši zari ir visām tautām, bet ir arī varoņi, kas visos apstākļos ir paturējuši ticības spēku, uzticību savai tautai un nav žēlojuši ne darbu, ne dolarus, lai kalpotu tai. To šodien pēc daudzajiem trimdas gadiem liecina varenie Dziesmu svētki, kas var pulcināt daudzus tūkstošus kā izpildītājus, tā apmeklētājus. Tie uzpilda mūsu latviskās dvēseles. Visos kontinentos notiek sarīkojumi, kultūras dienas, iznāk daudzi laikraksti, grāmatas, žurnāli. Mums ir bērnu vasaras nometnes, organizācijām lauku īpašumi.

(Turpinājums 20. lp.)

Archibīskaps A. Lūsis Losandželosā pie dievnama iedēstīja piemiņas kociņu.

Archibīskaps Arnolds Lūsis Losandželosā

LELBA's pārvaldes 3 dienu apspriedes, kas par baznīcas darbu notika Losandželosā, beidzās ar dievkalpojumu 16. novembrī. Tas bija arī veltīts Latvijas neatkarības pasludināšanas dienas 68. gadskārtai. Draudzei šī diena bija vēl jo svinīgāka tāpēc, ka dievkalpojumā piedalījās archibīskaps Arnolds Lūsis no Toronto, kas pirms vairāk nekā 10 gadiem dievnamu iesvētīja. Svētrunu teica prāvests Arturs Voitkus no Otavas.

Baznīcēnus iepriecināja altārim katrā pusē visā baznīcas augstumā uzvilktie Latvijas karogi — kādas draudzes locekles darināti un dāvāti. Uz altāŗa un pie kanceles sarkanbaltsarkanu ziedu sakārtojumi. Uguns liesmu greznoja Dienvidkalifornijas puķes — paradīzes putna ziedi.

Liturģiju vadīja draudzes māc. Edgars Liepiņš.

Prāv. A. Voitkus runāja par cilvēka laicīgajiem un garīgajiem pienākumiem un pārbaudījumiem. Laicīgos pienākumus ietveŗ vārdi: ,,Dodiet ķeizaram, kas ķeizaram pienākas, un Dievam, kas Dievam pienākas,'' ko teicis Kristus, raugoties uz seno romiešu monētu denāriju. Smagāks ir pārbaudījums, kad runa par mīlestību ne tikai pret savu tuvāko, bet par cilvēkam grūti izprotamo mīlestību pret savu ienaidnieku. Šai dienā nāk prātā jautājums, kā lai mīlētu tos, kas sagādā ciešanas mūsu tautai? Varam lūgt, kaut Dievs savā neizmērojamā žēlastība atgrieztu arī viņu dvēseles!

Diekalpojuma beigās archibīsk. A. Lūsis lasīja no Jeremijas grāmatas 29. nodaļa, kur pravieša 520 gadus pirms Kristus teiktie vārdi tā laika iekaŗotās Jeruzālemes trimdiniekiem attiecināmi arī uz mūsu laika latviešu trimdiniekiem: ,,Tas Kungs saka: Es atkal par jums gādāšu... Es jūs atvedīšu atpakaļ šinī vietā... Es jums beigās došu to, ko jūs cerat.''

Archibīskapa svētību saņēmuši, dievlūdzējiem bija sajūta, ka tie ieguvuši ko vārdos nepasakāmu, tikai sirdī izjūtamu.

Arī aktā svētku runu teica archibīsk. A. Lūsis. Bija mazs starplaiks līdz svētku aktam. Apakšējā zālē draudzes dāmu komiteja bija sarūpējusi uzkodas. Skaisti redzēt tautas tērpu valkātājas. Viens no tērpiem bija pieredzējis arī brīvās Latvijas laikus un svinības, gan ejot no rokas rokā, kamēr nonācis tagadējās valkātājas īpašumā. Tērpa īpašniece pastāstīja, ka, vēl meitene būdama, piedalījusies savas skolas pirmajās 18. novembŗa svinībās tālā Vidzemes pilsētā. Bijis auksts laiks, dubļi un vējs, apgērbi trūcīgi, bet sirdīs liela sajūsma. Nesuši jaunās Latvijas karogu, kas, vējā plīvojot, reizēm sities šai gājiena dalībniecei sejā. Tagad atmiņās tas liekoties kā tālo dienu glāsts...

Valstssvētku aktā telpas tikko spēj visus uzņemt, jo šai dienā ,,Uz Tevi, Latvija, iet visas mūsu domas.'' I.T.

Daugavas Vanagu tradicionālais
Ziemsvētku tirdziņš
notiks sestdien, 6. decembrī, no pl. 10—18 un svētdien, 7. dec. no pl. 10—16 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 6. DECEMBRIS, 49. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Katru dienu ārsti izdomā jaunas metodes — Dadzis

Viktors Kalniņš

Pārkārtojumi Padomju muitā

Liekas, ļoti daudziem latviešiem šādā vai tādā veidā gadās saskarties ar padomju muitu. Tiem, kas brauc no brīvās pasaules apmeklēt okupēto Latviju, bieži gadās iepazīt tās darbinieku nekaunību un patvaļu, bet sainīšu saņēmējiem pašā Latvijā to zaglīgumu. Līdz pēdējam laikam muitas dienestu Padomju savienībā vadīja ārējās tirdzniecības ministrija. Ar laiku saradās daudzas citu resoru organizācijas, kam bija tiesības kontrolēt dažāda veida tirdzniecības un valūtas operācijas ar ārzemēm. Tādi ir, piemēram, PSRS ārējā ekonomisko sakaru valsts komiteja, zinātniski tehnisko sakaru valsts komiteja un citas, beidzot pat ar „Sovieksportfilm", kas ietilpst kinematografijas komitejā. Visas šīs organizācijas savā darbībā centās iztikt bez muitas dienesta modrās acs un sakarā ar daudzām privilēģijām tas tām arī izdevās.

Padomju valdība tādēļ nolēma muitas dienestu nolikt tieši zem valdības resp.ministru padomes kontroles. Sāka darboties PSRS ministru padomes valsts muitas kontroles galvenā pārvalde. Tās priekšgalā ir bijušais padomju vēstnieks Bulgārijā un Ungārijā Vladimirs Bazovskis.

Bazovskis deva Maskavas laikrakstam Izvestija interviju. Spriežot pēc teiktā, padomju virsotne ir nobažījusies par nomenklatūras darbinieku augošām privilēģijām. Tās kļūst nekontrolējamas un noved pie tā, ka pārmērīgi sāk "grābt" kā augsti, tā arī ne pārāk augsti ierēdņi.

To ļoti labi illustrē darījumu kārtošana ar ārzemju firmām. Protams, skandāls ar melno kaviāru, ko eksportēja siļķu kārbās, kurā bija iejaukti simtiem zivju rūpniecības ministrijas darbinieki, ministru Iškovu un uz nāvi notiesāto viņa vietnieku Ritovu ieskaitot, mēroga ziņā ir vienreizējs. Arī sīkāki gari saka plaši nodarboties ar spekulācijām ārzemēs un pieņemt vērtīgas dāvanas no ārzemju firmām. Bazovskis te piemin bijušo ārējās tirdzniecības ministra vietnieku Suškovu un citus šīs ministrijas darbiniekus.

Tas atbilst jaunai Gorbačova politikai: samazināt patiešām neaizkaramo loku. Protams, Raisu Gorbačovu neviena muita nepārbaudīs, bet vidējā ranga nomenklatūras darbinieki, ministru vietnieki, ministriju nodaļu, tā saucamo "glavk'u", priekšnieki un viņiem līdzīgi šādas privilēgijas ir zaudējuši.

Protams, uz valsts drošības komiteju viss tas neattiecas. Tieši otrādi, tās vara un attiecīgi darbinieku privilēgijas pieaug. Kā tad citādi? Jau pieminētajā intervijā Bazovskis izdarīja uzsvaru uz citu lietu. Runājot par muitas uzdevumiem, proti, no ārzemēm „manāmi pieauga pretpadomju literatūras straume", kā viņš pats izteicās. Liekas, ka padomju varasvīri vēl vairāk ir uztraukušies par to, ka rokraksti, dokumenti var būt izvesti no Padomju Savienības. Bazovskis pasvītroja, ka ne tikai iebraucējiem, bet arī izbraucējiem jānodod kontrolei grāmatas, rokraksti, kino, foto, video materiāli un zīmējumi. Jau pats fakts, ka tāda produkcija netiek nodota kontrolei, ir kontrabanda, — vēstī Bazovskis.

Bet arī pašā muitā nav viss kārtībā. Par muitnieku nekur nemāca, bet uz darbu tur nosūta pēc partijas un komjaunatnes organizāciju rekomendācijas. „Tiesa, — kā saka Bazovskis — Uz muitu pēdējā laikā atnāk arī juridisko fakultāšu absolventi un starptautisko attiecību institūtu beigušie". Notiek sūdzības par kadru maiņām muitā, par iemeslu minot nelielo algu un citu sociālo privilēģiju trūkumu. Lūk, tādēļ daudzi muitnieki neizturēja un ļāvās piekukuļoties.

Liela neuzmanība no valdības puses, ka "brašiem" padomju muitniekiem, kas modri sargā padomju pilsoņu prātus no rietumu "indējošās" ietekmes, nepiešķīra kaut daļu no čekistu privilēģijām. Iespējams, tas tagad tiks labots. Jāšaubās, ka tas iznīdēs korupciju: tā jau skārusi pašu čeku. Kā saka, viss ir atkarīgs no kukuļa lieluma. Turklāt rietumu preces ir un paliks labākās par padomju. Pārāk liels kārdinājums! Ar muitas dienesta pārkārtošanu maz būs līdzēts.

Lasītāju vēstules

KAS NOTICIS AR ZĪBERGA MŪZEJU?

Daudzi jautā, kas noticis ar J. Zīberga, pirmā latviešu iecelotāja ASV, mūzeju, ko 1954.g. iekārtoja Bostonā ALTS namā, cerot tur uzkrāt dokumentus par latviešu emigrāciju. Pirmie 10 gadi bija cerību pilni, jo mūzejam arvien radās klāt jauni papildinājumi. Mūzejam sākumu deva Jēkaba Zīberga novēlētie archīvi ar dokumentiem no viņa gaŗās darbības (viņš piedzīvoja 100 gadu!) un latviešu dzīves sākumiem ASV. Tie drīz vien būs ļoti vajadzīgi, kad latvieši varēs ASV atzīmēt 100 gadu iecelošanas atceri. Kur tas viss atrodas šodien?

Pagājuši daudzi gadi, nav vairs ne mūzeja, ne arī zināms, kur, piem., palikusi Latvijas laikrakstu kollekcija, ko kā preses izstādi rādīja dažās latviešu kolonijās. Vai viss tas nederētu Minsteres latviešu institūtam, kur sagatavo politiskos cīnītājus Latvijas atbrīvošanai? Vai Zīberga fonds ir likvidēts vai vēl pastāv? Kāpēc tāda noslēpumainība sabiedriskā pasākumā?

Rob. Briedis Bostonā

LATVIEŠU VALODĀ

Dzirdētas labas ziņas, ka esot ienācis ierosinājums izdot grāmatu latviešu valodā par Rīgas Jūrmalas Šatakvas konferences norisi — liecībām. Grāmatai par galveno redaktoru aicināšot O. Kalniņu.

Dzirdēts arī, ka Šatakvas grāmata latviešu valodā izdodama lēti, par kādiem 5 dol. gabalā lielākā metienā, brošēta.

Tai jāatrodas ikviena latvieša mājā.

J. Dimants sr. ASV.

NEIEDOMĀJAMS SAPNIS

Uldis Klauss š.g. 8. nov. LA 45. numurā „Reijkjavika un mēs" saka, ka Reijkjavikas konferences rezultāti dod mums jaunas iespējas un vēl nelietotus ieročus cīņā par Latvijas atbrīvošanu. Kādi tad ir šie jaunie ieroči? — „Šie ieroči (U.K.) ir rietumu kapitāls — kvieši un technoloģija." Tālāk U.K. saka, ka „mums varētu būt iespēja un mūsu uzdevums ir pārliecināt rietumu valstis, bankas un rūpniecības firmas netirgoties ar Pad. savienību un tās satelītiem. Šeit varētu pavērties darba lauks PBLA, nacionālām apvienībām visos kontinentos, Daugavas Vanagiem, draudzēm u.c. organizācijām. Šajā darbā ļoti palīdzīga varētu būt prese, lasītāju vēstules un arī žīdu organizācijas. Tad Pad. savienība saimnieciski sabruks, ja ne tūlīt, tad tuvākā nākotnē, un tas palīdzēs mūsu brīvības centieniem."

U. Klauss nesaredz, ka visa ASV ārējā politika 100 proc. dibinās ne uz ideoloģiju, bet uz saimnieciskiem pamatiem. Tā ir nežēlīgā sacensībā ar pārējām rūpniecības un lauksaimniecības kapitālistiskām valstīm.

Runājot par bankām, rūpniecības un tirdzniecības lielajām sabiedrībām, tieši šie lielie saimnieciskie uzņēmumi — bankas u.c. ir tie, kas nosaka un diktē ASV ārpolitiku kopš Otrā pasaules kaŗa. Šo iestādījumu piesaistīšana mūsu taisnības un tiesību lietai ir neiedomājams sapnis.

Ir politiski neloģiski Baltijas valstis salīdzināt ar Dienvidafrikas situāciju, pret kuŗu gandrīz visas valstis ir ar mieru lietot stingras sankcijas. — Visām kapitālistiskām valstīm ir vajadzīgas melno balsis vēlēšanās.

Nožēlojama patiesība ir, ka ASV u.c. valstis pabaro ar saviem kviešiem komūnismu visā pasaulē un palīdz apbruņoties ar ASV technoloģijas palīdzību.

J. Grodnis.

Pagalītes

Mirdza Muižniece.
Sidnejas Latviešu Biedrības apgāds. 1986.g. Brošēta. Cena $3.-

Austrālijā 1984.g. Mirdzas Muižnieces apdarē un Sidnejas Latviešu Biedrības apgādā iznāca neliela brošūra Uguntiņa — praktiski padomi latviešu valodas mācībā. Šogad tai pievienojušās Pagalītes tās pašas autores apdarē ar Daces Cilinskas illustrācijām. Iekārtojumā šis tas pārveidots un uzlabots. Pievienots satura rādītājs, kas lasītājam ļauj labāk orientēties apcerējamā vielā. Uguntiņai kreisā lappuse bija atstāta brīva event. papildinājumiem un piezīmēm. Pagalītēm iespiedums abās lappusēs, toties pievienotas illustrācijas vielas labākai iegaumēšanai.

Jau pirmajā brošūrā autore minēja, ka tā nav gramatikas grāmata, bet tikai palīgs gramatikas likumu vieglākai iegaumēšanai. Mirdza Muižniece arī nav baltu filoloģe, bet matēmatiķe; viņa prot loģiski parādīt gramatikas likumus. Ka šinīs laikos tāda grāmatiņa lieti noder, liecina tautās aizgājušie 1300 eksemplāri. Pagalītes ir papildinājums Uguntiņai, kas pirmajā grāmatiņā pilnīgāk iztirzāts, otrā vairs neatkārtojas.

Brošūras sākumā iepazīstamies ar lietvārda sastāvdaļām — celmu, lokāmo galotni, izskaņu, turpmāk iztirzāta locījumu mācība. Par nominātīvu teikts, ka šai locījumā stāv teikuma priekšmets, arī izteicējs. Varētu papildināt, ka arī papildinātājs stāv nominātīvā aiz vajadzības izteiksmes, piem. viņam jāpļauj zāle, man jāraksta vēstule.

Apcerot ģenitīvu, autore pieminējusi astoņus ģenitīva veidus līdz ar piemēriem, turpretim datīvs un akuzātīvs aplūkots tikai nedaudz rindās. Instrumentālim pievērsta lielāka uzmanība. Šis locījums to tiešām pelnījis, jo ir apdraudēts — tas vienskaitlī sakrīt ar akuzātīvu un daudzskaitlī ar datīvu. Jaunie valodnieki Dr. J. Lelis un T. Fenels māca, ka šis locījums esot lieks. Taču mūsu valodā ir daudz teicienu, kam pamatā vecs instrumentālis — vienis prātis, pilnum pilns; smuks puisītis *melnu muti* gul celiņa maliņā. Paldies Mirdzai Muižniecei par instrumentāļa nozīmes izcelšanu.

Pārskatā par lietvārdu locījumiem autore nav piemirsusi minēt arī pareizu uzvārdu rakstību datīvā: Jānis Liepa un Anna Liepa, dat. Jānim Liepam un Annai Liepai, par paraugu ņemot kopdzimtes vārdus auša un tiepša; dat. — aušam un aušai. Mums arī ir vīriešu dzimtes vārdi ar gal. -a: puika un lauva. M. Muižniece labi izpratusi mūsu valodas īpatnības un mudina būt ar tām lepniem. Ļoti uzskatāmi parādīts, kādām vīriešu dzimtes galotnēm atbilst sieviešu dzimtes galotnes, pieminēti arī nelatviskie uzvārdi ar gal. -o un -i: piem. Perro un Melli, kas nav lokāmi, un tāpēc tiem nav atšķirīgu galotņu.

Nodaļā par atvasinātiem lietvārdiem (10. lp.) minēts par vārdu izskaņu -šana un -šanas: labā latviešu valodā no šādiem atvasinājumiem esot jāvairās. Te varētu iebilst: apzīmējot ilgstošu, neierobežotu darbību, nevar būt iebildumu pret tādiem vārdiem kā aušana, vērpšana; silā laba ganīšana. Ar -šana atvasina arī nākotnē iespējamu darbību: gatavojās uz iešanu. Arī ar konkrētu nozīmi to lietā — vēlēšanas. Šis atvasinājums ir vietā.

12. lp. autore runā par cieņu pret mātes valodu. Mēs, latvieši, gan sakām tēvu valoda , ar to domājot tēvu tēvu valodu. Teiciens mātes valoda ir verdzisks tulkojums no vācu valodas — Muttersprache.

Iepriecina illustrācijas par bieži dzirdētām valodas kļūdām. Zem tām paskaidrojumi, kas viegli paliek prātā, piem. par tu un jūs lietāšanu. Jauniešiem bieži veicas pieaugušus cilvēkus uzrunāt ar tu, lai gan tie nav ne tuvi draugi, ne radi. Izskaidrots arī teikums — es esmu pareiza, tu esi nepareizs, pie tam ļoti atjautīgā veidā, kas nemaz nevar nepalikt prātā. Nezin kādēļ dažiem rakstītājiem un runātājiem radusies tieksme teikt cita starpā. Varbūt atjautīgā illustrācija viņiem palīdzēs novērst šo kļūdu.

Nav aizmirsta arī grūtākā nodaļa gramatikā — verbs. Aplūkotas visas trīs lokāmās šķiras līdz ar pašķirām. Tā kā no trim nekārtniem verbiem būt, dot, iet tikai verbam būt tag. 2. personā ir galotne -i, iegaumēšanai pievienots pantiņš ar zīmējumu blakus — degošu sveci:

Tu rodi, jūti, topi,
Tu sarksti, mīli, e*si*,
Tu ej un dod,
Lai sildās visi!

Ar illustrācijām izskaidrots, ka var gan mucai atgriezt krānu, bet nevar kādam grāmatu atgriezt atpakaļ. Norādītas arī citas stila kļūdas, kā paceļas jautājums, apmeklē skolu, lietot, nolietot, bet ne pielietot, arī atbildēt jautājumu. Illustrācija liela jautājuma zīme, kuŗas priekšā mazs nobijies puisēns. Paskaidrots, kādēļ tā nevar teikt.

Nodaļā par prepozicijām minēts, kāda prepozicija lietājama ar zināmu locījumu. Varētu būt iebildumi par vienu no ģenit. prepozicijām — apakšpus. Mēs gan lietājam citus salikumus ar pus-: iekšpus, lejpus, otrpus u.c.; tā vietā labāk teikt zem.

Paskaidrojot prepozīciju par (37 lp.), ir šāds teikums: Pēteris maldījās *par* šaurajām ielām. Prepozicijai par ir daudz dažādu nozīmju, bet ne vietas nozīme. Tā vietā der prepozicija *pa*: braukt pa jūru, upi, tāpēc sacīsim: maldījās pa ielām. 43. lp. teikts:...sveš-vārdi ieviesušies *caur* vācu un krievu valodu. Prepozicija caur lietājama divi nozīmēs — 1) vietas nozīmē — caur mežu iet, un 2) ja darbības sekmētāja ir dzīva persona: caur tevi es iekūlos nelaimē. Minētajā teikumā ,,valoda'' nav dzīvs radījums.

Īsumā aplūkota pieturas zīmju lietāšana — punkts, izsaukuma zīme un jautājuma zīme. Kommata lietāšana bija jau iztirzāta Uguntiņā.

Derīga nodaļa ir par svešvārdiem latviešu valodā — vienā lappusē angļu vārda tulkojums, pretējā, kā to saprot latviešu valodā, piem. fabric angļu valodā nozīmē audumu, struktūru. Latviski fabrika nozīmē rūpnīcu, rūpniecības uzņēmumu. Angļu val. ambulance — ātrās palīdzības transporta līdzeklis, latviski — ārstniecības iestāde. Ir vēl daudz citu piemēru — partija, simpatija, situācija. Tiešām noderīga nodaļa šinī kontinentā uzaugušiem!

Pievienotās vēres liecina, ka Mirdza Muižniece labi iedziļinājusies gramatikas jautājumos, izmantotā literātūra ir jo plaša. Tas viss liecina par nopietnu darbu.

Kas iepazinies ar Uguntiņu, labprāt iegādāsies arī Pagalītes. Tanīs viegli orientēties, īss, kodolīgs izskaidrojums. Viens otrs pieminētais neglu-

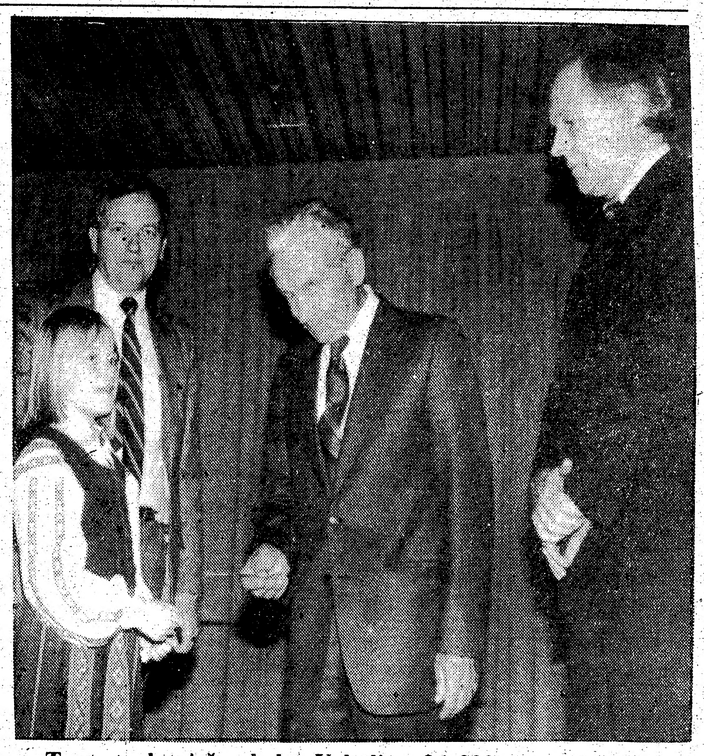

Toronto latviešu skolas Valodiņa $1.000 devums valstssvētkos Toronto Kanadas Latviešu Centra stipendiju fondam. Attēlā Janīna Fogele pasniedz čeku fonda priekšsēdim Kārlim Lapiņam (vidū). Labajā pusē Valodiņas pārzinis Uldis Zommers. **Foto J. Ligers**

dums nemazina darba vērtību. Abas brošūras ne tikai jaunajai paaudzei, bet ikvienam, kam jāraksta un jārunā latviski, palīdzēs novērst tik populārās stila kļūdas. Par to Mirdzai Muižniecei lielum lielais paldies. Brošūrai būtu jābūt ikvienā mūsu grāmatu galdā. Tā pieprasāma:

Mirdza Muižniece (Mrs)
Oyster Bay, 2225
Australia

E. Ezera

Grāmata Latvia sasniegusi mērķi

Intervija ar grāmatas galveno redaktoru V. Sīmani

Kad Vācijas nometnēs sāka iznākt latviešu laikraksti, žurnāli un grāmatas, parādījās arī izdevumi par Latviju, — ar mūsu dzimtenes skaistajiem skatiem, pilsētām, celtnēm un īsiem aprakstiem. Kā pirmais šai laukā jāmin J. Liepiņa Eslingenā — Latvijas skatu albums, 1946./47. g., kas iznāca vairākos iespiedumos un ko izplatīja tūkstošos eksemplāru. Kuŗš gan nevēlējās redzēt kaut bildēs savas zaudētās dzimtenes skaistās ainavas — un varbūt arī parādīt citiem — saviem bērniem vai arī sveštautiešiem. Citas nozīmes un cita nolūka toreiz šim izdevumam nebija.

Trimdai ieilgstot un sākoties cīņai par Latvijas brīvību, radās citi mērķi, proti, vajadzība pēc izdevumiem, kas derētu ne vien pašiem, bet arī propagandai, tos dāvinot amerikāņu, angļu, franču UNRRAS un IRO vadītājiem personām.

Tad nāca klajā V. Kaminska *Latvija,* kuŗai jau bija pievienots īss Latvijas vēstures apraksts angļu valodā. Arī tā kļuva ''best sellers'', jo sākoties lielai izklīšanai, katrs vēlējās to paņemt līdz savā ceļa somā, ja ne citam nolūkam, tad svešā zemes stūrī vientuļos brīžos to palapot un savās domās paceļot pa dzimto zemi... Protams, izdevīgā reizē parādīt arī savam sponsoram.

Politiskai cīņai izvēršoties un kļūstot intensīvākai, radās arvien jauna vajadzība pēc propagandas izdevumiem. Izdeva gan mazas brošūras ar īsām ziņām par Latviju — ātrai izlasīšanai un sveštautiešu iepazīstināšanai ar mūsu dzimteni un mums nodarīto pārestību, gan iznāca arī plašāki izdevumi — latviešu un angļu valodā. Īsta kapitāldarba — reprezentabla izdevuma tomēr nebija.

Te nu nāca palīgā Čikagas mākslinieks Vitauts Sīmanis. Viņš bija redzējis apstākļus un klusībā iecerējis ko lielu. Kādā ALA kongresā viņš nāca klāja ar savu fantastisko plānu, kuŗa īstenošanai daudzi pat neticēja.

Darbs paņēma piecus gadus. Redakcijas kollēģijas sastādīšana, līdzstrādnieku apzināšana un rakstu sameklēšana prasīja daudz pūļu, darba, laika un arī līdzekļu.

Arī tas viss tika pārvarēts. Grāmatas iespiešana bija noorganizēta tālajā Japānā. Līdzekļu iegūšanai atklāja iepriekšēju subskripciju. Arī tā radīja tautiešos necerēti lielu atbalsi. Tika pasūtinātas 2000 grāmatas ar samaksu. Un tā pēc vairāku gadu ilga, nenogurstoša, neatlaidīga darba šis greznais lielu apmēru izdevums ieraudzīja dienas gaismu. Grāmata bija originālformāta, 11x11 collas liela, 252 lp. bieza, uz krīta papīra, ar 250 krāsu un 300 melnbaltiem attēliem, audekla sējumā, pirmklasīgā apdarē. Tās saturā bija Latvijas ģeografija, vēsture, brīvvalsts laiks, svešu varu okupācija līdz pat šim laikam, līdz ar to atklājot un parādot pasaulei mūsu tautas likteņgaitas no aizvēstures līdz mūsu laikam.

Grāmata angļu valodā, un tas jau norāda, ka tā domāta sveštautiešu informēšanai. Protams, tā ieteicama arī mums pašiem, sevišķi jaunatnei, kas savu tēvzemi nav redzējuši, un kuŗiem angļu valoda veicas labāk nekā latviešu. Šim izdevumam tāpēc vajadzētu būt katra latvieša mājā.

Lai gan grāmata bija iespiesta 7500 eksemplāros un cena $50, to izpārdeva visai īsā laikā. Var teikt, ka tā sasniegusi savu mērķi, ko bija iecerējuši izdevēji. Grāmatas pircēji savukārt ir atbalstījuši mūsu visu kopējo mērķi — cīņu par Latviju.

Par grāmatu bijušas cildinošas atsauksmes ne vien latviešu, bet arī amerikāņu lielajā presē.

Šo rindiņu rakstītājam bija saruna ar mākslinieku V. Sīmani, un viņš laipni atbildēja uz dažādiem jautājumiem, kas varētu interesēt visu mūsu sabiedrību.

Jautājums: Tagad grāmata izpārdota, velti par to tagad rakstīt recenziju vai kritizēt, bet cilvēki vēl arvien pieprasa. Vai ir paredzēts jauns izdevums?

Atbilde: Turpmākā noteikšana par šo grāmatu būs PBLA rokās. Otrs izdevums paredzēts apm. 1—2 gadu laikā.

Jaut.: Vai lielā metienā, vai pietiks visiem?

Atb.: Paredzēts iespiest apm. 10,000 eks., jo cilvēki ar to iepazinušies, ir ļoti apmierināti un pieprasījumu ir daudz, ļoti daudz.

Jaut.: Vai jaunajā izdevumā paredzēti kādi labojumi, grozījumi, papildinājumi?

Atb.: Kā jau visos izdevumos, arī grāmatā Latvia ieviesušās dažas kļūdas. Tās izlabos un šo to papildinās, bet ne daudz.

Jaut.: Vai paredzēts pieņemt subskribentus?

Atb.: Kā jau teicu, tas vairs nebūs manā noteikšanā vien, tāpēc par nākotni negribu daudz izteikties, vēl pāragri.

Jāpieņem, ka lielākā tiesa no grāmatām Latvia aizgājušas sveštautiešu rokās, vai nu tās dāvinot, vai pasniedzot mūsu labvēļiem, politiķiem un valstsvīriem. **Alberts Raidonis**

Archibīskaps Arnolds Lūsis

Baznīca un tauta

(Nobeigums)

Patiesības vārdā mums tāpēc jāsāk t.s. tautiskās atmodas laikmeta saknes meklēt nevis Kronvalda laikos, bet jau simt gadu agrāk — brāļu draudzēs, kristīgo latviešu kopībā, kas dziedāja: ,,Nāc, latvju Pestītāj!''

Šie kristīgās dzīves ziņas apgarotie latviešu tiesību cīnītāji bija dzirkstis, kas iekrita sniegā. Bet viņiem radās daudzi sekotāji.

*

Kā jau norādīts, neesam pienācīgi izvērtējuši arī baznīcas devumu latviešu tautai, palīdzot tai izaugt par kultūras vērtību vairotāju dažādās kultūras dzīves nozarēs. To tagad sāk atzīt arī vēsturnieki okupētajā Latvijā. Piemēram, Vēstures institūta darbiniece Dace Coldere, kas raksta:

,,Nevajadzētu aizmirst, ka uz šo pieminekļu bazes — vai tā būtu muižas ēka vai baznīca — ar gleznām un kokā grieztiem tēliem lielā mērā veidojusies mūsu tagadējā kultūra. Bieži tie bija vienīgie mākslas darbi, ar kuriem saskārās un kuŗus vērojot izauga veselas paaudzes (Padomju Jaunatne, 1977.g. 15. jūn.)

Dacei Colderei ir taisnība.

Bet muižā latvietis drīkstēja ieiet tikai pa virtuves durvīm. Bet baznīcā pulcējās tauta.

Gadsimtiem ilgi baznīca bija vienīgā vieta, kur latvieši kuplākā skaitā varēja un drīkstēja sapulcēties. Un — ko viņi tur redzēja?

Viņi tur redzēja gleznas, kas ierosināja viņu fantaziju un mudināja viņus pašus vingrināties šai virzienā. Viņi tur redzēja krucifiksus un kokā grieztus tēlus, kas viņus ietekmēja no ornamentāliem mēģinājumiem pievērsties arī šai tēlniecības nozarei. Domāju, ka skaistie krucifiksi, kas rotāja Latgales ceļmalas, ir bijuši, vismaz daļēji, vārdā neminētu, aizmirstu latviešu kokgriezēju roku darbs.

Par šiem kultūras pieminekļiem interesantas ziņas sniedz profesors Boriss Vippers grāmatā ,,Latvijas māksla baroka laikmetā'' (1937.g.). Tur atrodam ziņas par Nurmuižas baznīcas altāŗa predellu un altārgleznu — Svētais Vakarēdiens, ko pēc prof. Vippera domām darinājis kāds latvietis, lauku gleznotājs. (Šī baznīca it kā esot nesen daļēji izdemolēta).

Par latvieša gleznotu jāuzlūko arī Jelgavas Annas draudzes dievnama altāŗglezna Krustā Sistais. Prof. Vippers raksta: ,,Ievērojot to, ka Annas baznīca piederēja latviešu draudzei un ka pasūtinātājs droši vien bijis latvietis, pilnīgi dabiski iedomāties, ka arī gleznas autors bijis šejienes gleznotājs.'' (Latvijas māksla, 243. lpp.)

Apdāvināta latviešu gleznotāja darbs ir arī 17.g.s. beigās veidotā altāŗglezna Bērzaunes baznīcā — Svētais Vakarēdiens. Par šo uz dēļiem gleznoto altārgleznu Vippera grāmatā lasām: ,,Šais paņēmienos atrod izpausmi kādi iedzimti, nacionāli latviski stila elementi, ar kuŗiem mēs saduŗamies kā senajā tautas amatniecībā, tā arī daudz vēlāk jaunākajā latviešu gleznieciēbā.'' (247. lpp.)

Sniedzot bagātīgu illustrātīvo materiālu, prof. B. Vippers savas grāmatas noslēgumā raksta: ,,Mums kļūst pilnīgi skaidrs, ka Latvijas mākslas dzīve baroka laikmetā, it sevišķi uz laukiem, bija daudz bagātāka nekā mums tagad izliekas. Tiesa gan, daudzi mākslas pieminekļi gājuši bojā, daudz kas iznīcināts pilnīgi vai pa daļai. Bet starp atlikušajām paliekām ir arī daudz darbu ar augstu mākslas vērtību. Atgādināšu uz labu laimi dažus no tiem. Tādi baznīcas ansambļi kā Lestenes, Zlēku un Apriķu baznīcās, tādas statujas kā Rucavas ,,Mozus'', ,,Pasludināšanas eņģelis'' vai Piltenes ,,Cerība'', tādas altāŗgleznas kā Rendas baznīcas ,,Pastartiesa'', droši varētu ieņemt goda vietu jebkuŗā Rietumeiropas mūzejā. Bet šais pieminekļos ir vēl kaut kas daudz svarīgāks Latvijas pagātnes izpratnei — nacionālā stilistiskā dialekta savdabīgums, kas padara tos par neatņemamu latvju tautas vēstures mantojumu un kas ļauj runāt ne vien par baroku Latvijā, bet arī par latvisku baroku'' (254. lpp.)

Diemžēl, Otrā Pasaules kaŗa laikā daudzi no šiem vēl atlikušiem kultūras pieminekļiem gājuši bojā. Skaisti dievnami ir sagrauti, izlaupīti, un atlikušo postīšana, liekas, vēl joprojām turpinās. Saglabājušās gan laikam ir tās altāŗgleznas (piem. Bērzaunes bazn. altāŗglezna), kas jau neatkarības gados bija ievietotas Valsts vēsturiskā mūzejā un tagad daļēji it kā pārvestas uz Rundāles pili.

Bet, kā jau norādīju, tie bija pirmie mākslas darbi, ko latvietis varēja redzēt — dievnamā. Dievnams bija vieta, kas latvieša domas atraisīja no viņa pelēkās un grūtās ikdienas nebrīvības gadu simteņos.

*

Risinot tālāk domu par baznīcas devumu latviešu tautai, mums jāatceras arī tas, ka pirmās skolas latviešu bērniem veidojās baznīcas un mācītāju ierosmē. Latvijas un latviešu tautas kultūras vēstures rakstītāji nevar paiet garām tam lielam devumam, kādu mums atstājis Ernests Gliks — Bībeles tulkotājs latviešu valodā.

Mācītājs E. Gliks savā Alūksnes draudzes mācītāja mājā licis pamatus arī pirmai skolai latviešu bērniem, pieņemot audzināšanā dažus apdāvinātus jauniešus un sagatavojot tos skolotāju darbam, lai tie ietu pie tautas un reizēm pie skalu gaismas mācītu grūto boksterēšanas un rakstīšanas mākslu latviešu jaunatnei. Cik ļoti Glikam rūpējusi skolu lieta, liecina tas, ka reiz no kanceles savā spredikī viņš esot piedraudējis ar elles sodu vairākiem muižniekiem, kas domājuši, ka latviešiem nekādas skolas neesot vajadzīgas.

Visas — gan garīgās, gan laicīgās latviešu literātūras pirmsākumi — meklējami baznīcas paspārnē.

Pirmā iespiestā grāmata latviešu valodā, kā liekas, ir Pētera Kanizija Katechisma latviskais tulkojums, ko veicis jezuits Ertmanis Tolgsdorfs (1585.g.). Arī pirmais latviešu tautības garīgo dziesmu autors ir bijis jezuīts — Vidzemē dzimušais (pēc valodas stila spriežot, Limbažu apkārtnē uzaugušais) Georgs Elgers. 1621.g. viņš izdevis dziesmu grāmatu ,,Garīgas katoļu dziesmas.''

Mūsu kultūras vēsturē lielu devumu atstājuši mācītāji. Georgs Mancelis, kas 1654. gadā izdevis pirmo spredikļu grāmatu latviešu valodā un iecelts (1636.g.) par Tērbatas universitātes rektoru, aicinājis arī latviešu jauniešus šo, toreiz augstāko, mācības iestādi apmeklēt. Mudinot zemniekus netaupīt naudu bērnu skološanai, Mancelis raksta: ,,Jau dažu labu arāja dēlu Dievs par mācītāju un baznīcas kungu ir cēlis. Vai tas tev, tēvs un māte, neir liels gods, kad tavs dēls, grāmatu mācījies, tad var to Dievs citā godā celt, ka tas top par tiesnesi, un grūtā lietā tādu tiesu var nest, ka visi brīnojās.'' (Manceļa ,,Spredikļu izlases'' ievadā — prof. A. Švābe, izd. Imanta Kopenhagenā 1954.g.)

Arī J.G. Stenders, ko dēvējam par Veco Stenderu, un kas savā kapakmenī licis iekalt vārdu ,,Latvis'' (Sēlpils un Sunakstes draudzes kapsētā) — ir latviešus dedzīgi skubinājis censties pēc izglītības. ,,Cik spēdams, lasi grāmatas — tās sirdi pacilā'', viņš raksta kādā no savām dzejām, pielīdzinādams grāmatu ,,cienījamai līgaviņai''. Jānorāda arī uz to, ka Stendera vārdnīcā atrodam daudzus vārdus, ko tautā vairs nelieto (piem. ,,dziesna'' — vakarblāzma; ,,dārdedze'' —varavīksne, u.t.t.) — un kuŗu lietošana varētu arī šodien mūsu valodu padarīt vēl bagātāku un daiļskanīgāku.

Vecajam Stenderam jāpateicas arī par to, ka aizvien mazāk lietojam ,,šanū'' vārdu teikumu konstrukcijās.

Kā jau norādīju, šais aprisēs izvērtēt baznīcas darbinieku devumu latviešu kultūrai — ir liels darbs, ko nav iespējams iztirzāt konspektīvā apcerējumā. Noslēgumā tāpēc tikai īsa atskaite:

Mūsu pirmais laicīgais dzejnieks Neredzīgais Indriķis (1783.—1828.g.) būtu aizgājis aizmirstībā, ja viņa dzejas nebūtu sakopojis un izdevis Apriķu draudzes mācītājs G. Elferfelds.

Pirmo laikrakstu latviešu valodā — ,,Latviešu Avīzes'' — 1822.g. izdeva mācītājs K. Vatsons Jelgavā.

Pirmos mēģinājumus lugu rakstniecībā ar savu ,,Žūpu Bērtuli'' veica mācītājs Juris Neikens. Viņš noorganizēja arī pirmos latviešu Dziesmu svētkus, kas notika Dikļu draudzes pastorātā, un deva ierosmi pirmiem Vispārējiem Dziesmu svētkiem Rīgā 1873.g.

Jāpiemin arī tas, ka pirmo latviešu krājaizdevu sabiedrību ir noorganizējis un vadījis Smiltenes draudzes mācītājs — prāvests Kārlis Kundziņš, sen. — Brīvības pieminekļa iesvētītājs.

Literātūrā, glezniecībā, mūzikā — baznīcas ierosmē ir radušies daudzi jo daudzi darbi, kas audzinājuši mūsu tautu par kultūras tautu, kas cienīga ieņemt savu vietu citu tautu saimē. Kaut arī daudzi no Kristus evaņģelija sludinātājiem līdz pat divdesmitam gadu simtenim mūsu zemē ir bijuši cittautieši (1914. gadā no 198 mācītājiem tikai 61 latvietis!), un, kaut arī starp šiem sveštautiešiem ir bijuši tādi mācītāji, kas nejuta līdz latviešu tautai un tautas ilgām pēc labākas dzīves un brīvības — Kristus evaņģelijs tomēr ir bijis spēka avots daudzām paaudzēm, kuŗu darba augļus bieži vien izpostījuši zem dažādiem karogiem atnākušie sirotāji. Bet — tauta ir izturējusi. Un — dzīvos.

Pašu rokās ir Latvijas nākotne

Valstssvētki Parīzē

Latvijas lietvedis Francijā K. Bērends savā runā Latviešu apvienības Francijā rīkotajās mūsu valsts neatkarības atceres svinībās Parīzē 16. novembrī starp citu teica:

,,Jau 46 gadus neatkarīgā, patstāvīgā Latvijas valsts un latvju tautas vairākums atrodas nelikumīgā, varmācīgā Kremļa apspiešanas un iznīcināšanas varā, kas paredzējusi un jau mēģina mūsu tautu iznīcināt. Tas notiek trejādā veidā: varmācīgi aizved vai izsūta uz Sibirijas un Kazachstanas gulagiem vai spaidu darbu nometnēm. Tur daudzus spīdzina, tur briesmīgos dzīves un darba apstākļos, līdz tie nomirst. Otrs iznīcināšanas veids ir aizliegums runāt latviešu valodu oficiālās Latvijas iestādēs; latviešu valodas mācīšanu skolās samazina. Ja nebūs latviešu valodas, nebūs arī latviešu. Trešais veids ir Latvijas valsts pārpludināšana jeb kolonizācija ar krieviem, kas ir bīstamākais iznīcināšanas veids.

To zinot, mēs sev jautājam, kas tagadējā izdzītības un apspiestības laikā uzminēs mūsu jauno brīnumu un atkal sauks gaismu, brīvību un neatkarību mūsu mīļajā Latvijā? Atbilde uz šo jautājumu ir latviešu trimdinieku vidējā un jaunā paaudzē. Tām mūsu tautas dzīvības jautājums — būt vai nebūt — uzliek pienākumu nosargāt latvju tautas brīvību un atkaŗot zaudēto neatkarību.

Apgaroti ar latvietības apziņu un nelokāmu gribu būt brīviem un neatkarīgiem, šo pienākumu vienotībā un kopējiem spēkiem mēs varam un spējam veikt. Mūsu neatkarīgā Latvijas valsts nav iznīcināta. Tā joprojām pastāv tiesiski un starptautiski. To atzīst vairākas valstis, kā Anglija, ASV, Kanada, Austrālija un Francija, par ko visām tām sirsnīgs paldies. Mūsu pašu rokās ir mūsu valsts turpmākais liktenis — būt vai nebūt. Negaidīsim vienīgi, kad likteņa stunda nāks, bet sekosim gudrajam padomam: palīdzi pats sev, tad arī Visuvarenais likteņa lēmējs palīdzēs. Dievs, svētī Latviju!''

K. Bērends

Ceļotāja piezīmes

Vēstule Latvijai Amerikā no Nicas

Kad mani draugi uzzināja par manu nodomu doties uz Parīzi, tie reizē brīnījās un brīdināja: ,,Tevi tur nobumbos.'' Tiesa, kopš laba laika nākušas ziņas par terroristu uzbrukumiem Francijas galvaspilsētā un franču pretiniekiem: tagad pat kanadiešiem nepieciešama iebraukšanas vīza. ,,Franči savārījuši krietnu putru Tuvējos austrumos, pārdodot ieročus pa labi un pa kreisi; tagad lai paši to izstrebj'' — tā vīpsnāja amerikāņu laikraksti. Tagad prezidents Rēgens pats iekūlies līdzīgās afērās, un tas viņa kreditu Eiropā neceļ.

Terroristi nav Parīzes galvenā problēma. Nedrošību tur rada ievērojamais zagļu un banditu skaits, kas tur saradušies no dažādām Afrikas valstīm, dažkārt bijušām Francijas kolonijām. Vakara stundās ir prātīgāk uzturēties viesnīcās, un dažas apakšzemes dzelzceļa līnijas tiek uzskatītas par bīstamām. Tā iemesla dēļ cieš citādi bagātīgā Parīzes koncertu un teātru dzīve. Varbūt galvenais iemesls palikt mājās, Kanadā, ir neiedomājamā dzīves dārdzība, kad jāiemaina mūsu trūcīgais dolars vietējās valūtās — ar to nopirkt var gaužam maz.

Ceļojums ved mani uz Štutgarti, Vācijā, kur uz pastāvīgu dzīvi apmeties mans pianists Čai-Čau (Chia Chou), kanadiešu—ķīniešu izcelsmes izcils 25 gadus vecs virtuozs, vairāku starptautisku sacensību laureāts. Konkursos viņš allaž spēlējis manu Pirmo sonātu un tagad ar Kanadas mākslas padomes atbalstu viņš pasūtinājis manu Trešo klavieršonātu, kuŗu nu sniegs pirmatskaņojumā Parīzē. Viņš man to spēlē priekšā, un viņa fainomenālā technikā tā atplaukst spoži. Kanadieši to varēs dzirdēt janvārī, kad CBC ,,Arts National'' programma rīko viņam koncertus Montrealā un citur. Pats viņš nedomā atgriezties uz dzīvi Kanadā: ,,Tur mūziku tā nenovērtē kā Eiropā'', viņš saka. ,,Šeit māksliniekam, īpaši Vācijā, ir daudz labākas iespējas savas karjēras īstenošanā.''

Biju cerējis, ka vismaz Italijā cenas būs zemākas. Vai varat iedomāties, ka man Romā pavisam viduvējā viesnīcā prasīja 90 Kanadas dolarus dienā? Ir jābrīnās par dažiem Eiropas tautiešiem pēdējo dziesmu svētku laikā, kas sūdzējās par Toronto dārgajām viesnīcām(!). Vai viņi savās apmetnes zemēs ir kādreiz mēģinājuši īrēt istabas ar līdzīgām ērtībām?

Viena no manām mīļākām pastaigu vietām Romā ir Borgēzes dārzi ar palmām un pīnijām. Novēroju, ka tanī apkārtnē daudzas ielas veltītas mūziķu vārdiem. Laikam itālieši ir ļoti lepni ar saviem skaņražiem. Bez Verdi, Rosini un Pučini tur atrodam arī ielxs, nosauktas pavisam necilu komponistu piemiņai, kā Spontini, Tartini vai Paiesello. Mēs, latvieši, sakāmies mīlot mūsu skaņražus, bet vai neatkarības laikā Rīgā līdzīgā kārtā būtu godināti mūsu mūzikas pirmie celtnieki — Jānis Cimze, Kārlis Baumanis un Jurjānu Andrejs?

Saka, ka Neapolē visšaurākā zemes platībā salasījies vislielākais Eiropas dīkdieņu bars, bez pajumtes vai noteiktiem ienākumiem. Visa Konkorso Umberto gaŗumā nēģeŗi pārdod lētas ādas jostas vai stikliņu un bleķa rotaslietas. Publika kustas nepārtrauktās straumēs līdz vēlai vakara stundai, un italietes tomēr šādus ražojumus pērk. Interesanti vērot, ka transakcija parasti sākas ar 10.000 līrām (10 dolariem), bet pēc pamatīgas diņģēšanās un skaļām pārrunām novērtētais priekšmets tiek iegūts par 2.000 līrām; tā ir arī manuprāt pārāk augsta summa par šādu mazvērtīgu preci. Kur palicis nemirstīgais Neapoles līcis ar Vezuvu, Pompejas drupām un Kapri salu, kuŗu bija iemīļojuši mūsu otas meistari, nu jau kādu ģenerāciju vai pāris pirms manis? Tas viss šķiet šodien tik tālu, jebšu liekas, ka esmu palicis krietni vecs...

Vidusjūra un Rivjēra ir paturējušas mīļu vietu manās atmiņās, un daudzu ceļojumu rezultātā tur pazīstu gandrīz katru vietu. Dažkārt saka, ka esot vietas, kur nekas nav mainījies, liekas, ka laiks apstājies. Tur gan viss ir citāds nekā bijis. San Remo ir brīnišķīga pareizticīgo katedrālīte, kuŗu gadsimtu maiņā turīgās krievu dižciltīgo ģimenes tur likušas uzbūvēt viņu iemīļotā ziemas atpūtas vietā. Krievu vairs nav, un pilsēta vairāk vai mazāk uztur šo vēsturisko pieminekli. Vecs vīrs pāris reizes dienā tur krata vīrāku, bet nav neviena, kam pat paņihidu noskaitīt.

Mentonā aizeju uz bijušo mazāk turīgo krievu centru ,,Foyer Russe''. Tur brīnišķīgā pianiste Pēterpils konservātorijas laureāte Natālija Tīdene mācīja šim 13 gadīgam zellim, kā spēlēt klavieres, un to vietu redzu vēl kā vakar. Tomēr visi krievi ir izputējuši, centra vietā paceļas 10 stāvu dzīvokļu nams, un veca francūziete man līdzjutīgi prasa: ,,Vai arī jūs piederat pie tiem?'' ,,C'est fini!'' Manī tas izraisa skābas pārdomas, īpaši, ja velku zināmas parallēles.

Tādēļ labāk domāt par rītdienu un ziņu, ka agrāko 14 stundu vietā ātrākais Eiropas vilciens tagad 1200 kilometrus līdz Parīzei noskrien nepilnās septiņās, t.i. T.G.V. (,,train a grande vitesse''), šolaiku progresa brīnums, kas pusē Francijas jau taisās izkonkurēt lidmašīnu satiksmi. Bet seno dienu Rivjēru, kur arī daudz latviešu mīlēja ceļot, tas aizstāt nevar.

Tālivaldis Ķeniņš

Nicā, novembrī.

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,

kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

Abonementa maksas vēlams kārtot reizē ar maksājumu par Ziemas svētku kartītēm.

Darboties visās partijās

J. MIERIŅŠ AIZSTĀV SAVUS UZSKATUS

Atbilde Jurim Irbem uz viņa lasītāju vēstuli LA 37. nr., kuŗā kritizēts mans aicinājums iestāties jebkuŗā no esošām politiskām partijām:

Piederēt, būt biedram izlases klubā vienā no Kanadas politiskām partijām nav mērķis, bet gan līdzeklis, kā paust un atgādināt Kanadas galvenajām partijām par mums nolaupīto Latviju un mūsu tautu verdzībā.

Nevaram grozīt esošo partiju CP, NDP jeb LIB nostāju (ideoloģiju), bet mēs varam visas partijas izmantot baltiešu politikas labā tādas, kādas tās ir tagad. Ar sapratīgu rīcību (lobbying) mēs varam ietekmēt esošo partiju pārstāvjus — politiķus, lai baltiešu politiku neaizmirst, bet ietilpina Kanadas un arī vispasaules politikas forumā, sevišķi Apvienotās Nācijās (United Nations). Dīfenbēkers savā laikā ierosināja baltiešu jautājumu UN sanāksmē.

NDP partijas programma mūsu trimdas latviešiem nav pieņemama. Tikai retais trimdinieks, kas nāk no okupētajām zemēm aiz dzelzs aizkara, pieder pie NDP partijas pārliecības dēļ. Nav taisnība, ka visi politiķi ir bez sirdsapziņas, tikai zināšanu trūkuma dēļ tie seko politiskās partijas vadībai.

Pareizi sagatavots un pārliecināts NDP parlamenta loceklis tikpat labi kā citas partijas pārstāvis var ierosināt parlamentā debates par mums vēlamu tematu, kaut vai cilvēku tiesību jautājumā, kā arī par sociālās aprūpes trūkumiem Baltijas valstīs. J. Irbes prātojumam un zīlējumam, ja NDP tiktu pie varas, atbildu ar faktu, ka NDP nav tālu tikusi ar savu ideoloģiju un netiks, sevišķi, ja NDP rindās iefiltrēsies baltieši un citas tautības, kuŗas nāk no zemēm aiz dzelzs aizkara.

Ja daudzkultūru (Ethnocultural) kopība palīdzēs ar savu balsotāju (balsu) vairumu palielināt budžetu daudzkultūru darbam, tad arī baltiešiem un citām tautām aiz dzelzs aizkara būs līdzekļi politiskam darbam.

Žēl, ka J. Irbe nav varējis saprast mana aicinājuma jēgu un iespējas darīt politisko darbu, iestājoties trīs vadošo politisko partiju klubos (CP 500 un LIB laurier).

Izlases politisko klubu biedru vidū var sastapt mūsu politiskās un saimnieciskās dzīves veidotājus un noteicējus. Baltiešu un citu okupēto zemju biedri izlases politiskos klubos būtu vērtīgs pienesums politiskā darba darītājiem.

Citējot Vortingtonu (Worthington) savā kritikā par manu ,,doktrīnu'', J. Irbe sapinas pretrunā — pievienojas Vortingtonam par ,,sabiedrošanos ar vienu partiju kā lielāko ķļūdu'', bet kritizē — apstrīd manu aicinājumu stāties visu partiju izlases klubos.

Priecājos, ka mans aicinājums ir lasīts un iztirzāts Latvijā Amerikā un aplinkus pieminēts mazajā presē. Kritika bez norādījuma, kā darīt labāk, lai saistītu parlamentāriešu uzmanību par mūsu tautai dzimtenē nodarīto postu, ir tikai tukšu salmu kulšana.

Priecāšos lasīt, analizēt un īstenot J. Irbes ieteikumu, kā mūsu dzimtenes postu ierosināt starptautiskā politiskā forumā zināšanai.

Uzaicinu J. Irbi satikties ar mani personiski uz kopīgām pārrunām — azaidā.

Varbūt ka mēs viens no otra varēsim kaut ko mācīties.

Mans palīgs Don Demers, tel. 613-729-2222, ext. 209, iedalīs laiku, lai Jūs satiktu.

Jānis Mieriņš sen.

Otavā.

Kā notika Ķeguma katastrofa

Šā gada 20. septembrī, ,,pārbaudot'' tilta stiprību, tika sagrauts 81 m gaŗais tilta vidējais posms, kas no 6 m augstuma iegāzās Daugavā, paņemot līdz 10 cilvēku dzīvības. 14 cilvēki nopietni ievainoti un ievietoti slimnīcā.

Šādas tilta pārbaudes Padomijā veic pirms jaunu tiltu nodošanas pastāvīgā ekspluatācijā, bet ļoti reti uz veciem tiltiem. Kā zināms, Ķeguma autosatiksmes tilts bija samērā jauns, būvēts pēckaŗa gados kaŗa laikā uzspridzinātā tilta vietā. Pēc tam šis tilts 1970. gados tika pagarināts uz Zemgales pusi sakarā ar Ķeguma spēkstacijas paplašināšanu. Sagrautais tilta posms palika nemainīts.

Ķeguma tilts bija būvēts vidējai autotransporta kustībai ar normālu kravu, kas arī pilnīgi apmierināja šī rajoņa autotransporta vajadzības. Nekad agrāk netika minēts, ka Ķeguma tilts neapmierina tautsaimniecības vajadzības. Visu laiku uz tilta transporta kustība bija neliela.

Pagaidām var tikai minēt, kam šī pārbaude ar stipri palielinātu slodzi bija vajadzīga. Viens iemesls varēja būt, ka tika plānots pāri Daugavai pa Ķeguma tiltu pārvietot uz Zemgales mežiem smagos tankus vai vidējās distances mobilās atomraķetes. To parasti dara naktīs un tālāk no modrajām tautas acīm.

Padomju oficiālās ziņas, ka tilta konstrukcija vecuma un slodzes dēļ bija ,,nogurusi'', neatbilst patiesībai, jo pat ļoti intensīvas transporta kustības metalla tilti kalpo vairāk nekā 100 gadus bez lielas ,,noguršanas''. Arī tilta konstrukciju noguruma pakāpi, pat ar pašreizējiem Padomijas zinātnieku rīcībā esošiem aparātiem, varēja samērā viegli pārbaudīt un noskaidrot, nelietojot svara kustības dinamisko pārbaudi. Vēl jāpiezīmē, ka Padomijā būvētiem tiltiem, sevišķi tērauda, drošības rezerve ir paredzēta 2—3 reizes lielāka nekā paredzēts ekspluatācijā.

Cik zināms, instrumentālos mērījumus izdarīja Rīgas Politechniskā institūta Autoceļu un būvju fakultātes vadītāji zinātnieki, kas Padomijā atzīti par labiem speciālistiem.

Izbrīnu rada nemākulīga praktiskā drošības pārbaude ar smagkravas autotransportu. Ja tā bija vajadzīga, to varēja pārbaudīt ar diviem smagkravas autovilcieniem, strādājot diviem autovadītājiem, vai bez tiem, ar vilcēju palīdzību.

Izrādās, ka uz šī tilta posma bija 14 smagas, ar šķembām piekrautas automašīnas un vesels bars cilvēku.

Ja ņem vērā, ka Padomijā cilvēkiem nav nekādas lielas vērtības, tad šāds ,,izmēģinājumu'' veids attaisno padomju varasvīru rīcību.

Arī šoreiz, tāpat kā citās avarijās, valdības komisija atzina, ka izdarītas ,,rupjas techniskas kļūdas''. Galīgie izmeklēšanas rezultāti, kā vienmēr, jau netiks tautai ziņoti. Vainīgi arī šoreiz ir pārbaudes izdarītāji, kaut gan bieži vien viņiem jāpadodas pārmērīgām nenormālām augstāku varasvīru prasībām.

LNF Stokholmā.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(47. turpinājums)

Šorīt agri gribu doties ceļā uz vairākām cukurniedŗu apgabala pilsētām, kuŗas atrodas plašajā līdzenumā kalnu pakājē uz dienvidiem no Tukumanas. Esmu nolēmis apciemot arī donu Dievajāzepu — to seņoru, ar kuŗu iepazinos ceļā uz Saltu un kuŗam Simokā pieder liela māja ar septiņām istabām un smalks kungu galantērijas preču veikals.

Ražas novākšanas laikā šai provincē uz dzelzceļiem ir tāda kārtība, ka priekšroku aizvien dod preču vilcieniem, kuŗu tukšās platformas steidzami nepieciešamas tikko nocirsto cukurniedŗu iekŗaušanai. Kad nonāku stacijā, zaļi popētos vagonos pagrūti atrast sēdvietu, jo šis patiesībā ir iepriekšējais motorvāģis, kuŗa atiešana nokavējusies jau vairāk nekā stundu. Bet iezemieši ir apbrīnojami pacietīgi un mierīgi pasažieŗi. Dažas baltos virsvalkos tērptas pamatskolas skolotājas kavē laiku, labodamas savu audzēkņu rakstu darbus, citas skaļi sarunājas un strādā rokdarbus. Vīri aizdedzina pīpes un cigaretes un uzvelk kuplu dūmu, līdz zilganā rīta blāzma sen jau kļuvusi par gaišu dienu.

Kāds indiāņu večuks svilina tik rūgtu tabaku, ka tā man atgādina melnās italiešu ,,National'' cigaretes, ar kuŗām mēs, jauni zēni, pēc Otrā pasaules kaŗa, amerikāņu kaŗa gūstekņu nometnē sēdēdami, mācījāmies pīpēt, lai remdētu pastāvīgo bada sajūtu. No tā brīža pagājuši jau gandrīz desmit gadi. Kas zina, kādos pasaules vējos tagad izklīduši mani to laiku draugi, vecie kanaki? Vienmēr atceros manus telts biedrus brāļus igauņus Ainsārus un stalto zemūdeņu leitnantu Ķirsi un architektūras studentu Balodi. Augļu tirgotājs Asmuss, kas bija no Cēsīm un kuŗam šķita, ka taisnība čekistu palaistām baumām, ka ,,amīši'' nolēmuši mūs dzīvus izcepināt, neizturēja drausmīgo siltzemes svelmi un pieteicās braukšanai uz ,,plašo dzimteni''. Vēl tagad reizēm visļaunākajos murgos man brīžiem rādās tā varbūt hektāru lielā taisnstūraiņā bedre, kas bija izšķūrēta pilnīgi vertikālām sienām augsta dzelzceļa uzbēruma pusē vai divdesmit metru dziļa. — O, spožā Neapoles saule! Cik brangi toreiz tā mūs visuŗ sildīja! Pašā vasaras vidū tur nedēļām ilgi pie mūžam zilajām debesīm neredzēja ne sīkāko mākoņiti un nekad nejuta ne mazāko vēja vēsmu, kas varētu remdēt trīs tūkstoš gūstekņu ciešanas, cieši sablīvētiem barā mitinoties mazās audekla teltīs dziļā smilšu rakuma dibenā.

— Khe, khe! Por Dios! Vai gribat mūs noindēt? — teātrāli klepodama un tumšās acis traģiski bolīdama, veco indiāni norāj kāda no baltajos virsvalkos tērptajām skolotājām, kuŗai slaids, gaŗš kakls un melna matu pīne, sasprausta apaļā ritulī uz pakauša. — Ja tūlīt nedzēsīsit nost to smirdošo dūmekli, pateikšu konduktoram, lai jūs nekavējoties izmet no vilciena!

— Piedodiet, seņorita! Es nezināju, ka šeit nedrīkst smēķēt! — sirmgalvis apmulsis atvainojas, nomet uz grīdas tikko uztīto dūli un izdzēš, uzmīdams ar alpargatas papēdi. Rokas, kuŗu pirkstus vairs nav iespējams izstiept pilnīgi taisnus, no uztraukuma vecajam indiānim sāk drebēt. Husticiālistu Arģentīnā vienkāršie mirstīgie jūt lielu cieņu un respektu pret uniformā tērptām personām. Smuidrā tumšmate atgādina cekulainu dzērvi. Ar savām darba biedrenēm tērzēdama, viņa visspalgāk smejas un neskaitāmas reizes atkārto teicienu: — Si, si! Clāro, clāro! (Skaidrs, skaidrs). Jaunās dāmas čalo tik skaļi un plātīgi, ka visi klātesošie dabū zināt, kuŗai no viņām brūtgāns uzdāvinājis elektrisko ,,pariļļu'' un kuŗai skolas puikas — Ai, que chicos perdidos! — paslēpuši peles un vardes rakstāmgalda atvilktnē.

Ar rēgulārām atstarpēm gaŗām stacijai, kur daudzi parallēli sliežu ceļi, bieži vien nemaz neapstādamies, dārdēdami aizripo gaŗi, gaŗi preču vilcieni, uz kuŗu vaļējām platformām kā milzu siena vezumi sakrauti sarkanīgi brūno un dzeltenīgo cukurniedŗu kūļi. Dzelzceļnieki vēdina zaļus un sarkanus karodziņus un — prrrr, prrrrr! — pūš tālu skanošas metalla svilpes. Beigās motorvāģu sastāvam piekabina vēl divus pasažieŗu vagoņus. Nu varam doties ceļā.

— Vectētiņ, jums laba tabaka! — es uzrunāju veco vīru, kas nelaimīgs cilā savu kaltētās ādas tabakmaku.

— Oooo! Pārāk stipra!

— Īsts vīru dūms!

— Žēl, ka te nedrīkst pīpēt!

— Kādēļ?

— Nu! Tur otrā vagona galā zem ģenerāļa un Evitas bildēm tāds uzraksts, kur laikam tā rakstīts. Es lasīt neprotu...

— No, no! Tur pateikts, ka nedrīkst spļaut zemē.

— Un vairāk nekas?

— No!

Brīdi liekas, ka iekāre ņems virsroku. Mans ceļabiedrs no kabatas izņem mazu grāmatiņu ar pavisam plānām zīda papīra lapām, kādas pārdod visos lauku ,,almacenos'' tādiem patērētājiem, kas ar roku tin paši savas cigaretes.

— Bet skolotājam nepatīk... Dusmosies!

— Lai! Jauni sieviški. Nesaprot, kas labs.

— Un jūs, seņor, patiesi domājat, ka mums būtu tiesības... ka mēs drīkstētu pamēģināt!

— Droši!

— Nu labi! — vecais viltīgi smaida. — Bet jūs pirmais!

Es nelieku divreiz lūgties. Ar pirkstgaliem paņemu šķipsnu smalki sagrieztās tabakas, ietinu plānajā papīrā un aizlīmēju ciet. Iešvirkstas sērkociņš, jau nākošajā mirklī rīklē sajūtu tādu vērmeļu rūgtumu, kas griež krūtīs kā ar nazi tā, ka man asaras saskrien acīs un vajag klepot, jo šis elles dūms nesalīdzināmi sīvāks nekā melnās italiešu cigaretes.

— Ha, ha! — indiānis klusi smejas. — Tāda tabaka, kas pilna mēness naktī plūkta un pirms kaltēšanas izmērcēta kokas lapu tējā, arvien iznāk vareņi stipra. Jums — he, he! — mute palika vaļā. Bet šitā ,,yerba'' labāka nekā aptiekā pirktā medicīna. Izkož ,,tīsa'' baciļus no krūtīm un pasargā kristiano arī no daudzām citām kaitēm...

Visi vecie gaučo ir lieli filozofi, kuŗu dzīves skatījumā pieredze mijas ar seniem ticējumiem. Parallēli dzelzceļam iet plats asfaltēts autoceļš, pa kuŗu gaŗā rindā cita aiz citas traucas vairākas smagās ragulopu transporta automašīnas, kur milzīgos dzelzs un koka būŗos, kam apakšā dubultriepu riteņi, brauc melnraibas govis pretim nezināmam ceļa mērķim, kas tikpat labi kā zaļas ganības var būt arī tuvējās lielpilsētas lopkautuve. Man šitas skats atgādina notikumus pirms desmit gadiem... ,,Amīši'' tādās pašās mašīnās veda savus kaŗa gūstekņus cauri Italijai: pie stūres melns nēģeris skrullainiem aitu vilnas matiem tik enerģiski mina gāzes pedāli, ka vai vienā elpas vilcienā aizzibēja gaŗām Po upes līdzenuma nepārredzamie vīna dārzi. Pa kalnu ceļiem, kas vijas gar Amo upes un kādas tās pietekas klinšainajiem krastiem, gandrīz tādā pašā ātrumā šķērsojām centrālos Apeninu kalnus Toskaņas provincē. Daudzās ceļmalās varēja redzēt artilerijas viesuļuguns nopļautus mežus, uzspridzinātus tiltus un sarkanas sirpja un āmura zīmes, krāsotas uz sagrautu ciemu mūŗiem. Livorno ostā, kur mūs gaidīja kuģis, uz klāja novietojāmies blakus lietuviešiem, kuŗus poliski komandēja kāds poļu pans. Brāļu tautas runasvīri arī mūs aicināja brīvprātīgi pieteikties ģenerāļa Andersa armijā, kuŗa esot drosmīgi cīnījusies rietumu sabiedroto pusē pie Monte Kazino klosteŗa ieņemšanas.

Sākumā mēs bijām neticīgi un ne visai sajūsmināti par šādu iespēju.

— Ja kaŗš beidzies, ko poļi iesāks ar tik daudz jauniem kaŗotājiem?

— Ies atbrīvot savu tēvzemi no sarkano jūga! — jūsmīgi stāstīja gudri visa zinātāji.

Padzirdējuši tādas cerīgas valodas, pirmie uz pasniegtās lapas parakstījās abi igauņi brāļi Ainasāri un, viņu zīmei sekodami, arī mēs, lielākā daļa latviešu, kopskaitā vai kādi divsimt vīri. Vakarā, kad kuģis atstāja ostu, ,,amīšu'' militārā policija visus vāciešus sadzina kravas telpās, bet mēs kā nākamie uzvarētāju sabiedrotie baudījām tādu speciālu privilēģiju, ka varējām palikt uz klāja. Tas lietuvietis, kuŗu brāļu tautas kaŗotāji bija izvēlējuši par savu vecāko, visiem dalīja angļu jūrnieku aromātiskās cigaretes, kas bija saņemtas kā poļu Sarkanā krusta ziedojums. Valdīja pacilāts gara stāvoklis, jo nu šis ceļš nezināmā svešumā vairs nelikās tik bezcerīgs. Daži pavisam prātīgi vīri apgalvoja, ka Neapolē, uz kurieni tagad kuģojām, mums izsniegs jaunus amerikāņu formas tērpus un nosūtīs uz speciālu apmācību nometni.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

14.

Kaŗavīra līgaviņa
Naktī miega negulēja,
Kumeliņu barodama,
Karodziņu rakstīdama.
32046 Patkules Md.

Bāleliņis kaŗā gāja,
Atstāj jaunu līgaviņu;
No kariņa pārnākdams,
Atrod cita rociņā.
31947 Limbažu Vlm.

Vai Dieviņ, kur es iešu,
Viena pate palikuse!
Karē manus brāļus deva,
Karē manu arājiņu.
31909 Arlavas Tl.

Mans maizītes arājiņš
Kaŗavīru pulciņā.
To zin Dievis, kad pāries,
Noņems manu vainadziņu.
32116 Alšvangas Azp.

Kaŗavīra līgaviņa
Nakti miegu negulēja,
Gaida savu arājiņu
No kariņa pārnākot.
32044 V.K.Z.

*

Ļaudis mani lepnu teica,
Redz raženi staigājam,
Redz raženi staigājam,
Redz reženus bāleliņus.
5665 V.K.Z.

Lai bij lepni, kas bij lepni,
Lepni mani bāleliņi:
Ar cimdiem roku sniedza,
Ar zobenu vārtus vēra.
3432 Rudbāržu Azp.

Kas varēja zaļāks būs
Par rudzzāles zaļumiņu;
Kas varēja lielāks būt
Par māsiņas bāleliņu!
3431 Patkules Md.

Atsasādu, kur gribēju,
Bruoļeļiņa ustobā;
Vai sūlāi, vai krāslāi
Vai galdiņa galiņā.
37808 Vārkavas D.

Kādu skalu man vajaga?
Sveces vien dedzināju;
Kādu kungu man vajaga?
Kungi mani bāleliņi.
3430 Gaujienas Vlk.

*

Vecajam bāliņami
Veci rudzi, veci mieži.
Vai tādēļ veci bija,
Kad jūdz agri kumeliņu?
3418 Patkules Md.

Mazajam liniņam,
Tam ir sīksta pakuliņa;
Mazajam bāliņam,
Tam ir gudrs padomiņš.
3412 Krustpils D.

Tautas tautām i piedeva
Savu gudru padomiņu;
I es iešu pie bāliņa,
Man piedeva bāleliņš.
13754 Krustpils D.

Bruolīši, muni bruolīši,
Pīdūdīt maņ padūmiņa;
Pi jyusu muna māmiņa,
Padūmiņa devējiņa.
37809 Nerzas Ldz.

Dievam devu to slavīti,
Man bagāti bāleliņi:
Maizītē bagātība,
Ne zeltā, sudrabā.
3424 Bērzaunes Md.

Apvienotie koŗi J. Graubiņa piemiņas koncertā Toronto. Foto J. Liģers

Jēkaba Graubiņa atceres koncertā

Mūsu pazīstamā vecmeistara Jēkaba Graubiņa simtgade tuvojas noslēgumam, un komponista piemiņai viņa darbi atskaņoti neskaitāmos koncertos gan Latvijā, gan vai visās pasaules malās, kur vien latvieši tagad dzīvo.

Stilā pārliecinošu, labi sagatavotu darbu vakaru Kanadā dzirdējām Toronto koncertapvienības izkārtojumā autorvakarā Castle Franka skolas zālē 1. novembrī, kuŗā piedalījās vietējie un apkārtnes koŗi un solisti: Hamiltonas koris Saskaņa, sieviešu koris Zīle, vīru koris Viesturs, ansamblis Kalvis, jaukts koris Daina, DV vīru koris Kanadā, Sv. Andreja draudzes koris, Sv. Jāņa draudzes ansamblis un kameransamblis Dzirksts. Programmā galvenokārt oriģinālDziesmas un tautasdziesmu apdares, bez tam pianists Pēteris Zariņš atskaņoja nelielu Klavieŗu svītu — Vēstules labākajam draugam.

Koncertu iesāka pazīstamā DV sieviešu koŗa Zīle mūzikāli ļoti izteiksmīgais priekšnesums piecās dziesmās, kuŗas it kā iezīmēja visa koncerta galveno raksturu — J.Graubiņa lirismu, interesantās harmonijas, seno meldiju īpatnējos sabalsojumus, krāsainās dinamikas. Diriģents Arvīds Purvs jau ātri apjauta zāles ne pārāk izdevīgo aukstiku un attiecīgi pieskaņoja balsu projekciju tā, lai tonālais skandējums nepaliktu blāvi dūmakains, un ja pirmajā dziesmā Kā ziedoņa gaisma (Zemgaliešu Biruta) dažas problēmas bija manāmas, tad jāsaka, ka turpmākajos darbos ievērojami atraisījās dzīvi skanīga koŗdziedāšana, kuŗu papildināja Skaidrītes Lejas un Dzidras Egles izteiksmīgās solo daļas.

Jūtami ritmiski diriģents Auseklis Pērkons novadīja Padziedami nu, bāliņi. DV vīru koris dziedāja ar iejūtu, tomēr lielāka vērība būtu pievēršama toņa kvalitātei, tāpat frazējumi reizēm likās sasteigti. Viestura izpildījumā Vizmas Maksiņas darbu tulkojumos vairāk smalkuma, bet te vēlmēs būtu skaidrāka dikcija.

Pirmās daļas izskaņā jaukts vīru koris stingrā P. Zariņa klavieŗu atbalstā un A. Pērkona vadībā nodziedāja Lāčplēša dziesmu (V. Plūdons). Te dažkārt balsu un instrumentu iekritieni nebija gluži precizi, bet kompozicijas vispārējais sniegums izvērtās plašās dimensijās, tāpat izteiksmē atzīstams.

Koncerta otro daļu ievadīja pianista P. Zariņa skaidrās līnijās atskaņotas Vēstules labākajam draugam, kuŗas J. Graubiņš rakstījis Sibirijas izsūtījumā 1950. gadu sākumā. Skaņdarbi īsi, katrs it kā izsaka rakstītā brīža noskaņu. Stilā zināmā mērā atbalso R. Šūmaņa raksturīgās svītas, ar izteiksmīgu elementu ieskicētu katrā miniatūrā. P. Zariņa spēlē, varbūt, gribējās dzirdēt vēl izteiksmīgāku sāpju, nemiera, ilgu raksturojumu, tomēr piecās atskaņotajās vēstulēs (Graubiņa svītā ir 6 vēstules) it labi apjautām komponista tā laika vientulību un traģiku.

Klavieŗdarbam sekoja dažādās kombinācijās apvienotu koŗu priekšnesumi, nenoliedzami radot labākas iespējas atklāt komponista harmoniju bagātību, nekā atsevišķām vienībām, kaut vai toņa pilnskanības ziņā. A. Purvs izpildījumā ievērojami izcēla mūzikas smalkās nianses, piem., labi parādot A. Ķeniņa Kursu augstiene glezniecisko teksta un mūzikas priekšstatu kontrastā K. Skalbes dvēseles skumjajam siltumam Nāves ejas.

Tautasdziesma Aiz krūmiņa aizvējiņa īpaši jāatzīmē Ērikas Beitānes solo partijas, kuŗās šoreiz balss tembrs likās paass, bet izpildījums bija ļoti kompetents, iejutīgs. Tāds tas atbalsojās arī vienā no J. Graubiņa skaistākajām dziesmām Tek saulīte tecēdama. Visu dalībnieku apvienoto kori bez A. Purva diriģēja arī V. Maksiņa tautasdziesmā Trīcēj' kalni, skanēj' meži, skaņdarba kāpinājumā sasniedzot plašu, tāli skanošu mūzikas plūdumu.

Ilze Štrāle-Didrichsone.

Latvijas Brīvības Fonds

No 1985. gada 18. novembŗa līdz š.g. 18. novembrim saņemti ziedojumi no personām un organizācijām:

Radu, draugu un labvēļu ziedojumi ziedu vietā par šādām mūžībā aizgājušām personām

Lidija Alide Lange	$1,860.00
Jānis Ozols	$3,232.57
Eleonora Alksnis	$ 710.00
Zigrida Kazaks	$ 665.00
Aleksandrs Kazaks	$ 600.00
Janthe Brunova	$ 40.00
R. Britals	$ 50.00
Brigita Timmermane	$ 70.00

Ziedojumi, atpērkoties no Ziemsvētku kartīšu sūtīšanas, kopsummā $ 500.00

Dāvinājumi dolaros:

Nāra un Ziedonis Birzgaļi — 1000, Gundega Cenne, glezna — 1000, Maksis Čulītis — 550, Pauls Čerņavskis korp. Fr. Lataviensis 60 gadu jubilejas gadījumā — 1000, Daugavas Vanagu Norandas nodaļa — 800, Agnese Ieva Dāle — 700, Daugavas Vanagu vīru koris — 500, Dzidra un Osvalds Indzeri korp. Talavijas 85 gadu jubilejas gadījumā un Kārļa Vilciņa piemiņai, kopā — 1000, Ojārs Ieviņš — 400, Jānis Jakans — 500, Vera un Tālivaldis Kronbergi — 500, Jāņa Kapteiņa atstātais mantojums — 4000, Londonas latviešu kopa — 500, Elizabete Liberts — 1000, Rūd. Norītis — 600, Korporācija Patria sakarā ar tās 60 g. jubileju — 4000, Andrejs Radomiška — 1000, Anna Rimša vīra Aleksandra piemiņai — 3000 un PBLA Kultūras fondam tā paša piemiņai — 200, Kārlis Šūns — 500, Dr. Adolfs Šteins — 572, Stud. biedrība Šalkone — 1000, Eduards Sproģis — 500, Rasma Sproģis — 500, Rud. un Ženija Šūns — 500, Heinrichs Urķis — 500, Osv. Valdmanis korp. Talavijas 85 g. svētkos — 300, Vindzoras latviešu biedrība — 500, Valdis M. Vagners — 500, V. un B. Ziemaņi — 500, Anonims — 600, R. Milzkaudze LBF 1985.g. tekošo izdevumu segšanai — 800.

LBF darbību daudzi atbalstījuši arī ar mazākām summām. Visus labvēļus nav iespējams uzskaitīt. Visiem ziedotājiem sirsnīgs latvisks paldies.

LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDA LTD. PĀRVALDE

Jaungada sagaidīšana

LATVIEŠU NAMĀ

491 COLLEGE IELĀ, TORONTO

trešdien, 31. decembrī. Sākums pl. 19.30.

Piedalīšanās, ieskaitot kopēju mielastu, kūkas, tortes, kafiju un šampānieti, **30.00 dol. no personas.**

J. Girgensona skaņu lenšu mūzika.
Bufete stiprāka malka cienītājiem.
Loterija.

Pieteikšanās līdz 27. decembrim pie:
S. Zaķa kundzes..... tālr. 293-2513
un A. Dubrovska kundzes..... tālr. 922-2931

VISUS LAIPNI IELŪDZ
NAMA VALDE UN DĀMU KOMITEJA

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Nepabeigtā simfonija

Elzas Alkas-Gaigalas nacionālā un garīgā dzeja un esejas. Deklamācija — 90 minūšu kasete.

E. Alkas-Gaigalas cienītājus lūdz rakstīt uz adresi:
47 Leamington Place, Buffalo, N.Y. 14210, U.S.A., tel. 716-822-3579.

Cena: $5.- Amerikas dol. un $6.50 Kanadas naudā, $1.- sūtīšanas izdevumi.

TORONTO ZIŅAS

● Akc. sabiedrības Latviešu nams īpašumā Toronto, Latviešu namā, nobeigti ugunsdrošības signalu ierīkošanas darbi, kā to prasīja pilsētas noteikumi un namā bija ierīkojami. Katrā telpā tagad atrodas signala punkts ar galveno centrāli priekštelpā. Ierīkotas speciālas gaismas lampas, kuŗas iedegas trauksmes laikā. Virtuvē iebūvētas ugunsdrošības ierīces, kas automātiski iedarbojas, ja temperātūra pārsniedz normālo stāvokli. Visi šie darbi izmaksājuši tuvu pie 15,000 dolaru. Ierīkojamas arī ugunsdrošas durvis, aizstājot līdzšinējās, bet šis darbs kļūst komplicētāks un arī sadārdzinājas, jo Kanadā ražotajām ugunsdrošajām durvīm ir citi izmēri nekā namā jau esošajām koka durvīm, kas neatbilst jaunajiem standartmēriem, kādēļ darbs var ievilkties vairākus mēnešus. Nama valde un dāmu komiteja jau sākusi līdzekļu vākšanu ar loterijas palīdzību, izlozējot arī mūsu pazīstamāko mākslinieku dāvātās gleznas. Bez tam loterijā būs iegūstami arī citi vērtīgi laimesti. Izloze notiks 21. februārī pl. 17:00 Latviešu namā. Loze maksā 2 dolarus un tās izsūtītas visiem Nama akciju īpašniekiem un labvēļiem pie kuŗiem varēs lozes iegādāties, tāpat Nama birojā un sekretāres Mirdzas Lejiņas, 9 Dimplefield Place, Etobicoke, Ont. M9C 3Z9. Tālr. 621-4596.

● Latviešu nama valde kopā ar dāmu komiteju rīko Jaungada sagaidīšanu ar kopējām vakariņām, šampanieti, loteriju un G. Girgensona deju mūziku. Piedalīšanās 30 dolaru no personas, ieskaitot cienastu. Iepriekšēja pieteikšanās līdz 27. decembrim pie dāmu komitejas priekšnieces S. Zaķes tālr. 293-2513 un nama pārvaldnieces A. Dubrovskas, 922-2931.

● DV Toronto nodaļas mūžībā aizsaukto biedru atceres pēcpusdienā 23. novembrī DV namā bija ieradušies pāri par 50 dalībniekiem. Nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots uzrunā minēja, ka 1981. gadā mūžībā aizgājušais nodaļas biedrs Ādolfs Rupšenieks savā novēlējumā aicinājis šai laikā atcerēties mirušos, ko dara jau piekto reizi. Mirušo piemiņas dienā Z. Akots nolasīja starplaikā aizgājušo 11 nodaļas vanagu un vanadžu vārdus, kuŗu piemiņu godināja ar klusuma brīdi. Tāpat pieminēja pirmos organizācijas darbiniekus un dibinātājus — majoru Pēteri Balodi, kapteiņus E. Smiltnieku un Kārli Purmali, ltn. Vitāli Muktu un testamentāro novēlējuma devējus Aleksandru Tirzīti un Jāni Rapšu. Arnolds Putniņš lasīja noskaņai atbilstošu Pēteŗa Aigara dzejoli. Alberts Vītols, kas vadīja dziesmu dziedāšanu, nolasīja Birutas Senkēvičas dzejoli, bet Osvalds Kļavenieks — Nīla Melngaiļa emocionālu fragmentu par izjūtām Šatakvas konferences laikā pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Vanadzes bija gādājušas cienastu.

● Toronto latviešu tautas augstskolas gadskārtējā padomes sēdē 25. novembrī Latviešu namā, kur bija pārstāvētas 14 organizācijas un draudzes, uzklausīja ziņojumus, pieņēma dažus statūtu grozījumus un pārvēlēja divus Tautas augstskolas prezidija locekļus. No līdzšinējiem bija pārvēlami priekšsēša vietnieks Ojārs Sils un Dr. Edgars Žubeckis, kuŗus ievēlēja par jaunu. Padomes prezidija priekšsēdis ir Kārlis Vasarājs, goda priekšsēdis Ādolfs Sudmalis, kasieris Arvīds Bērziņš, priekšsēža vietnieks Ojārs Sils, sekretāre Silvija Plīse-Šedene, un locekļi — Kaspars Dzeguze, Valdis Pētersons, Mārtiņš Vāgners un Edgars Žubeckis. Padomes sēdē, ko vadīja priekšsēdis K. Vasarājs ar sekretāri S. Šedeni, par Latviešu ģimnazijas darbību ziņoja direktrise V. Slavieša. Ģimnazijā mācās 37 audzēkņi no 33 ģimenēm, strādā 17 skolotāji. Neklātienes skolā, ko vada E. Ezera, mācās 3 skolēni. Latvisko zināšanu semināru vada P. Melnbārde. Kasieris A. Bērziņš ziņoja, ka ģimnazija 1985./86. saimniecības gadu nobeigusi ar nelielu iztrūkumu. Ienākumi bijuši 13.284 dol., izdevumi 13.420 dol. Iztrūkumu, 136 dol., piemaksājusi TLTA. Izskanēja vēlēšanās, lai latviešu organizācijas un sabiedrība vairāk piedalītos mūsu latviskās izglītības atbalstīšanā. TLTA uzkrāti pāri par 30.000 dol. līdzekļu, bet tajos ieskaitīti dažādi fondi un stipendijas. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis A. Šterns, kas izteica pateicību vadītājiem un kasierim A. Bērziņam par sekmīgi veikto darbu. V. Slavieša ierosināja arī Kanadā dibināt latviešu vasaras vidusskolu. Noteiktu lēmumu vēl nepieņēma.

● Latviešu Centrā 23. novembrī, pēc svētdienas azaida, par Biotechnika un mūsu pārtika referēja prof. Dr. E. Reinbergs, papildinot referātu ar diagrammām un slīdītēm. Profesors pastāstīja par genu pārstādīšanu augos un kā izaudzēt jaunas šķirnes pēc viņa paša izstrādātas technikas. Rudzu un kviešu krustojums devis augstākas ražas un aug nelabvēlīgos apstākļos labāk nekā paši pamataugi. Referātu noklausījās 40 interesentu.

● Pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas saietā 27. novembrī Latviešu namā 140 dalībnieku noskatījās R. Šteinberga slīdīšu izrādi par Somiju un Norvegiju, kuŗas viņš apmeklējis. Apceļojis arī lapu zemi, kur saule nenoriet sešus mēnešus. Tikpat gaŗa ir arī nakts, bet gaiša, ka var lasīt pat grāmatu. 11. decembrī Valda Zvanītāja stāstīs par mūsu leģionāru traģediju Zviedrijā, kad viņus izdeva krieviem un ar varu aizveda uz kuģi. Referente tajā laikā pati dzīvojusi Zviedrijā.

● Kristīgās sadraudzības saietā 22. novembrī, ko baptistu baznīcā vadīja Elvīra Sarapa, bija pulcējušies 35 dalībnieki. Mācītājs J. Šmits runāja par to, kā jālasa Bībele. Dievvārdus lasīja J. Arājs. Deklamēja Nelija Abele. Korāļus pavadīja Dāvids Šmits, kas atskaņoja arī klavieru solo. Mācītāja Šmita divi mazākie zēni un divas meitiņas jauki nodziedāja dažas dziesmiņas. Nākošais sadraudzības saiets Walmer Road baznīcā 13. decembrī, pl. 14:00 būs veltīts Ziemsvētku programmai. Piedalīsies mācītājs J. Šmits. Saietu vadīs Nelija Ābele.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopa 17. janvārī DV namā atzīmēs Annas Brigaderes 125 gadu dzimšanas dienas atceri ar attiecīgu programmu. Referātu par Annu Brigaderi lasīs mācītājs A. Celms.

● Religisko pārdomu pēcpusdienu 19. novembrī Latviešu Centrā ievadīja māc. J. Cālītis. Mācītājs A. Celms runāja par personisko ticību. Nobeigumā lūgšanu vadīja māc. F.T. Kristbergs. Piedalījās 80 apmeklētāju. 3. decembrī pl. 13:00 mācītāja J. Cālīša referāts: Pastara diena un tūkstoš gadu miera valstība.

● Latviešu Centrā 3. decembrī pl. 19:00 mūsu jaunieši, Alberts Vītols, Tamāra Taizeka, Haralds Ozols un Silvija Tinta stāstīs par savu darbību Vīnes konferencē un dalīsies ar klausītājiem savos vērojumos.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējais sarīkojums, atklājot jauno medību sezonu, 22. novembrī Latviešu namā bija pulcinājis 120 apmeklētāju. Medījumu un citu mantu izlozi vadīja O. Zvirgzdgrauds, bet 50 laimestus izsniedza kluba priekšnieks J. Atmats. Lielu interesi izraisīja svara noteikšana ezera forelei, ko bija dāvājis kluba sekretārs O. Zvirgzdgrauds. Tuvāko svaru noteica Olga Jansone no Hamiltonas, 14 mārc. 13-1/2 unces, iegūstot īpašumā. Par ballenieku pacienāšanu rūpējās Mirdza Zvirgzdgrauda un Hilda Auptmane, bet bufeti apkalpoja Jānis Birznieks un Viktors Jostiņš. Deju mūziku spēlēja Elmāra Zakuļa kapella.

● Daudzinājumu Latvijai, ko Toronto Latviešu Centrā bija izkārtojusi Burtnieku draudze, vadīja Dr. Auseklis Pērkons, ar klusuma brīdi pieminot kritušos varoņus.

● Ontario Daudzkultūru teātris ar vairāku tautību aktieŗiem savai 15. sezonai ir sagatavojis A. Čechova lugu Lācis un Bildinājums iestudējumus. Izrādes notiek 4., 5. un 6. decembrī, plkst. 20.00 Studio teātrī, Harbourfront, Toronto, 235 Queens Quay (at York Str.)

● Bīskapa Jāzepa Rancāna fonda valde 7. decembrī, pl. 15:00 Latviešu namā rīko bīskapa J. Rancāna 100 dzimšanas dienas atceri ar mūzikāli vokālu programmu, piedalās Laura Zariņa (soprāns) un pianists Pēteris Zariņš. Runās prof. Dr. Stanislavs Ladusāns. Savu dzeju lasīs viešņa no ASV Marija Urnežus-Lamberga. Sarīkojumā apbalvos arī Rancāna fonda laureātus.

● Rīgas 72. skautu un Gaujas 14. gaidu vienības vecāku padomē nākošam darbības gadam ievēlēja priekšnieci Rutu Svirksti, vietnieku Andreju Briedi, sekretāri Elitu Pētersoni, saimniecības vadītāju Gitu Ezeru, par kasieriem — Irmu Ezergaili (gaidām) un J. Enzeliņu (skautiem). Par vienību darbību ziņoja vad. Ilze Kalniņa un vad. Vilnis Ezers.

● TLTA latvisko zināšanu seminārā 14. decembrī, pl. 14:00 Latviešu namā lasīs Pēteris Zariņš. Temats: Lucija Garuta — latviešu sieviešu komponistes loma Latvijas vēsturē. Semināru vadīs Ingrīda Matckare.

Sveicieni pirmajos gada svētkos. Latviešu veco ļaužu māju Kristus Dārzu pirmajos gada svētkos ar kliņģeri 9. nov. sveica Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšn. Rolands Bērziņš un Biruta Komarovska. Foto J. Liģers.

Jaungada sagaidīšanas balle

trešdien, 31. decembrī, no pl. 20.00 līdz 2.00

DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO.

Jautrība

Laimesti

Dziesmas

EGONA ĒRVALDA DEKORĀCIJAS — Pilna bufete — ELMĀRA ZAKUĻA DEJU KAPELLA

Piedalīšanās: $30.-, ieskaitot šampānieti un auksto galdu.

GALDIŅI REZERVĒJAMI PIE AINAS SELGAS, tel. 759-0460 līdz 27. decembrim.

AICINA DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Pārceļoties no Austrālijas uz dzīvi Toronto,

meklē dzīvokli

High Park rajonā, tuvu satiksmei. Zvanīt vakaros 465-9833.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

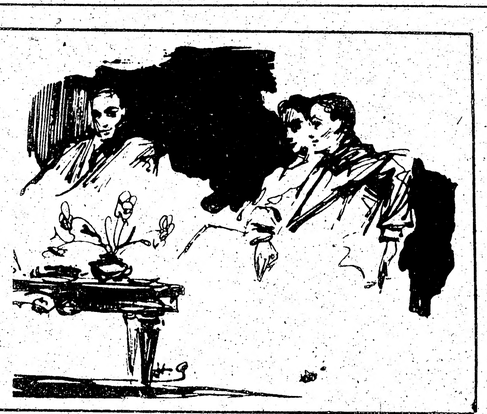

(41. turpinājums)

Pirmo reizi redzot šīs siles, varēja likties, ka šīs rūķu zemes rotaļnieks palaidis atkal kādu joku. Ieklausoties Līča kunga spriedumos, arī Andas uzmanība pievēršas neparastajam, pārvēršoties derīgā un izmantojamā spēkā.

*

Augšā pašās kalnu virsotnēs vēl bija sniegs. Ieplakā, saulē kusdams, tas veidoja brāzmīgos nemiera šalcējus. Uz koka sastatnēm atbalstītās milzu koka siles uztvēra vissīkāko urdziņu, lai savā ūdeņu valodā gulgodams nestu to lejup uz nākošo kalna terasi, kur to uztvēra vēl lielāka sile, līdz viss ūdens daudzums sakrājās lejgalā lielajā savāktuvē, kur straumes dzīti rati ražoja elektrību visai apkārtnei.

Nemaz nevarēja ticēt, ka izburbusī koka truba ar zaļu sūnu, zāļu pušķiem un papardēm no ārpuses apaugusi, kalpotu tik gaišam uzdevumam. Sākumā likās, ka tās te tikai smiekliņam vai romantiska joka pēc izstatītas, lai kairinātu ziņkāri. Kā milzu čūska tā balstās uz staklēm pār krauju. Vietām, lienot tai pa apakšu, saltās piles pilēja uz skausta.

— Paiesimies vēl, — vedina Anda.

Takas vietām ir stipri mitras, lai pārietu no kraujas uz krauju, pāri silēm pārliktās laipas ir slidenas, kas tīšu prātu aicina riskantai rotaļai. Daba te vieglprātīgi pļāpā un aicina uz niekiem. Kalni ir plīstošu, skanošu ūdens straumju pilni, čurkstošu ūdeņu dziesmas piečaloti.

— Kāds dziļš senatnīgums te mājo, saukdams un aicinādams apbrīnot sevi,— saka Līča kungs. — Mani valdzina šis augstienēs radies spēks un ierosina lielu nākotnes domu.

— Nākotnes? Mums nav sniegotu kalnu, kas paši par sevi ir dabiskās ūdens krātuves ar saviem sniegiem — rājās Līča kundze. — Tu visos sīkumos saredzi lielumu.

— Viss sīkais ir lielā sākums.

Labu laiku klusējusi, Anda ierunājās:

— Pati sevi uzturēt šī zeme nevar, jo zemes virskārta uz akmens kupra ir liesa. Tai jāprot citādi uzturēt un paēdināt savus ļaudis. Un viņa to prot, pačalodama un stāstīdama svešiniekiem par savu krauju dziļumu un kalnu augstumu:

,,Nāciet, apbrīnojiet un priecājieties! Mūsu kalnu gaiss ir dzidrs un veselīgs. Jūsu ziņkāre lai top mūsu maizes klēts.

— Vai tiešām tā būtu? — pārvaicāja Līča kungs. — Vai tik noliedzīgai nostājai ir pamatojums?

— Pamatojums — mana izdzīvība un aplaupītā nostāja.

— Tas robežojās ar naidu.

— Nē, tikai vēlēšanās, lai nekāpj pār sētu manā dārzā. Vēl vairāk — es dzirdu, kā cauri vējam kāds aizgūtnēm sūdzas.

,,Redzi, tas saka, te nu mēs esam, saspiesti šaurā zemes strēmelē, bet mūsu ir daudz un būs vēl vairāk. Jo mūsu sievu klēpjiem Dievs auglību devis. Mūsu sievām ik gadus nāk dēli un meitas, mūsu jaunajiem vajag telpas. Ļauni tam, kas to nav gribējis saprast un sarauties.

Kā redzat, mūsu daba ir majestātiska un varena un mūsu raksturs iespaidojies no tās. Mēs nevaram liekties— kalns neliecas. Pats redzi, gar manas mājas sienu uz augšu stiepjas kociņš. Tas nav nekāds košuma krūms,ir sīks punduŗa kociņš — bumbierīte. Tā tur neaizņem lielu vietu, jo zemes mums ir maz. Bet šais zaros, kā izstieptās rokās, ik rudens briedina augļus. Zemes mums ir maz un kas ir, tā ir akmens klints.''

— Anda, Anda!

— Es dzirdu vēl vairāk runājam šos mežus, kas sevī uzsūkuši šīs tautas dvēseli. Tie saka: ,,Dieva dvaša pasaules radīšanas brīdī ir bijusi par vāju, tāpēc te vietām viļņveidīgi sastrēguši augsti slāņi, vietām ielejas izartas ar dziļu vagu. Ecēša nav paspējusi nolīdzināt uzbērumus un ielejas: Tā tas palicis sākuma pusveidojumā. Augstienēs vējš neuznes sēklu, ne smilts graudu. Uznākot lietum, daudzas akmens šķautnes kļuvušas dzīslainas, kā domājoša vīra piere.

Esam gājuši iekarot svešas zemes, pamatojot to ar augstiem un cēliem mērķiem, jo neviens nav gribējis atteikties no tās laiku tecējumā piešķirtās tiesas. Tad gājām kristīgās ticības vārdā, krusta vārdā. Bet mērķis mums vienmēr ir bijis tas pats viens — vairāk telpas mūsu ļaudīm!

Bet jūs sakāt: vācu tauta, rijīga tauta, vienmēr izsalkusi un badā. Ikvienai galotnei mēs te esam devuši savu simbolisku nosaukumu, piedzejojot leģendas. Un svešajiem patīk skaistas pasakas. Uzkāpjot kādā virsotnē, tie tur var iegriezt savu vārdu koka mizā, kas tur paliek saules priekam un vēju čukstiem, līdz miza top repuļaina. Dažās klinšu šķautnēs mums ir uzcelti krusti, kā nolīgums ar Radītāju par šīs zemes nenobeigto veidošanu un tiem veidiem, kā mēs sējam un pļaujam, lai dzīvotu. Labi, ja dažuviet izdodas ieplēst vagu kartupelim. Šīs zemes maize neaug kuplā rudzu laukā; ārzemnieks — tūrists ir mūsu klēts, kuŗā krājam, jo citas pļaujas mums nav.''

— Tik vienkārši, — nopūtās Līča kundze.

— Anda, pēc jūsu tēlojuma es redzu sirmu, bārdainu vīru piepūstiem vaigiem, no kuŗa mutes plūst zeme un smilts, — nopūzdamies piebilda Līča kungs.

— Tieši tā, vecītis ar omulīgi sārtu vaigu: Gruss Gott! —gel! — Jo laiki ir grūti, robežas slēgtas, alus istabas kļūst tukšas, atlikuši vairs tikai tie bēgļi, — nobeidza Anda.

*

Vai šī apkārtne būtu sākusi Andu valdzināt? Kā citādi tā atrastos biežajās pastaigās, vērojot un salīdzinot. Visvairāk priecināja iespēja pabūt vienai, bez Pēteŗa klātienes, kas nemaz nebija tik viegli. Pēteris to uzmanīja, arvien cenzdamies būt tās tuvumā. Andas vairākkārtējie noraidījumi neko nelīdzēja. Šodien tai bija palaimējies pamukt sudrabegļu biezoknī. Ceļam gredzenojot ap kalnu, tas sazarojās, rādot virzienu uz apkārtējiem kalnu ciemiem.

Reiz kāpienu sācis, gājējs varēja kāpt un kāpt, arvien vēl jūtoties ielejā. Likās, ka staigātu pa dabas veidotām kāpēm, arvien tuvāk galotnei. Bet aiz tās bija cita, vēl augstāka un tālums vēl tālāks, arvien vēl mānoties. Cilvēka ziņkāre jautā: un kas aiz tās galotnes? Uzkāpjot tajā, vilinot paceļas cita galotne, un solis ceļas aizvien uz augšu, kādam vilinātājam aicinot. Un tad — vai uzkāpjot tajā kalnā neredzēs pasauļes malu? Un — cik ilgi kalns aiz kalna kāps? —

Stāvot pret pelēko kalnu masīvu mazai atelpai un vērojot mākoņu pašķiršanos, veļoties pāri kalnu snibim, Anda pamanīja lejā lidojam baložu baru. Laidelējot pret sauli, tie brīžiem uzmirdzēja kā sudrabā apmērcēti, brīžiem saplokot ielejas pelēkumā.

Žigla šautra izskrien caur smadzenēm: kas nekait lidonim brīvi un viegli aizlidot. Un pēkšņi: balodis — vēstnesis, sakarnieks. Kaut varētu tādam gudram putnam iemācīt, kurp laisties un kam aiznest ziņu. Pavaicāt, pateikt, vēlēt un zināt. Un kopš brīža uz egļainās kraujas, vērojot pāri bezdibenim baložu rotaļīgo lidojumu, Andai nav vairs miera, klīstot pa Alpu masīviem un meklējot atbildi. Gribēdama zināt, tā staigā apkārt ar jautājumā pavērtu muti.

Ejot kāja mazliet aizķērās aiz milzu papardes cera. No tā izlidoja sapīcis, ziemas guļai iesnaudies ods. Un oda sīkšanā tā sadzird pārmetumu: ,,Mainās dienas un naktis, mainās gada laiki. Cilvēka mūži ceļas un sakrīt vāls vālā. Bet šie mežu šalkoņas pieskanētie kalni paliek.''

Vai salīdzinājumā ar odu tu neesi vēl mazāks nieks pret šiem kalnā kāpjošiem mežiem, un tu gribi zināt nezināmo. It kā tu arvien vēl dzīvotu pilnu cilvēka dzīvi.

Kas to teica? — Zūzoja mežs, sīca ods?

(Turpinājums sekos)

Ella Andersone

Dievs, kāpēc?

Baigi nošalc tundras, taigas;
Ausīs griežas sāpju klaigas.
Ledus gālēs atskan vaidi.
Lūdzu — Dievs, kāpēc vēl gaidi?
Kāpēc nevel vergiem slogu,
Plaši never Brīves logu?
Kaŗavīra zobens nerūs, gaida,
Lai to droša roka cīņā raida.
Vīri, kas vēl labo mīl un ļauno nīst,
Sen jau svešos, tālos ceļos klīst.
Kāpēc tēvu zemē vēl aizvienu —
Vakar, šodien, katru dienu
Svešas mēles skan un gulgo,
Tautu ļauna vara pulgo?
Kāpēc latvju sētās nečīkst aku vindas,
Arvien garākas top kapu rindas?
Vai vēl tālu ir tā viena,
Mūsu lielās Brīves diena?
Dievs, liec beigties mūsu mokām,
Pacel mūs uz savām rokām!
Tikai to mēs lūdzam, Dievs,
Redzēt Brīves sauli lecam!

* * *

Fricis Ābele

Piemineklis Bērzainē

Es esmu daļa
No visuma,
Ko radījis Dieva
Visvarenais prāts.

Es akmens esmu,
Man akmens sirds.
Ko glabāju sirdī,
Nemūžam tam zust.

Šī vieta ir svēta,
Kur stāvu es,
Kur latviešu tautai
Tās varoņgars mīt.

Jel nepaej garām,
Ak ceļiniek,
Šai svētajai vietai
Un pateicies tiem,

Kas nāvē gāja
Par taisnību
Un Latvijas brīvi...
Jel piemini tos!

* * *

Nikolajs Kalniņš

Pavēle

Ja pavēli dod tev sirdsapziņa,
Tad klausi!
Tā svēta dziņa:
Ar nezālēm lauku neapsēj viņa.
Kaut dažreiz raža ienākas gausi,
Reiz tīru labību tomēr tu pļausi!

Ja pavēli dod tev ārēja vara,
Tad prasi sirdsapziņai:
Vai vara nav ļauna?
Vai jāklausa viņai?

Jo dažreiz ēna līdz kapam ir gara,
Un jādreb no kauna,
Ja klausi.

Tad viss, ko tu pļausi,
Būs smilgas skara,
Ko purina vējš,
Kas tevi no pasaules dzēš! —

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Liela latvieša piemiņai

Šogad paiet simts gadu kopš mūsu lielā tautu dēla bīskapa Jāzepa Rancāna dzimšanas.

Bīskapa Rancāna personība, viņa ideāli un mūža darbs sniedzas tālu pāri savam laikmetam. Viņa mūža ceļu rotā pieminekļi, kas paceļas augstu mūsu tautas vēsturē.

Viņa darbs baznīcas, Latvijas brīvības un mūsu tautas kultūrāli sabiedriskā laukā ir vienreizējs un neatsveramš. Viņa personības un principu spēks it kā aug augumā tieši tad, kad grūtības un šķēršļi stājas ceļā. Bīskaps Jāzeps Rancāns ir cīnītājs. Viņa cīņu spārno augsti ideāli un apdveš kristīgas mīlestības gars. Pats sevi bīskaps Rancāns uzskatīja par cilvēku starp cilvēkiem, un par savas cilvēcīgās misijas uzdevumu — staigāt tautas ceļus, būt ar to baltās un nebaltās dienās. Dievs viņam bija licis staigāt savas tautas pirmajās rindās.

Bīskapa Rancāna aktīvais darba laiks baznīcas un tautas druvā aptver trīs posmus. Tā sākumi atrodami jau tūliņ pēc Pēterpils Garīgās akadēmijas beigšanas un iesvētīšanas priestera amatā 1911. gadā. To aicina par mācībspēku Garīgajā akadēmijā — tanī pašā mācību iestādē, kuru viņš nule kā bija beidzis, iegūdams maģistra gradu.

Pasaules kara sākšanās pārvelk svītru ne vien bīskapa nodomiem un ceļiem, bet sajauc tautu un valstu likteņus. Jau 1914. gadā bīskaps Jāzeps Rancāns tiek izraudzīts par armijas kapellānu. Viņš pavada kara laukā divus gadus. Šinī laikā sākas arī viņa nacionālpolitiskā darbība. Kara rati ir skāruši latvju zemi — Kurzeme okupēta un izpostīta, fronte šķeļ Latviju divās daļās, tūkstošiem latviešu evakuēti vai aizbēguši no dzimtenes un izkaisīti pa visu plašo Krieviju. Viņiem vajadzīga palīdzība, laicīgā un garīgā aprūpe. Kad 1915.g. augustā latviešu biedrību kongresā ievēl Latviešu biedrību centrālo komiteju ar Vili Olavu par priekšsēdi, mēs atrodam bīskapu Jāzepu Rancānu viņu vidū kā Latgales bēgļu komitejas pārstāvi. Līdztekus latviešu katoļu garīgās aprūpes darbam bīskaps šinī laikā tuvāk iepazīstas ar Latviešu bēgļu komitejas darbu un aktīvi piedalās arī Latgales bēgļu palīdzības komitejā.

Latviešu nacionālie centieni tad jau sāk izpausties uzskatāmi dažādās organizācijās, kuŗās darboties bīskaps Rancāns jūt svētu aicinājumu. Viņš piedalās Latgales latviešu kongresa organizēšanā, un kongresa atklāšanas dievkalpojuma spredikī skubina tautu uz augšāmcelšanos no ilgu gadu apspiestības un nebrīvības un uz tiesībām pašiem noteikt savu dzīves veidu savā zemē. Ievērojama ir viņa teze, kuŗu kongress pieņem vienprātīgi: ,,Latgale, Vidzeme, Kurzeme ir viena, un visi trīs novadi apvienojami vienā neatkarīgā vienībā.''

Tagad paveras ceļi svarīgu problēmu kārtošanai, kas saistītas ar Latvijas valsts neatkarības tapšanu. Darbs Latvijai, baznīcai un latviešu tautai kļūst par bīskapa Jāzepa Rancāna dzīves saturu līdz pat viņa pēdējai stundai svešā zemē, tālu no mīļotās dzimtenes. Kad pāvests Benedikts XV atjauno Rīgas bīskapiju, prof. Rancāns saņem uzdevumu organizēt Aglonas klosterī katoļu garīgo semināru. Viņa darbu pārtrauc komūnistu okupācija, bet cīņa par tautas brīvību nebeidzas.

Tikko pasludinātajai neatkarīgajai Latvijas valstij bija izmisīgi jācīnās ar ienaidniekiem no austrumiem un no rietumiem. Jaundibinātās valsts pārvaldes organizēšana un tās starptautiskā atzīšana bija cīņas lauki, kuŗos bīskaps Rancāns iesaistījās ar visu savas lielās personības sirdsdedzi. Ārlietu ministrs Zigfrīds Meierovics augsti vērtēja bīskapa dotumus, viņa diplomāta spējas un nosvērto objektīvo raksturu un izvēlēja viņu par valdības pilnvaroto pie Svētā Krēsla. Viņam bija uzticēts ļoti svarīgs uzdevums — no Vatikāna puses panākt Latvijas valsts diplomātisko atzīšanu. Rancāna diplomātiskās akcijas rezultātā pāvests atzina Latvijas valsti de facto, kam sekoja konkordāta noslēgšana, kas rēgulēja Latvijas valsts attiecības ar Svēto Krēslu. Reizē ar to ģenerālvikāru Antoniju Springoviču izraudzīja par Rīgas bīskapu. Par jaundibinātās Kūrijas kancleru iecēla Jāzepu Rancānu; tas uzlika viņam jaunus garīgus pienākumus: draudžu atjaunošanu, garīdznieku izvietošanu, nemaz nerunājot par katoļu Garīgā semināra organizēšanas darbiem. Par semināra rektoru kļūst profesors Jāzeps Rancāns pats. Kad ģenerālvikāru Antoniju Springoviču paaugstina archibīskapa amatā, monsinjoru Jāzepu Rancānu iesvēta par Markopoles titulāro bīskapu un izrauga par palīgbīskapu Rīgas kūrijā. Pievienojot teoloģijas augstskolu Latvijas universitātei, profesoru Rancānu ievēl par fakultātes dekānu, un

(Turpinājums 20. lp.)

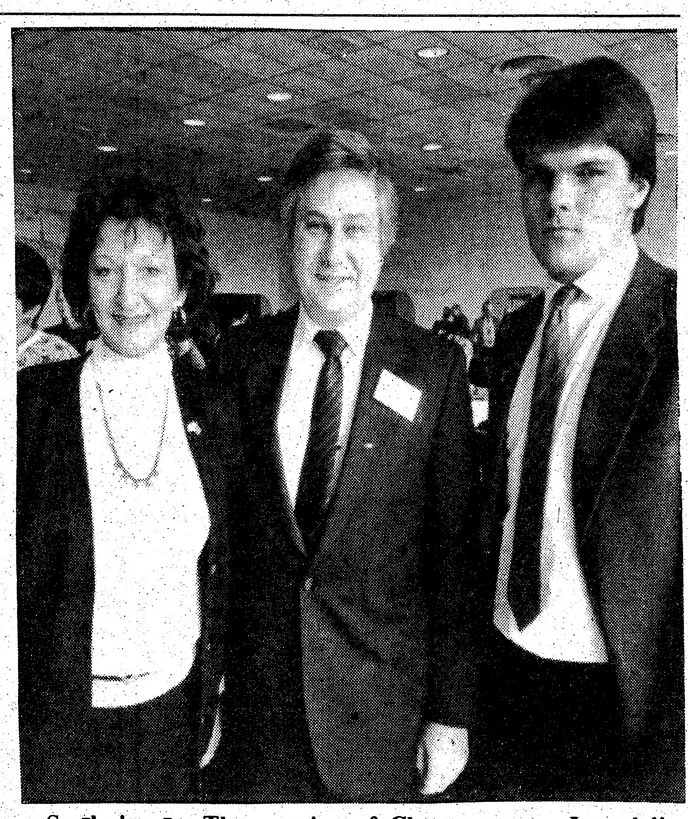

Sarīkojumā ,,The meaning of Chautauqua at Jūrmala'' Toronto runāja: Rita Auerbach, John Wallach — Foreign editor Hearst newspapers — un Jūrmalas konferences dalībnieks Nīls Melngailis. Foto J. Liģers

TORONTO ZIŅAS

● Par 15 gadu sekmīgu darbību Ontario daudzkultūru teātŗu apvienībā Ontario pavalstniecības un imigrācijas ministrijas atzinības diplomu un speciālu nozīmi saņēmusi Inta Purva.

● Sestdien, 29. novembŗa vakara programmā Bafalo WKBW TV raidītājs pusstundu ilgā raidījumā ,,Russian Special'' rādīja ļaudis Šatakvas konferences laikā Rīgas Jūrmalā un sarunas ar tiem. ,,Mēs netiekam tur iekšā,'' sūdzējās kāds latvietis ļaužu barā ārpusē. Rādīja arī kādu latviešu ģimeni ar sešiem maziem bērniem, kuŗu tēvs ir viesmīlis un māte ārste, kas apdzīvo labi iekārtotu dzīvokli. Kādā skolas skatā, izjautājot bērnus, kāda maza meitenīte, latviskā tautas tērpā, labi sadzirdamā latviešu valodā izteica vēlmi: ,,Lai visur pasaulē būtu miers!'' Skolēni tautas tērpos dejoja tautiskās dejas un spēlēja kokles. Turpmākajās ainās parādīja sarunu ar kādu latvieti, kas amerikāņu žurnālistei labā angļu valodā sarūgtināts teica: ,,Esmu dzimis Bostonā, vēlos atgriezties, bet netieku laukā!'' Kāda latviete ar lakatiņu galvā, vecāka sieviete, sacīja, ka vēlas pieskarties amerikāņu žurnālistei, kas apskāva raudošo Annu un teica: ,,Cik mēs labi viens otru saprotam!''... Rādija arī Doma katedrali, ka tā ir 600 gadus veca un kur tagad ierīkota koncertzāle. Raidījumā par Latviju visos uzrakstos bija lasāms ,,Rīga — Latvia'', bet Maskavas ainās — ,,USSR''. Sarunas ar ļaudīm bija tulkotas angliski, bet vietām cauri skanēja diezgan labi dzirdamā latviešu un krievu valoda.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

1987.g.

21. janvārī pl. 20, trešdien, Toronto universitātes Walter Hall — Edgars Kariks, flauta, un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.

2. aprīlī pl. 20, ceturtdien, Jane Mallett Teatre — Olga Grike, mecosoprāns no Vankuveras.

Koncerts Ziemsvētku ieskaņai

Jauka ir izdoma, ka Ziemsvētku laikā balts eņģelis nolaižas pie mums no debesīm, kas aicina un mudina atsaukties visam, uz ko labas sirdis mūs aicina. To gribas attiecināt uz Sv. Jāņa baznīcas dāmu komitejas rīkoto Ziemsvētku koncertu šā gada 14. decembrī. Koncertā piedalīsies pazīstamā ērģeļu māksliniece Anita Rundāne un Sv. Jāņa baznīcas mūzikālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā.

Programma solās būt sevišķi interesanta. Tiks atskaņoti gregoriāņu dziedājumi; kāda 12. gadu simteņa luga, ko dziedās kā liturģisku drāmu; arī renesanses komponistu darbi, to starpā Buxtehude, noslēdzot pirmo daļu ar ērģeļu solo priekšnesumu.

Otrā programmas daļā angļu Ziemsvētku dziesmas, jo, par nožēlošanu, ir ļoti maz latvisku kompoziciju, veltītu Ziemsvētku laikam.

Programmā uzņemti arī modernāki komponisti, kā Wilcocks; no latviešiem Andrejs Jansons (dziesma sieviešu korim). Koncertu noslēgs Baštika 1984.gadā komponētā kantāte.

Jādomā, ka tai sabiedrības daļai, kas nedarbojas tieši mūzikas laukā, nebūs zināšanu par gregoriāņu dziedājumiem. Tie sākušies pāvesta Gregora I laikā (6. gadu simtenī) kā vienbalsīga liturģiska mūzika, sacerēta brīvā ritmā, bez rēgulāriem takts mēriem. To daļēji dziedājis koris, daļēji arī solisti. Atsevišķam balsienam tekstā dotas vairākas notis — dažreiz pat līdz divdesmit, kas radīja īpatnēju, savdabīgu mūzikas stilu. Pazīstot diriģentes un dziedātāju nopietno pieeju darbam, ar interesi jāgaida šo dziedājumu atskaņojums. Ansambļa diriģente savas zināšanas nemitīgi papildina, būdama pagājušajā vasarā, cita starpā, Princetonas universitātes vasaras kursos, Westminster Choir College, kur izcili spēki māca visu, kas sakarā ar reliģisko mūziku.

Daba diriģentei ir piešķīrusi ne tikai mūzikālitāti, iejušanās spējas skaņu pasaulē, bet arī izturību, ko pierāda viņas uzņēmība, mērojot attālumus no mājām (ASV) uz ansambļa mēģinājumiem. Dziedātāju sastāvā ir jaunas, skanīgas, mūzikāli izglītotas balsis, ar draudzes mācītāju viņu vidū, kas viss kopā priekšnesumu padara patiesi izbaudāmu. Saņemsim viņu sniegumu kā dāvanu, kas lai mūs ievada Ziemsvētku laika klusajās izjūtās.

Marta Tūtere-Kundrāte

Sarīkojumu Kalendārs

Radio raidījumi Latviešu Balss, CHIN AM skalā 1540 pl. 22.30

6. un 7. decembrī DV tirdziņš.

7. decembrī pl. 13 bīskapa Jāzepa Rancāna piemiņas dievkalpojums lietuviešu baznīcā, 1021 College ielā, Toronto; pl. 15 Latviešu Namā, 491 College ielā, bīskapa Jāzepa Rancāna 100. dzimšanas dienas atcere. Prof. St. Ladusāns S.C. runās par — ,,Pieredzes un vērojumi''. Marija Urnežus-Lamberga lasīs savas dzejas. Pētera un Lauras Zariņu mūzikālie priekšnesumi.

7. decembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14.00 vid. zālē Dr. L. Luksa referāts ,,Mūsu veselība ikdienā.''

11. decembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē Valdā Zvanītāja stāstīs par latviešu leģionāru traģēdiju Zviedrijā.

14. decembrī pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārā Pētera Zariņa referāts — ,,Lūcija Garūta — latviešu sieviešu komponistes loma Latvijas vēsturē.'' Vadīs Ingrida Matckare.

14. decembrī Zelta svētdiena Centrā. Pēdējais azaids 1986.g. no pl. 11.30—15. Centra dāmu komiteja pārdos piparkūkas. Pl. 15 Ziemas svētku dziesmu dziedāšana svētku ieskaņai mācītāju J. Cālīša un F.T.Kristberga vadībā.

14. decembrī pl. 14.00 DV Bērnu eglīte DV namā.

20. decembrī pl. 19.00 DV biedru eglīte DV namā.

21. decembrī pl. 16 DV namā Burtnieku Ziemsvētku svinēšana ar Viestura koŗa piedalīšanos.

31. decembrī pl. 20.00 Jaungada sagaidīšana DV namā.

31. decembrī pl. 19.30 Latviešu Namā Jaungada sagaidīšanas sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

6. decembrī pl. 19 Mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējais sadraudzības vakars ar groziņiem — Poļu zālē, 85 Hain ielā. Balvu pasniegšana.

KESVIKA

6. decembrī pl. 18 DV nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars Senior Citizens Dropp-in Centrā, Queensway.

1987.g.

24. janvārī pl. 19 Latviešu Centrā — ,,Rozes Tu man kādreiz devi''... — jautrs vakars viesturiešu un Dzirksts sniegumā Centra atbalstam. Sekos deja pie Alberta Šūmaņa mūzikas.

Biļetes Centra birojā un pie koristiem. Galdiņi rezervējami pēc biļešu iegādes Centra birojā.

22. februārī pl. 17 Latviešu Namā koncerts — Martha MacVicar — soprāns, Juris Cīrulis — baritons.

Vēlot priecīgus Ziemas svētkus
un laimīgu Jauno gadu,
atpērkoties no kartīšu sūtīšanas,
DV $50 ziedojuši
Valentīns un Astra Innis

RAIBĀ NEDĒĻA

SEPTĪTĀ LIELVALSTS PRET BALTO NAMU

Ikviens politisks skandāls amerikāņu presei ir tikpat kā visgardākais saldais ēdiens. Paštaisnie un pārgudrie amerikāņu liberālie žurnālisti sensāciju uzskata par svarīgāku nekā valsts prestižu vai militārus noslēpumus.

Jo augstāks valstsvīrs nokļūst viņu nodarvošanas spaiņa tuvumā, jo vairāk viņi cenšas pārspēt viens otru tā brīža upuŗa nomelnošanā, kas bieži sasniedz krustā sišanas pakāpi.

Viss teiktais attiecināms uz tām grūtajām dienām, kuŗas patlaban ir jāpārdzīvo prezidentam Rēgenam.

Vai pulkvedis Norts pat neinformēja Rēgenu?

Ir lietas, kuŗas stratēģisku iemeslu dēļ nav izbazunējamas pat tuvākiem draugiem un nekādā gadījumā visai pasaulei.

Ja amerikāņu ķīlnieku ievadītā atbrīvošanas akcija pajuks, tad vainīgs nebūs Rēgens, bet gan Septītās lielvalsts pārāk ziņkārīgie deguni un histērisko kliedzienu balsis.

Grūti iedomāties, ka Rēgens ķīlnieku atbrīvošanas akcijā būtu tirgojies ar pašu velnu— ajatolu Komeini. Rēgenam ir savas vājības, bet godīguma trūkumu viņam nevar pārmest.

Atcerēsimies, ka amerikāņu prese vaimanāja par to, ka Rēgens Islandē nepiekāpās komūnistu diktātam un noraidīja Sarkanā velna prasību atteikties no stratēģiskās aizsardzības ieroču radīšanas. Tikai tagad amerikāņi sāk aptvert to, ka prezidents rīkojies gluži pareizi, jo pirmā vietā stādījis savas valsts un pilsoņu drošību varbūtējā lielvaru militārā konfrontācijā nākotnē.

Pašreizējā trokšņa kodolā ir Irānas stratēģiskā nozīme, ko pareizi novērtējis Rēgens un viņa militārie padomdevēji. Dekorāciju maiņa Teherānā notiks tūlīt pēc mirstošā ajatolas Komeini nāves. Ir pareizi, ka ASV jau laikus rada zināmus priekšnoteikumus, lai Irānu pasargātu no varbūtējas iekļūšanas Pad. savienības orbitā.

Šajā fonā amerikāņu ķīlnieku atbrīvošanas akcijai ir tikai nenozīmīgs aizmugures fons. Gan jau noskaidrosies visos sīkumos, kā Vašingtonas un Teherānas slepenais dialogs ir risinājies, bet jau tagad var apgalvot, ka amerikāņu iedrošināšanās spert kāju līdz šim aizcirstās Teherānas durvīs var būt pat globāli izšķīrējs solis varbūtējas lielas traģēdijas novēršanai.

Prezidents Rēgens savu tautu nav pievīlis, un ieceļot neitrālu izmeklēšanas komisiju pretrunīgo problēmu noskaidrošanai ir apliecinājis, ka viņam nav nekā ko slēpt. Varbūt ka daži viņa valsts drošības padomes locekļi — viceadmirālis Proksmīrs un pulkvedis Norts rīkojušies pārāk patstāvīgi. To noskaidros, ja arī palīgā būtu jāaicina viss kongress. Prese starplaikā vaimanā, ka esot zudusi uzticība Rēgena vārdam un ka ASV labais vārds esot cietis starptautiskā forumā.

Neņemot vērā šīs preses vaimanas, kas uz brīdi radīja samulsumu arī amerikāņu tautā, Rēgena popularitātes akcijas nav kritušās ne par vienu punktu, un viņš vēl šodien ir populārākais amerikāņu prezidents vēsturē.

Patiesi žēl noskatīties, kā valstsvīru, kas savu tautu nostādīja atkal stipri uz abām kājām, tagad dubļiem apmētā politiska akluma sisti kritizētāji.

DŽONA TERNERA UZVARA

Pagājušajā nedēļas nogalē Otavā risinājās Kanadas liberāļu partijas kongress, kuŗā izšķīrās arī partijas tagadējā līdeŗa Džona Ternera politiskā karjēra.

Aiz Džona Ternera stāv Kanadas liberāļu partijas vairākums.

Kā zināms, Terners pārņēma liberāļu partijas vadību brīdī, kad Pjers Trudo ar savu kaprīzo un pretrunīgo rīcību bija izsaimniekojis vēlētāju uzticību liberāļiem. Ne jau Ternera personības dēļ konservātīvo partija ar Malrūniju iepriekšējās vēlēšanās sakāva liberāļus ar 211 pret 40 vietām parlamentā. Tā patiesība bija vēlētāju atbilde Trudo valdīšanas laikam.

Šajā kongresā pats Trudo stāvēja malā, bet viņa sulaiņi senātors Dēvijs, Lalonde un mazais Kouts mēģināja panākt, lai kongress izšķirtos par Ternera atvietošanu ar jaunu partijas līderi. Lietas nonāca pat tik tālu, ka partijai draudēja sašķelšanās divās pretējās grupās, kas nozīmētu, ka nākamajās parlamenta vēlēšanās vēlētājiem būtu izdevība sa-

Trudoists senātors Dēvīss gribēja gāzt Terneru.

vas balsis nodot vai nu par kreisiem vai labā spārna liberāļiem. Terneru uzskata par liberāļu labā spārna politikas aizstāvi. Nav domājams, ka viņš mainīsies. Te jāievēro, ka kreisais spārns jau kongresā runāja par amerikāņu ieroču izmēģināšanas aizliegumu Kanadā un aiziešanu no NATO alianses.

Nākošās federālā parlamenta vēlēšanas var izrādīties liktenīgas konservātīvo partijai. Ja vēlēšanas notiktu šodien, tad liberāļus atbalstītu 38 proc., bet konservātīvos tikai 29 proc. vēlētāju. Biežās ministru demisijas nav nākušas par labu konservātīvo valdībai, un premjēram Malrūnijam pārmet arī doto solījumu aizmiršanu. Sevišķi konservātīvo partijā vīlušās Kanadas mazākuma tautības, latviešus ieskaitot.

Otavas liberāļu kongresa noslēgumā delegāti ar lielu vairākumu — 76 proc. izteica uzticību Džonam Terneram.

Godīgajam Džonam nebūs viegli salāpīt spītīgas pretiškības liberāļu partijā, jo daudzi kaŗa cirvji ir aprakti pārāk sekli. Jāievēro tomēr, ka Terners ir pratis partijā iesaistīt svaigas asinis, un tā bija jaunatne, kas notikušā kongresā svaru kausus nosvēra Džona Ternera pusē.

Par Malrūnija galvassāpēm un daudzajām klapatām jau daudz dzirdēts. Pieminot Terneru un Malrūniju, nebrīnīsimies, ka arī mūsu augstākai vadībai — Dr. O. Pavlovskim, T. Kronbergam un Dr. L. Luksam izaug opozicijas ērkšķi, kas bieži vien pārvēršas par nepelnītiem pārmetumiem par labi paveiktu darbu un ilgu kalpošanu latviešu sabiedrībai.

JERUZALEMĒ TIESĀ MORDOCHAJU VANUNU

Bijušais Izraēlas atomenerģijas techniķis Vanunu, kas pēkšņi pazuda Londonā pēc tam, kad bija turienes presei izpļāpājis to, ka Izraēlas rīcībā ir spēcīgs atomieroču arsenāls, pag. nedēļā parādījās atklātībā Jeruzalemē. Viņu tur tiesās par valsts noslēpumu izpaušanu, un var gadīties, ka viņu gaida vai nu karātavas vai mūža ieslodzījums.

Izraēla patlaban tiesā arī bijušo Klīvlandes autorūpniecības strādnieku Džonu Demanjuku, ko uzskata par Treblinkas nometnes ieslodzīto žīdu Jāņa Briesmīgā vārdā nosaukto slepkavu. Demanjuku tāpat kā nacistu briesmoni Eichmani prāvas laikā tur ložu

Izraēlas atoma arsenāla izpļāpātāju tiesā Jeruzalemē.

drošā stikla būrī. Neskatoties uz to, ka paši Treblinkas nometnes dzīvi palikušie žīdi apgalvo, ka Jānis Briesmīgais žīdu dumpī jau nogalināts kaŗa laikā, apsūdzība pret Demanjuku vēl nav atsaukta. Viņš katēgoriski noliedz visus viņam piedēvētos pārkāpumus, jo viņš nav Trebjankas Jānis Briesmīgais. Notikusi divu personu sajaukšana. Demanjuks apgalvo, ka KGB ar viltus lieciniekiem tiesājot viņu grib kaitēt ukraiņu emigrantu labajam vārdam brīvajā pasaulē.

Dešēna raganu medību romānam 1000 lappuses.

Nākošajā nedēļā Kanadā publicēs nacistu raganu medību izmeklēšanas komisijas — tiesneša Dešēna atzinumus par simts aizdomās turētiem Kanadas pilsoņiem, kas it kā esot pastrādājuši briesmīgus noziegumus aizvadītajā pasaules kaŗā.

Tiesneša Dešēna komisijas ziņojums aptver vairāk nekā 1000 lappuses.

Malrūnija valdībai būs dota izdevība pierādīt, vai tā padodas kādas atsevišķas grupas spiedienam vai arī darbos pierādīs, ka Kanada tomēr ir tiesību un taisnības zeme.

Trešā gadskārtējā Apvienoto Nāciju

Cilvēku Tiesību Dienas

DEMONSTRĀCIJA

notiks svētdien, 7. decembrī, pl. 13:00

TORONTO PILSĒTAS VALDES LAUKUMĀ

Runās Ontario parlamenta loceklis

Mr. JURI SHIMKO

Nāksim visi, sekojot brīvības cīnītāju parolei:
Ja ne es, tad kurš?
Ja ne tagad, tad kad?

Rīko: Kanadas Komiteja par Cilvēku Tiesībām Latvijā,
Baltijas Sieviešu Padome,
Latviešu Nacionālā Jaunatnes Apvienība Kanadā.

Plāno draudžu jauniešu kongresu

LELBA pārvaldes sēde Losandželosā

LELBA pārvaldes sēdē Dienvidkalifornijas draudzes skaistajā dievnamā 1986.g. 14. un 15. novembrī piedalījās archibīsk. A. Lūsis, pārvaldes locekļi, visu četru apgabalu prāvesti, rev. kom. priekšsēdis un evaņģelizācijas nozares vadītājs.

Sēdē galveno vērību veltīja pag. vasaras darba izvērtēšanai, jaunatnes iesaistīšanas problēmām kristīgās baznīcas darbā, 1987.g. budžeta pieņemšanai un nākotnes darba plānošanai 1987. gadā. Sēdi vadīja pārv. priekšsēdis V. Vārsbergs, protokolēja Dr. E. Reinbergs.

Pirmās dienas vakarā pārvalde noklausījās kamerkoŗa Solaris (dir. Daira Cilne) garīgo koncertu baznīcā un piedalījās draudzes vakarā.

16. novembŗa valstssvētku dievkalpojumā spredikoja prāv. A. Voitkus un sekojošā aktā svētku runu teica archibīsk. A. Lūsis. Pusdienas pārtraukumā archibīsk. A. Lūsis, prāv. V. Vārsbergs un māc. E. Liepiņš kopā ar prāv. R. Āboliņu iestādīja 3 piemiņas kokus pie baznīcas.

Sēdes sākumā archibīskaps A. Lūsis norādīja, ka presē un apgabalu konferencēs iegūtā informācija par šīs vasaras svarīgākiem notikumiem baznīcas dzīvē devusi iespēju vērot mūsu sabiedrības nostāju attiecībā uz baznīcu. Lai izgaismotu tematu par baznīcas nozīmi mūsu tautas vēsturē, archibīsk. sagatavojis rakstu seriju — Baznīca un tauta, ko pašreiz iespiež Latvija Amerikā. Archibīsk. mudināja neatlaidīgi atgādināt mūsu tautiešiem, ka viņu pienākums ir piederēt pie draudzes, un vecāki jāskubina vest bērnus uz baznīcu. Jāuzmanās, lai jaunatnes darbā neievieš as charismatiķu paņēmieni.

Sekojot archibīskapa aicinājumam, pārvalde apsvēra iespējas, kā sekmīgāk panākt, lai mūsu jaunieši vairāk meklē atrisinājumus savām problēmām kristīgā ticībā un ne citur. Tuvākā laikā, ja iespējams, jau nākošā gadā, sasauks draudžu jauniešu kongresu, uz kuŗu katrai draudzei jāsūta vismaz divi delegāti. Ierosinās prof. E. Grīsli sagatavot grāmatu par latvietības un kristietības jautājumiem. Pārvalde atzina, ka kristīgās jaunatnes darbā būtu vairāk jācenšas iesaistīt to nacionāli aktīvo jaunatnes daļu, kas nav nelabvēlīga baznīcai, bet līdz šim šai darbā nav iesaistījusies. Pēc draudžu statistikas samērā liels skaits — 50% — neiesvētīto draudzes locekļu nemācās latviešu skolās un tādēļ paliek bez rēgulāras kristīg s un latviskas audzināšanas. Pārvalde aicina mācītājus un draudzes vairāk vērības pievērst šo neiesvētīto sagatavošanai, lai tie kļūtu aktīvi un dzīvi kristīgo draudžu locekļi.

Pārvaldes priekšn. prāv. V. Vārsbergs informēja par piedalīšanos apgabalu konferencēs, misijas darba apmeklēšanu Indijā un līdzdarbību Radio darbinieku konferencē un dziesmu grāmatas sagatavošanā, ko paredz izdot 1988. gadā. Pārvalde nolēma radīt komiteju, kas intensificētu radio raidījumu un reliģisku traktātu sagatavošanas darbu sūtīšanai uz Latviju, kā arī ierosināja Baznīcas Virsvaldi Draudžu dienās savāktos līdzekļus izmantot evaņģelizācijas darbam Latvijā.

Pārvalde nolēma iestāties jaunajā Lutheran Immigration and Refugee organizācijā, kur mūsu baznīcai paredzēts viens pilntiesīgs delegāts.

Dieva mierā pag.g. aizsaukti mācītāji Gust.Straumanis, Art. Briedis un māc. Jundzis Latvijā, kā arī Igauņu archibīskaps Haarks.

Pārvalde pieņēma kasieŗa A. Trautmaņa izstrādāto budžeta projektu 1987. gadam ar $153,000.- ienākumos un izdevumos, budžetā paredzot $6,000.- sinodes delegātu ceļa izdevumu segšanai.

Pēc pārvaldes priekšnieka vietnieka Dr. J. Robiņa sastādītās statistikas redzams, ka LELBAs mācītāju 20 augstākās algas atrodas zemākajā ceturksnī, salīdzinot ar ALC sinodes mācītāju algām.

Apgabalu prāvesti ziņoja, ka pamazām turpinās draudžu apvienošanās jautājumu kārtošana — Milvokos, Indianapolē, Čikagā. Katrā apgabalā ir izraudzīts jaunatnes darba vadītājs. Dažos apgabalos — Kanadas un rietumu darbs daļēji pārgājis uz reģionālo aprūpes sistēmu. Reģionālās aprūpes ietvaros LELBA segs ceļa izdevumus māc. Sarmai Eglītei Sault Ste Marie un Thunderbay draudžu aprūpei, otru pusi segs Baznīcas Virvalde.

Teoloģijas kursi noz. vad. māc. J. Cālīša vadībā turpināsies jau sesto gadu no 16.—30. augustam Sidrabenē. Līdzšinējos piecos gados kursos piedalījušies 200 dalībnieki un 35 lektori.

Evaņģelizācijas noz. vad. māc. M. Ķirsons informēja, ka Draudžu dienas, kuŗās piedalījušies 402 reģistrēti dalībnieki, devušas $5,000 atlikumu, kuŗu pēc papildus atlīdzības izmaksāšanas bībeles stundu vadītājam un jaunajiem mūziķiem izlietos nākošo Draudžu dienu plānošanai un organizēšanai. Nākošās Draudžu dienas notiks 1988. gadā Gaŗezerā ar virstematu — No kurienes viņi nākuši.

LELBAs sinode notiks no 1987.g. 8.—11. oktobrim Ņujorkā. Sinodes laikā visās draudzēs, kuŗu mācītāji piedalīsies sinodē, noturami laju dievkalpojumi, nolasot archibīsk. A. Lūša sagatavotu spredikī.

Kristus Dārza pirmajos gada svētkos 9. novembrī sarīkojums sākās ar dievkalpojumu, kuŗu vadīja māc. Arturs Dūmiņš.
Foto J. Liģers

Pārvalde izraudzīja Viju Klīvi par ārmisijas nozares vadītāju, paturot arī kasieres amatu, un pateicās līdzšinējai noz. vad. Dr. Maijai Pētersonei par sekmīgi veikto darbu.

Skolu nozare turpina ticības mācības darba burtnīcu sagatavošanu, kuŗu cena, sākot ar 1987.g. 1. janvāri, paaugstināta no $2.- uz $3.50 gabalā.

Lai ātrāk, lētāk un tehniski labāk varētu sagatavot iespiešanai LELBAs izdevumus un grāmatas, nolēma iegādāties Macintosh datoru Desktop publishing iekārtu. Aparātūras iegādei vāks līdzekļus no mecenātiem, kā arī izlietos LELBAs un Baznīcas Virsvaldes apgādu līdzekļus. Algota darbinieka (daļu laika) algošanai līdzekļus ņems no atsevišķu nozaŗu budžetiem.

Pārvalde lūdza archibīskapu radīt speciālu kontu pie Rītdienas Fonda, kur ieskaitītu nerēgulāros lielākos ziedojumus vai testamentārus novēlējumus. No šī konta būtu lietojami tikai procenti, neaizkaŗot pamatkapitālu. Nolēma griezties pie draudzēm, aicinot katru draudzes locekli izdarīt vienu lielāku ziedojumu šim Rītdienas Fonda Kontam. Kā sēklas naudu prāv. V. Vārsbergs un Dr. J. Robiņš katrs pieteica $1,000.- un māc. M. Ķirsons $1,000.- no Filadelfijas draudzes.

Sēdi slēdzot, prāv. V.Vārsbergs sirsnīgi pateicās Dienvidkalifornijas draudzes mācītājam E. Liepiņam, draudzes priekšniekam J. Cilnim, dāmu komitejai un draudzes darbiniekiem par ļoti laipno uzņemšanu, transportu un cienastu.

Nākošā paplašinātā sēde notiks 3. un 4. aprīlī Klīvlandē un rudens sēde 8. oktobrī Ņujorkā.

E. Reinbergs,
LELBA pārv. sekretārs

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Murray E. Newbigging
BĒŖU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi
angļu un igauņu valodā.

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

Vanda Ozols, dzim. Martinaitis

dzimusi 1924. gada 21. augustā Daugavpilī,
mirusi 1986. gada 16. novembrī Columbus, Indiana.

Mēs katris kaut ko dārgu sirdī nesam,
Ir katram par ko smiet un as'ras liet,
Pa vienu ceļu atnākuši esam,
Pa vieniem vārtiem visiem jāaiziet.
(Elīne Zālīte)

Skumjās viņu piemin
Viktors un Dzidra Kanadā,
Harijs un Regina, U.S.A.

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Alfrēds Banga

dzimis 1901. gada 5. oktobrī Līvbērzes pagastā,
miris 1986. gada 14. novembrī Londonā, Ontario.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
sieva Tekla, meita Ausma ar
vīru Ilgvaru, vedekla Ruta,
7 mazbērni un 2 mazmazbērni

Nekad neesmu bijis bez mīlestības,
Nekad bez dziesmas... (Z. Lazda)

Zemes klēpī nodots mūsu draugs

Daumants Vītols

dzimis 1907. gada 20. oktobrī Vidzemē,
miris 1986. gada 11. novembrī Montrealā.

Mūžīgā piemiņā paturēs
Richards un Marija Tūteri

Kaut skatam tāls,
Tu mūsu sirdīm mūžam saglabāts.

Aizsaules karotāju pulkiem pievienojies
mūsu apvienības biedrs

Jānis Ķusis

dzimis 1921. gada 20. augustā Pērkones pagastā,
miris 1986. gada 8. novembrī Toronto.

Latviešu karaspēka invalīdu
apvienība Kanadā

Saldu dusu lielajā un
mūžīgajā mierā.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

7. decembrī, 2. Adventa svētdienā, pl. 11 dievkalpojums ar kristībām. Spredikis: Kā būtu, ja..." (Jesejas 11:1—10). Spēlēs Pēteris Semenovs, brāča. jauniešu grupa satiekas pl. 10, svētdienas skola un bērnu dārzs pl. 10.30; iesvētāmie satiekas pl.12.15.

14. decembrī, 3. Adventa svētdienā, pl. 11 dievkalpojums ar bērnu spredikī. Spredikis: ,,Ko dzirdam, ko redzam?"

21. decembrī, 4. Adventa svētdienā, pl. 11 dievkalpojums ,,Es jums pasludinu lielu prieku...": Kristus piedzimšana bībelē un dziesmā. Piedalās draudzes ansamblis, jaunieši un svētdienas skolnieki.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

7. decembrī, 2. Adventa svētdienā, pl. 9.30 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes pēcpusdiena, Ziemsvētku dziesmu dziedāšana, ziedojumi ārmisijai.

14. decembrī, 3. Adventa svētdienā, pl. 11 dievkalpojums un draudzes bērnu eglīte.

21. decembrī, 4. Adventa svētdienā, dievkalpojums un koŗa mūzikāls Ziemsvētku ievadījums.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums, dziedās koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus dzimšanas svētki; pl. 13.30 dievkalpojums angļu valodā.

28. decembrī pl. 11 dievkalpojums.

31. decembrī pl. 19 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1987. gadā

1. janvārī pl. 10.30 Jaungada rīta dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

7. decembrī pl. 13 2. Adventa dievkalpojums.

14. decembrī pl. 13 3. Adventa dievkalpojums. Draudzes Ziemsvētku sarīkojums pl. 15. Dziesmu lapiņas.

21. decembrī 4. Adventa dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākamais dievkalpojums 7. decembrī.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

7. decembrī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 — 2. Adventa dievkalpojums.

14. decembrī pl. 10.30 svētdienas skolas mēģinājums. Pl. 11 — Draudzes un svētdienas skolas Adventa dievkalpojums ar svecītēm.

21. decembrī pl. 10 Ziemsvētku dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 16 — Koŗa Ziemsvētku koncerts svecīšu gaismā. Dziesmu lapiņas.

24. decembrī (trešdien), pl. 16 un 18 Ziemsvētku vakara dievkalpojumi, koris, dziesmu lapiņas.

25. decembrī pl. 11 Ziemsvētku dienas dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos; spredikos studente Inese McDonald, dziesmu lapiņas.

28. decembrī dievkalpojuma nebūs.

31. decembrī (trešdien) pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu grāmatas.

4. janvārī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

7. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

14. decembrī pl. 14 Centrā Ziemsvētku sarīkojums.

21. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

24. decembrī (trešdien) pl. 17 Ziemsv. priekšv. dievkalpojums.

28. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

31. decembrī (trešdien) pl. 20 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piekt. pl. 10.30 no rīta,
svēt. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piekt. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piekt. pl. 9 no rīta.

Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību. (Jāņa ev. 3:16).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

Ačgārnā māja un Burvību sakta

Kaldeja Aruma un Austras Balkas pasakas

Iznākuši divu autoru jaunie sniegumi: Ačgārnā māja (1983. g.) un Burvības sakta (1986.g.). Katrā grāmatā ir vairākas pasakas, kas dzīvo stāstījuma ritmu un jauko vārdu rotaļu dēļ modina patiesi sirsnīgu līksmi par latviešu tautas dzīves ziņas balto patiesību un valodas diženā tecējuma cēlo varenību.

Laikiem mainoties, daļēji arī mainās domas, patika un gaume, tomēr kaut kas palicis nemainīgs. Tā ir pasaka, ko nebeidz lasīt, stāstīt un rakstīt. Kāpēc? — Gribētos ticēt, ka iemesls — tās visas sākas ar ,,reiz bija''. Vai tāds ,,reiz bija'' nav arī kā laba sēkla, kas pielipusi ikdienas gājuma svārkam? Pasaka vēršas dzīvē un dzīve pasakā.

Grāmatu apdare arī labi izdevusies. Tā iespiestais vārds uzrunā garu, to nenogurdinot. Ir nopietni pārdomāts arī par piemērotu burtu lielumu, tāpat par rindu atstarpēm, kas iepriecinās sevišķi jaunāko gadu lasītājus un veicinās sadraudzēšanos ar grāmatu.

Ačgārnā mājā ir sešas Kaldeja Aruma pasakas. Tās bagātas dialogiem un veiksmīgi izmantojamas skolēnu, skautu un gaidu, kā arī citiem jauniešu uzvedumiem. Varbūt ka arī pat vecāku gadu gājumu ļaudīm būtu prieks sarīkot kādu pasaku stāstīšanas vakarēšanu. Satura dažādība aicināt aicina pakavēties tautas garīgo vērtību un izteiksmes līdzekļu daudzpusībā, jo te atdzīvināts daudz jau piemirsto paražu, tā dodot jaunatnei spēku kļūt par tautas tradiciju kopējiem, bet pieaugušajiem svešumā nepagurt.

Kaldeja Aruma pasaku uzbūve ļoti spraiga. Valodas izteiksme tautas pasakām līdzīga, ļoti dzīva, humora pilna. Viņa skatījums risināmā pasaku sarežģījumā ir ar ironiju pret zināmām ļaunuma parādībām dzīvē, kas pārnestas pasaku izteiksmes formā. Ne katrreiz teikums rakstīts, kā to prasa skolas grāmatas, bet tas ir viņa izteiksmes spēks, tāpat kā tautas pasakās, no kā viņš mācījies, tās visas izlasīdams un cenzdamies tām dot līdzīgu turpinājumu savos darbos, papildinot tos ar raksturīgiem tušas zīmējumiem, ar ko pasakas bagātīgi illustrētas.

Tajā pašā krājumā Austras Balkas pasaku valoda raita, dzejiski tēlaina ar zīmīgām dabas ainām. Dziesmu zemes koklētājos jūtama tieša līdzība ar mūsu tautas un tēvu zemes likteni. To caurskatījusi pat mūsu meistara Jāņa Jaunsudrabiņa acs, kam sekojis mudinājums: ,,Turpiniet! Pasaku krājumi nedrīkst izsikt.''

Pasakā Mazā dēkaine tēlota dzīves piepildījuma meklēšana īpatnējos piedzīvojumos, kur meitene pieaugot atklāj savas bērnības ierosmju bagātības. Arī šī pasaka rakstīta jau sen; tikai tagad iegūstot savu vietu grāmatā.

Grāmatas iznākušas Dzilnas apgādā. Tās glīti iekārtojis un illustrējis Jānis Balks, kam Kaldejs Arums ir rakstnieka pseudonims. Dabūjamas grāmatnīcās vai pie:

J.Balks, 6065 N.Westnedge Ave
Kalamazoo, MI 49007.

M. R.

Latviešu Centra jaunā valde. 1.r. no kr. — Austra Bāra, priekšsēdis Valdis Vāgners, Elmāra Gulbe; 2.r. — Auseklis Zaķis, Viktors Upeslācis, Harijs Jansons; 3.r. — Žanis Grundmanis, Richards Grigors, Eduards Pētersons, Valdis Liepiņš, Egils Fogels.
Foto V. Plampe.

Jāpauž atbrīvošanas ideja!

Iznācis Daugavas Vanagu 1987. g. kalendārs

Šajā laikā Daugavas Vanagu nodaļas, apvienības un kopas, kā arī grāmatnīcas un citus interesentus sasniedz organizācijas 1987. gada illustrētais sienas kalendārs savā 33. gada gājumā. Visu laiku izdevēja ir ASV valde, bet kalendāra sakārtotājs Vilis Zobens. Izdevējis no izplatītājiem par katru eks. sagaida 2,75 dol. Arī šoreiz vāku ar lidojoša vanaga motīvu devis un ziedojis grafiķis Ansis Bērziņš Kolorado Springā, ASV.

Kalendārs aptver 16 lapas. Labs papīrs, glīta apdare. Četras pirmās lappuses aizņem raksti par organizācijas dzīvi un darbību raksturotāji fotouzņēmumi. Papildām līdzīgi uzņēmumi skatāmi kalendārija divpadsmit mēnešu pretējās lappusēs. Katra mēneša kalendārija lappusē bez datumiem, vārdu un svinamām dienām arī samazinātā veidā lasāmi iepriekšējā un sekojošā mēneša datumi. Katra mēneša parastajam nosaukumam — sīkā rakstā seko papildus latviskais apzīmējums, piem. novembrim — sala mēnesis. Lappuses lejas malā ievietota kāda mude vai citāts.

Pēdējās trīs lappusēs vispirms arzīmēti tautas un organizācijas ievērojamu notikumu datumi. Seko nodaļu, apvienību un kopu dibināšanas datumi; jaunākā ir apvienība Floridā, kas dibināta 1984. g. 6. martā, bet vecākā — Vircburgas nodaļa, kuŗa darbību sākusi 1947. g. 26. oktobrī. Četras dienas vēlāk dibinātas Ulmas un Česterfīldas nodaļas (pēdējā Anglijā). Skatāmas arī mēru, svaru un temperātūras mēru vienības (salīdzinājumā ar citām attiecīgām mēru vienībām). Atsevišķi reklāmēts DV Mēnešraksts un laikr. Latvija Amerikā.

Pārdomām ievadā citēti DV priekšnieka J. Frišvalda vārdi: ,,Katrs latvietis brīvajā pasaulē ir savas tautas sūtnis. Viņa uzdevums ir būt mūsu tautas balsij, jo tautai dzimtenē balss atņemta. Mums nepārtraukti jāklaudzina pie brīvo tautu sirdsapziņas, tām jāatgādina latviešu tautas liktenis, tās jāpārliecina — kamēr austrumos valda agresīvais padomju komūnismą režīms, tikmēr pasaulē īsta miera nebūs, un tikmēr visām brīvajām tautām draudēs tāds pats padomju verdzības liktenis, kāds piemeklējis latviešu tautu. —

Ja mēs neatlaidīgi nerunāsim par šo problēmu un neuzturēsim to aktuālu, pasaule to aizmirsīs un tā apgulsies vēstures putekļos. Mums jāpauž Latvijas atbrīvošanas ideja kā šeit rietumos, tā arī dzimtenē, lai palīdzētu tautai tur uzturēt sevī dzīvu nacionālo garu un nodot to jaunajai paaudzei tālāk — brīvas, neatkarīgas, demokratiskas Latvijas ideāla vēstījumā, lai par šo ideālu turpinātu cīnīties līdz uzvarai.

J. F.

LATVIEŠU CENTRĀ NO 12.—14. decembrim

Edgara Brastiņa gleznu izstāde

Latvijas ainavas un Rīgas skati.

piektdien, 12. dec., no pl. 18—22,
sestdien, 13. dec., no pl. 11—20,
svētdien, 14. dec., no pl. 10—18.

VISI LAIPNI IELŪGTI

Pēc ,,brīvlaišanas'' no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības

(416) 755-2932

G. KRAUJA, Photographs

73 WESTBOURNE AVE, SCARBORO, ONT. M1L 2Y3

MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas piedalījās mūsu mīļā

Vladislava Miklaševica

bērēs. It sevišķi pateicamies prāvestam B. Ķokinam, ka viņš atrada spēku izvadīt bij. draudzes priekšnieku. Paldies draugiem un organizācijām par līdzjutību, ziediem, palīdzību — pat kapu aizberot.

Ģimene

Ziedojumi Latvijas Brīvības Fondam

Atpērkoties no Ziemas svētku kartīšu sūtīšanas, ziedojam Latvijas Brīvības Fondam, novēlot priecīgus Ziemas svētkus un saulainu 1987. gadu visiem radiem, draugiem un paziņām.

T. Kronbergs	$50
Sk. Kļaviņa	$30
Zvirbuļu ģimene	$35
Bulmaņu ģimene, Brigitu Timmermani pieminot	$70
E. Lejiņš	$100
R. Norītis	$600

LBF lūdz arī Tevi piedalīties šajā akcijā, tā veicinot augšanu. Vari arī LBF iestāties, iemaksājot $500 US dolaros. Pieteicies vai sūti čeku (Latvijas Brīvības Fondam)

Dr. A.M. Šteinam, 10 Moonstone Byway, Unit 162, Willowdale, Ont., M2H 3J3, tel. (416) 498-7600.

Brigita Timmermanis

dzimusi 1920. gada 25. jūlijā Bauskā,
mirusi 1986. gada 1. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Anšlavs Eglītis

Krokodīlu Dandijs

(Crocodile Dundee)

Jau dažkārt esam atzīmējuši Austrālijas filmu un aktieru starptautiskos panākumus pēdējos gados, bet Krokodīlu Dandija veiksme stipri pārspēj visu līdzšinējo. Austrālijā šī filma pārsniegusi visus ienesības rekordus un izrādīta ASV, jau pirmajā nedēļas nogalē ienesusi 8 milj. dolaru, divus miljonus vairāk nekā filmēšana izmaksājusi.

Izrādes scenāriju sarakstījis galvenās lomas tēlotājs Pauls Hogans, (ar diviem palīgiem), veidojot to no pārbaudītiem elementiem. — Pievilcīga, jauna Ņujorkas žurnāliste (liela laikraksta īpašnieka meita) dodas uz Austrālijas tropiskajiem ziemeļiem aprakstīt kāda pēkšņi izdaudzināta krokodīlu mednieka dēkas. Mednieks paņem viņu līdz uz krokodīlu purviem, kur izlutinātajai pilsētniecei nākas iepazīties ar džungļu dzīves neērtībām un nonākt arī krokodīlu briesmās, no kurām mednieks viņu, saprotams, izpestī. Kā jau tādos stāstos pieņemts, gan ķildodamies, gan atkal salabdami, abi nevienādie dēkaiņi iedraudzējas un žurnāliste aicina mednieku, kas nekad nav bijis pilsētā un vispār nav redzējis vairāk par 40 cilvēkiem vienkopus, sev līdz apciemot Ņujorkas ,,džungļus''. Tur primitīvais, bet allaž attapīgais mednieks sastopas gan ''augstākajā'' bagātnieku un literātu sabiedrībā, gan Ņujorkas kaktu krogos un nedrošajās ielās ar dažādiem pilsētas tipiem, ar paštaisniem, visgudriem intellektuāļiem, ar uzpūtīgo žurnālistes saderināto, ar viņas bagāto tēvu, ar transvestītiem, homoseksuāļiem, prostitūtēm, pieturētājiem, ar zagļiem un laupītājiem.

Pieņemdams — ja tikdaudz ļaužu var sadzīvot vienuviet, tad tiem jābūt labiem un draudzīgiem, mednieks tuvojas visiem labvēlīgā uzticībā. Viņš nešķiro bagātos un varenos no kalpotājiem, draudzējas ar sulaiņiem, taksametru un limuzīnu šoferiem. Uz žurnālistu izgudriem jautājumiem viņš dod strupas, bet attapīgas ,,laucinieka'' atbildes, pārbauda transvestītus, tos aptaustīdams, uzlūko homoseksuāļus ar uzjautrinātu izbrīnu. Lepnajās viesnīcās viņš neguļ mīkstajās gultās, bet uz grīdas, mazgā pats savu veļu utt. Arī uz ielas viņš turas dūšīgi. Kādu vakaru viņu aptur trīs nēģeri un prasa, lai atdod tiem naudas maku.

,,Kāpēc?'' vaicā mednieks, sirsnīgi izbrīnījies.

,,Tāpēc, ka man ir nazis,'' saka nēģeris.

,,Tas nav nekāds nazis, tikai nazītis. Lūk , tas ir nazis!'' mednieks izvelk savu milzīgo džungļu dunci, kas pie tam ir ass kā bārdas nazis, un veikli sagraiza nēģeriem vēja jakas.

Līdzīgā veidā viņš tiek galā ar pieturētājiem, kad tie traucē viņa draudzīgo tērzēšanu ar ielas meitām.

Izrāde balstās uz Hogana personisko pievilcību, viņa prasmi norunāt vīzīgos tekstus ērtā omulībā un tikpat omulīgi allaž ar kādu negaidītu, bet savā veidā loģisku izdarību atrisināt sarežģītas vai bīstamas situācijas. Laimīgs atradums ir viņa pretspēlētāja Linda Kozlovska, Ņujorkas teātru aktrise, kas līdz šim bija redzēta tikai sīkā blakuslomiņā Dustina Hofmaņa televīzijai gatavotai Art. Millera drāmā ,,Ceļojošā tirgoņa nāve'' (Death of a Salesman). Kā Krokodīlu Dandija pastāvīgai pavadonei džungļos un Ņujorkā viņai veicas teicami, atbalstot mednieka izdarības gan ar uzjautrinātu ziņkāri, izbrīnu vai bažām.

Krokodīlu Dandijs ir Hogana pirmā filmu loma, bet jau labus 15 gadus viņš daudzināts par Austrālijas televīzijas populārāko personību. Viņa karjēra ir diezgan neparasta. Nenoliedzami Hogans ir ,,dabisks'' talants, kas tomēr sāka izpausties stipri vēlu, viņam pārsniedzot 30 gadus. Apprecējies kā padsmitnieks, viņš audzināja trīs dēlus un divas meitas, strādādams vienkāršākos darbus — pēdējos gadus kā lielā Sidnejas ostas tilta krāsotājs un remontētājs. Drauga Džona Kornela (Cornell), viņa turpmākās karjēras veidotāja, izprovocēts, Hogans pieteicies Austrālijas televīzijas ,,jaunumu stundā'', kurā aicināja uzstāties dažādus amatierus, lai tos, par uzjautrinājumu publikai, reizēm itin cietsirdīgi izjokotu, Hogans pieteicies kā ''dejojošs dunču sviedējs'', bet sagatavojis kodīgu, verbālu satiru par Austrālijas televīzijas mērķiem un metodēm — krietni vien nokaitinādams jaunumu stundas rīkotājus.

Skatītāji bijuši sajūsmā, un Hogans kā simpatiskais ,,cilvēks no tautas'', kas sauc visas lietas īstajos vārdos un risina problēmas un skatās pasaulē no veselā saprāta viedokļa, pēkšņi kļuvis par slavenību. Drīz vien viņš jau risināja pats savu pārrunu stundu, kļūdams arvien populārāks.

,,Iekaŗojis'' Austrāliju, viņš ar izciliem panākumiem apciemoja Angliju. Gluži fantastiski panākumi bija viņa komerciāliem sludinājumiem, kas saņēma visas iespējamās godalgas un milzu honorārus. Visu to pārspēja Austrālijas tūrisma sludinājums, kas daudzas reizes rādīts arī ASV televīzijā. Ērti un smīnīgi tērzēdams, Hogans aicina apciemot Austrāliju, ,,down under'' salu, ko no visām pusēm ieslēdzot ūdens... Šis sludinājums kāpinājis ārzemju tūristu pieplūdumu par 40 proc., un sakarā ar to Hogans ievēlēts par gada izcilāko austrālieti. —

Preses konferencē Hogans pilnā mērā attaisnoja savu reputāciju. Mazāka, trauskāka auguma nekā izskatās filmā, viņš ieradās precīzi laikā, (slavenības bieži vien nokavē labu pusstundu), ģērbies bez mazākām pretenzijām, parastā sporta žaketē. Viņš runāja vienkārši un lietišķīgi, nebūt nepūlēdamies ,,taisīt jokus''. Tomēr viņa atbildēs un paskaidrojumos allaž iezibējās kāda negaidīta satiras atskabarga vai pavērsiens uz labsirdīga humora pusi. Tādas lietas nav iespējams iepriekš sagatavot vai iestudēt, humoram jānāk dabiski. Ka Hogans tomēr nav gluži ideāli izlīdzināta personība, norāda viņa ģimenes dzīve, par ko viņš nepavisam nevēlas runāt. Pirms pieciem gadiem, atrazdamies Austrālijas un Anglijas panākumu augstumos, viņš šķīrās no sievas. Bet pēc astoņiem mēnešiem atkal ar to salaulājās. —

Vaicāts, kas viņu pamudinājis pievērsties filmai, viņš paskaidrojis, ka mazais televīzijas ekrāns apnicis, viņš vēlējies parādīties uz lielāka. Viņam piedāvāta vesela rinda scenāriju, kas visi bijuši ļoti slepkavīgi ar kautiņiem un eksplozijām. Kautiņu filmas esot viņam pagalam apnikušas un, pēc viņa ieskata, arī labai daļai skatītāju.

Viņš nolēmis darināt jautru filmu. Tā kā viņš pats allaž sarakstot tekstus savām pārrunu stundām, tad nolēmis pamēģināties kā scenārists. Viņš pazīstot Austrālijas ziemeļu džungļus, pazīstot taču arī pilsētas, un sarakstījis Krodīlu Dandija fābulu dažās dienās, lai mēģinātu ieinteresēt ne tikai Austrāliju, bet arī citas zemes un jo sevišķi Savienotās Valstis — lielāko filmu tirgu pasaulē. Tāpēc viņš un producents Džons Kornels vēlējušies galvenajā sieviešu lomā nevis Austrālijas, bet Ņujorkas aktrisi, labu profesionāli, bet plašākai publikai vēl nepazīstamu. Nevarot taču saistīt slavenu filmu zvaigzni un tad vest viņu uz Austrāliju mērcēt krododīlu purvā... Kāpēc izvēlēta tieši Linda Kozlovska? — Tāpēc, ka viņu ieteicis Dustins Hofmans. Kozlovska pieņemta bez kādām pārbaudēm. Hofmans esot lielisks aktieris, un uz viņa ieteikumu varot paļauties.

Vaicāju viņam, vai, būdams tik veikls scenārists, viņš nodevies rakstīšanai arī senāk, jaunībā, pirms televīzijas karjēras? ,,Spējas rakstīt atklāju reizē ar savu pirmo uzstāšanos televīzijā. Ja es pats nespētu sarakstīt tekstus savām stundām, tad man būtu jāpietiek ar kāpelēšanu pa Sidnejas tilta augstajām vantīm''. — Apvaicājos arī par viņa saknēm, senčiem.

,,No tēva puses īru zirgu zagļi, no mātes puses skoti. Es nezinu, ko tie bija nodarījuši, bet atvesti uz Austrāliju ar saķēdētām rokām''. Un viņš pacēla kopā saspiestas dūres. — Varbūt tas bija tikai joks, pieminot, ka uz Austrāliju mēdza nosūtīt Britu imperijas noziedzniekus. —

Kāds žurnālists diezgan nekautrīgi ievaicājās, kā Hogans domājot turpināt savu filmu aktieŗa karjēru, vai vienmēr tēlodams tikai pats sevi? Hogans to nebūt neņēma ļaunā. Filmu aktieŗi, kas savās lomās pārvēršas, ir liels retums, viņš teica. — Sērs Lorens Olivjē ir viens no tiem, varbūt vēl Roberts de Niro. Gandrīz visi citi spēlē paši sevi, un skatītāji tieši to arī sagaida. Kas iet skatīties Klinta Īstvuda, Burta Reinolda vai Vudija Allena filmas, grib redzēt savu ierasto, iecienīto varoni. Tā ir kino izrāžu īpatnība. —

Kas Hoganu visvairāk interesējis vai pārsteidzis Holivūdā? — Advokāti! Kur ej, kur skaties, visur advokāti! Saņemot lomas piedāvājumu, aktieris saka producentam — Lai mūsu advokāti nokārto šo lietu. — Baidos, ka advokāti pārņems arī Austrāliju. Nav nemaz vēl tik sen, ka mēs izlēmām visus jautājumus bez kādiem kontraktiem, apstiprinot savus solījumus ar rokas spiedienu. Bet tagad jau ar šo pirmo filmu esmu iepinies kontraktos (Izrādi financēja Holivūda.) — Pirms dažiem mēnešiem izplatījās ziņa, ka Hoganu ķērusi trieka, vingrinoties sporta klubā ar svaru celšanu. Austrālijā sacēlās liels uztraukums; vai patiesi izcilākais austrālietis, nacionālais varonis ies bojā tikai 46 gadu vecumā? — Vai es izskatos slims? Vaicāja Hogans žurnālistiem. — Nē, slims viņš neizskatījās. — Tas esot bijis niecīgs asinsvada plīsums pakausī. Viņš noturēts gan veselu nedēļu slimnīcā, bet izrakstīts kā pilnīgi un droši vesels.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie ,,Chester'' pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI

VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Vasaras laikā, gaŗās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.

Inta Gugāns-Tauriņš

Latvija Amerikā

meklē

palīgus (vēlams skolniekus vai studentus) otrdienu vakaros no pl. 15—19 pie avīzes sagatavošanas izsūtīšanai.

Zvanīt 466-1514.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

(Izmantots apgāda ''Imanta'' 1956. g. izdevums - 12 sējumi)

Iznākuši 1 — 4 sējumi, katrs USA $22.—

5. un 6. sējums sagatavošanā.

Pasūtināt: **JĀŅA ZĪTARA GRĀMATNĪCA**

24087 Azevedo Ave.,

Hayward, CA 94541 Tāļr. **(415) 582—7276**

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.

ACU ĀRSTS

Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.

3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1

Tel. (416) 485-5233.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Pateicības dievkalpojumā 16. novembrī Betlēmes baznīcā Bruklinā bija ieradušies vismaz 500 draudzes locekļu, kas atcerējās mācītāja Richarda Zariņa 40 gadu kalpošanu Ņujorkas draudzei. Dievkalpojumā piedalījās visi trīs Ņujorkas mācītāji. Betlēmes draudzes mācītājs P. Matsons savu apsveikumu teica dievkalpojuma laikā. Mācītājs R. Zariņš spredikī pakavējās atmiņās par savu darbu un Ņujorkas draudzi. Beigu daļā draudzes priekšnieks V. Zālīte pasniedza mācītājam Zariņam draudzes dāvāto zelta krustu līdz ar archibīskapa A. Lūša sveicienu. Apgabala prāvests A. Ozols to nodeva mācītājam. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši LELBA un apgabalu prāvesti. Dievkalpojumu kuplināja Longailendas koris.

Pēc dievkalpojuma baznīcā draudzes priekšnieks V. Zālīte sveica jubilāru, pasniedzot vākus ar draudzes valdes un dievkalpojuma dalībnieku parakstītiem sveicieniem un aploksni ar svētku velti. Viņš norādīja, ka mācītājs pēc ierašanās sācis pārskatu sagatavošanu, draudzes locekļu saraksta sakārtošanu un ziņu biļetena izdošanu. Māc. Zariņš ir neatlaidīgi gādājis, lai Ņujorkas draudze paliktu vienota arī tad, kad apstākļi prasīja darbības decentrālizāciju un kad talkā bija jāaicina divi mācītāji. Vienas vienotas draudzes saglabāšana jāuzskata par mācītāja Zariņa lielāko nopelnu draudzes labā, secināja priekšnieks. Mācītājs nokristījis šinī laika posmā 599 bērnus un salaulājis 427 pārus. Ņujorkas draudze ir mācītāja mūža darbs, par ko viņam pienākas pateicība. Viņa vārds draudzes vēsturē ierakstīts neizdzēšamiem burtiem, secināja V. Zālīte.

Jubilāru no Lettonia's un Lettonia's dāmām sveica N. Dzelzgalvis un D. Rūse, no draudzes Longailendas novada vecākais A. Trautmanis un dāmu komitejas priekšniece I. Lediņa, no Džamaikas O. Baumanis un O. Pāvula, no Ziemeļu novada I. Zariņš un V. Klēdorfe, no Ņudžersijas novada A. Blodnieks un M. Baumane, no Iekšpilsētas novada V. Vijums un S. Riekstiņa, no LELBAs un Austrumu apgabala dāmu komitejām D. Tupuriņa, no Ņujorkas latviešu organizāciju padomes M. Buka, no Ņujorkas DV apv. un vanadzēm A. Puķīte un L. Tomase, no Ņujorkas Latviešu biedrības M. Zaueršteina, no Latviešu karaspēka invalīdu apvienības V. Ģēģeris, no Ņujorkas skautu un gaidu vienībām N. Aivara, no Ņujorkas kreditbiedrības E. Pētersons, no Ņujorkas skolu padomes N. Pētersone un no draudzes Palīdzības fonda G. Ivanovs.

Iekšpilsētas novada dāmu komiteja bija rūpējusies par viesu pacienāšanu. **Vk.**

BOSTONA

● Džemaikaplēnes latv. baznīcā 9. novembrī notika Lāčplēšu un karavīru piemiņas diena, uz kuru pat no tālienes bija ieradušies bijušie karavīri un viņu piederīgie. Baznīca bija pilna līdz pēdējai vietai. Cīnītāju ierinda iesoļoja baznīcā ar Latvijas un LKIA karogiem, aiz tiem soļojot LKOK Jānim Luikam un kapt. T. Dreimanim un aiz viņiem lielam bijušo cīnītāju pulkam. Dubultkvartets Tēvija nodziedāja Karavīri bēdējās un B. Skultes Dieva varenība, bet ērģelniece Ausma Kurlande tautasdziesmu melodijas. Māc. Fr. Ruperts teica spredikī.

Baznīcas zālē notika saviesīga daļa, kuru vadīja DV apvienības priekšn. A. Treize un LKIA pārstāvis Rūdolfs Liepiņš. Vēsturisku apskatu par Brāļu kapiem Rīgā sniedza T. Dreimanis. Deklamācijas ar V. Moras, A. Čaka, J. Medeņa un A. Galiņa tekstiem skandēja labā izpildījumā S. Andersone. Programmas dalībnieki saņēma ziedus, bet neaizmirsa arī sirmo un vienīgo lāčplēsi Jāni Luiku un mirušo lāčplēšu dzīvesbiedres: I. Priedi, T. Kreišmani u.c. Ciemiņš Arnolds Golts skatos un skaņās sniedza Rotas kapu attēlus dažādos gada laikos, kā arī vairākos notikumos, kur piedalās mūsu augstākā garīdzniecība un KIA apvienības vadība.

Osvalds Akmentiņš

DETROITA

● Detroitā atzīmēja Polītisko apcietināto piemiņas dienu 30. oktobrī. To rīkoja ukraiņu pārstāvji Ukraiņu centrā Vorrenā, Mičigenā, piedaloties arī citu apspiesto tautu pārstāvjiem.

Sarīkojumu atbalstīja arī Detroitas Daugavas Vanagu apvienība.

Galvenais runātājs Dr. V. Morozs sīki informēja par apstākļiem Padomju savienības sodu nometnēs, kuŗās viņš pats bija pavadījis ilgu laiku.

Par cilvēka tiesību aizstāvēšanas uzdevumiem ASV Kongresā runāja Tautas vietnieku nama loceklis V. Brūmfīlds (Wm. Broomfield).

Sarīkojumā piedalījās srī Tautas vietnieku nama locekļi D. Hertels (D. Hertel) un D. Boniors (D. Bonior).

Latviešu pārstāvis D. Rudzītis savā runā informēja par apstākļiem okupētā Latvijā un par latviešu polītiskiem ieslodzītājiem. **A.D.**

MILVOKI

Latvijas dibināšanas atceres sarīkojumu šogad rīkoja visas draudzes un organizācijas Sv. Jāņa draudzes izkārtojumā 15. novembrī Latviešu namā. Svētku aktu ievadīja skautu un gaidu zālē ienestie karogi, un norises vadītājs J.R. Inveiss uzaicināja plašo klausītāju saimi vienoties ASV himnā.

Sekojošā svētbrīdī māc. L. Zušēvica aizlūdza par mūsu tēvzemi.

Uzrunu teica Sv. Jāņa draudzes priekšn. Māra Rītere, apgaismojot 18. nov. dibināšanas mirkli Nacionālā teātrī un pieminot tos latvju dēlus un vīrus, kas pašaizliedzīgi devuši iespēju Latvijai nokratīt svešo iekarotāju varu. Pēc M. Rīteres uzrunas visi kopīgi vienojās Latvijas himnā.

Svētku runu teica prof. Dr. Visvaldis Klīve, atceroties tās dienas, kad tapa brīvā Latvija 1918. g. 18. novembrī. Šo brīnumu iznesa atsevišķu personu grupa, kas jau gadiem bija gaidījusi uz šo mirkli. Vadītājiem darbiniekiem piebiedrojās liels skaits kvēlu latviešu, kuŗu ideālisms palīdzēja celt jauno valsti un pienest to citu tautu saimē. Mēs zinām no vēstures, ka vadītāju pašaizliedzīgo darbinieku skaits bija prāvs, un to vārdi iemūžināti mūsu tautas brīvības gadu vēsturē.

Sarīkojuma vadītājs J.R. Inveiss nolasija apbalvojumus.

Milvokos bija ieradušies arī Luize Prosere un Mārtiņš Hildebrants, kas piedalījās svētku aktā un nodeva dzimtenes latviešu sveicienus, ko viņi saņēmuši no daudziem tautiešiem Latvijā, Dzintaru konferencē.

Svētku otrā daļā koncertā piedalījās paplašinātais DV vīru koris E. Brusubārdas III vadībā un apvienotie jauktie koŗi diriģ. G. Blaumaņa vadībā. Diriģ. E. Brusubārdas jun. vadībā nodziedāja R. Brežes tautasdziesmas sabalsojumu Trīs priedītes silā auga un J. Vītola Gaismas pils. Šo latviešu zelta dziesmu nācās atkārtot.

Pēc koncerta bija draudzes dāmu komitejas cienasts. **E.P.**

KLĪVLANDE

● Latvijas valsts dibināšanas atceri rīkoja Latviešu biedrība 15. novembrī, to ievadot ar karoga ieņešanu, māc. L. Grendzes lūgšanu un biedrības priekšnieka K. Avena uzrunu. Svētku runu sacīja Dainis Rudzītis, pieminot notikumus vēsturiskā secībā, sākot ar Latvijas valsts dibināšanu 1918. gada 18. novembrī līdz šai dienai. Tā paaudze, kas piedalījās Latvijas valsts dibināšanā, jau staigā mūžības ceļos, bet Latvijas brīvības atgūšanas darbu pārņēmušas nākošās audzes. Sevišķi runātājs izcēla jaunāko paaudzi, kas piedalījās Brīvības kuģa braucienā un dažādās starptautiskās konferencēs un demonstrācijās, Jūrmalas konferenci ieskaitot.

Klīvlandes pilsētas valdes un baltiešu pārstāvji teica apsveikumus. Godināja karavīrus, kā arī pasniedza PBLA pateicības rakstus dalībniekiem, kas šogad pievienojušies Brīvības fondam. Apbalvojumus saņēma skolas pārzine Maija Grendze par izciliem nopelniem jaunatnes audzināšanā un skolniece Maruta Kēlere, kas pārbaudes sacensībās ieguvusi augstākos rezultātus par labāko vārdu izpratni.

Koncerta daļā dziedāja Latviešu biedrības koris diriģenta Andŗa Ūdŗa vadībā.

Milvoku DV apvienība 7. decembrī atzīmē 35 gadu darbības atceri. Milvoku DV apv. valde: R. Prūsis, apv. priekšn. V. Zālītis, E. Peniķis, vanadžu kopas priekšniece M.Cukura, J. Vilciņš, E. Čakāns; stāv: A. Mundeciems, A. Peniķis, V. Jaunkalnietis, P. Rudzītis, J. Bēdelis. **Foto V. Jaunkalnietis**

Miris Jānis Andersons

Grand Rapidos miris audzinātājs, sabiedriskais darbinieks un bijušais draudzes priekšnieks Jānis Andersons. Viņu izvadīja uz Vudlavna kapsētu 19. oktobrī.

J. Andersons dzimis 1907. g. 17. martā Sātiņu pag. Muižzemniekos. Beidzis Rīgas skolotāju institūtu 1927. g. izglītības darbu sāk savā dzimtajā pagastā. Viņa intereses tomēr ir pievērstas plašākiem apvārkšņiem. J. Andersons noliek pārbaudijumus pie Izglītības ministrijas neredzīgo bērnu mācīšanā un audzināšanā un turpina strādāt par skolotāju Latvijas neredzīgo institūtā, līdztekus mācoties L.U. tautsaimniecības fakultātē. Šo fakultāti beidz 1936. gadā ar cand. oec. gradu.

Līdztekus izglītības darbam, finanču un saimnieciskām lietām, J. Andersonu saistījusi arī Latvijas saimnieciskā uzbūve un attīstība. Tādā sakarībā viņš izstrādājis sacensībās plašu pētijuma darbu par lopkopības nozīmi Latvijas saimnieciskā attīstībā, iegūstot šajā sacensībā 1. vietu, zelta medāli un valdības aicinājumu uzņemties Tautas labklājības ministrijas bērnu apgādības nodaļas vadību. Šis darbs izrādījies ļoti svarīgs un nozīmīgs, jo bijis jāizstrādā likumi bērnu, mātes, zīdaiņu un bērnu namu pārzināšanā, grūti audzināmo skolnieku vadīšanā, daudzbērnu ģimeņu atbalstīšanā, adoptēšanā u.t.t.

1944. g. rudenī J. Andersonam ar ģimeni jādodas uz Vāciju svešniecības gaitās. Viņš darbojas "melno" rotā, veic arī skolotāja pienākumus. 1949. g. izceļo uz Sav. valstīm, sākumā būdams nodarbināts lauksaimniecībā, vēlāk kā grāmatvedis. Pēc papildu studiju pārbaudijumu izturēšanas to pieņem Kent County slimnīcā Grand Rapidos, sākotnēji kā vadītāja palīgu, nedaudz gadu vēlāk uzticot vadītāja posteni, būdams šinī amatā 12 gadus. Grand Rapidos jo aktīvi izpaužās arī J. Andersons sabiedriskās rosmes. Sākotnēji J. Andersons ir Vienības draudzes priekšnieks, vēlāk darbojas padomē, piedalās Latviešu biedrības dibināšanā. Daudz paveic ceļot jauno latviešu biedrības namu. Abām luterāņu draudzēm apvienojoties, J. Andersons atkal nestāv malā, bet līdz ar citiem strādā tālāk, izlīdzina pretišķības un iecietīgi uzklausa dažādu uzskatu domātājus. Uzņemās arī apvienotās draudzes vadību, kas dažu gadu laikā vainagojās ar tādu panākumu, ka tiek uzcelta jauna baznīca. Pēdējais darbs no viņa prasija ārkārtīgi lielu uzupurēšanos sakarā ar nedziedināmu slimību, pieredzot vēl jaunā dievnama iesvētīšanu, drīz gan aizejot mūžībā. Baznīcas iesvētīšanas dienā viņam archib. A. Lūsis pasniedza Atzinības rakstu.

Nelaiķi izvadīja no jaunās baznīcas 19. oktobrī māc. J. Mednis. Goda sardzē pie viņa zārka stāvēja draudzes u.c. organizāciju darbinieki. Guldīja zemes klēpī Vūdlavna kapsētā, kur atvadu vārdus teica un ziedus nolika: no draudzes — priekšnieks A. Runka, no līdzstrādniekiem draudzes darbā — J. Riekstiņš, no Latviešu biedrības — B. Maine, zintnieču saimes — A. Linde, draugiem — E. Brūna. Varēja arī nodot ziedojumus jaunās baznīcas iadaiļošanai. Sēro dzīves biedre, četras meitas ar ģimenēm, citi radi un draugi. J. Andersons bija arī Latviešu biedrības goda biedrs.

Valters Zirnītis

Kāpēc Kalamazū?

Kalamazū top jauns latviešu sabiedriskais nams. Kalamazū latviešu sabiedriskā nama būvkomisija bija aicinājusi visus Kalamazū un apkārtnes latviešus 11. oktobrī uz sarīkojumu, kuŗa atlikums veltīts nama būvei. Programmā piedalījās viesis Uldis Ievans no Čikagas Piecīšiem. Ar savu asprātīgo humoru viņš smīdināja publiku, piepalīdzot Richardam Rollim. Bez viņiem galvenie programmas dalībnieki bija ,,Piltenes Prāgeŗi''.

Vakaru ievadīja nama būvkomisijas priekšsēdis Zigfrīds Jirgens, iepazīstinot vakara dalībniekus ar nama būves norises pirmo daļu, kā arī atbildēja uz jautājumiem. Tāpat viņš paskaidroja par nama plānu pārzīmēšanu un grozījumiem, kas bijuši nepieciešami. Tie saņemti kā dāvinājums no arch. A. Kreišmaņa, pēc kuriem celts Milvoku latviešu nams.

Kalamazū sabiedriskais nams būs vairāk piemērots jaunatnes sporta vajadzībām. Līdz ar to sporta zāle bija jāpiemēro noteikumiem, kā arī jāpaplašina pārējās telpas Kalamazū sabiedrisko organizāciju vajadzībām. Tas viss prasīja ilgāku laiku, tāpat plānu apstiprināšana iestādēs. Tagad tas viss paveikts un būve var tikt sākta. Kalamazū sabiedriskā nama būvkomisijas valde ir vidējās paaudzes gados, tikai ar vienu izņēmumu, kasieri, vecās paaudzes pārstāvi. Zigfrids Jirgens ir vidējās paaudzes pārstāvis, kas uzaudzis skautu organizācijas vidū un ar savu lielo enerģiju pazīstams Kalamazū sabiedrībā kā uzņēmīgs sabiedrisks darbinieks. Viņš ir arī Kalamazū DV priekšnieks, Kalamazū jauktā koŗa priekšnieks un korists, Piltenes Prāgeru dalībnieks un bez tam vada savu mašīnu daļu darbnīcu vairāku miljonu vērtībā. Amerikāņu sabiedrībā tas pazīstams ar jaunizgudrojumiem savā darba laukā. Nama finanču daļas plānotāja ir Baiba Stepe, kuŗa arī ir Rietumičigenas universitātes budžetu plānotāja, Kalamazū Sporta kopas vadītāja un jaunatnes sabiedriska darbiniece.

Tā šo namu ceļ pašu jaunākā paaudze, bet nama padomē ir vecā paaudze, karavīri, cīnītāji un baznīcu darbinieki, kas atbalsta būvi ar naudas līdzekļiem; viņiem pievienojas pārējā sabiedrība.

Pēc priekšnieka Z. Jirgena uzrunas un programmas nama būvkomisijas vicepriekšsēdis un kasieris J. Ķinēns sen. pateicās visiem ziedotājiem, kas šinī vakarā bija saziedojuši $11,000. Lielākais ziedojums bija $5,000. Vakara tīrais atlikums deva $15,000, kas kopā ar jau ātrāk ziedotiem līdzekļiem ir pāri $70,000, no kuŗiem architektam jau samaksāts $4,500. Ziedojumi pēc kasieŗa ziņām ienāk regulāri katru nedēļu. Vakara apmeklētāju skaits bija ap 170, no kuriem puse bija jaunās paaudzes ģimenes, kas sevišķi ieinteresētas, lai nama būvi ātrāk nobeigtu, jo namā paredzēts pilna laika latviešu bērnu dārzs, kur jaunām latviešu ģimenēm atstāt savus mazos, kad pašas iet darbā, tā saglabājot latviešu tautas dzīvo spēku ar tīru latviešu valodu. Vēl namā būs telpas sporta kopai, volejbolam, kas kalpos arī kā sarīkojumu telpa ar skatuvi teātŗa izrādēm un koncertiem, lejas stāvā būs telpas visām organizācijām, DV, skautiem, bibliotēkai un sēžu telpas organizāciju vajadzībām.

Nama kopējā izmaksa $310,000.

Par vakariņām bija rūpējušās vanadzes un Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes dāmu komiteja. Jaunās ģimenes un jaunieši visi bija no jaunās Kalamazū jauniešu grupas, ko sauc ,,Kāpēc Kalamazū?'' Tie ir grupa jauniešu, kas novērtē Kalamazū par labāko apmešanās vietu latviešu ģimenēm, lai ilgāk dotu iespēju paturēt savu etnisko pastāvēšanu.

Bijušie cīnītāji — kaŗa veterāni, kas 18. novembrī pie Centra uzvilka Latvijas karogu. No kr.: Ernests Ozoliņš (Virsn. apv.), Kārlis Rēvalds (DV) un Ēriks Ozoliņš (Kaŗa inval. apv.) Tālāk pie nākošā karoga TLB Sestdienas skolas un Valodiņas skolēni. Labajā pusē Rīgas skauti. **Foto J. Ligers**

Literāta un bibliofiļa Arvīda Kriškāna jubileja

Arvīds Kriškāns dzimis 1906. gada 9. augustā Rīgā, kur arī pavadīti skolas un bērnības gadi. Studējis un ieguvis bibliotēkāra gradu. Bijis aizsargu un Latviešu Nacionālās komitejas loceklis.

Pēc kaŗa bēgļu gaitās Vācijā strādājis par skolotāju. Kā žurnālists strādājis laikrakstā Tēvija. Bijis viens no Latviešu Preses biedrības trimdā dibinātājiem.

Kalamazū pilsēta ģeografiski ir novietota Mičigenas dienvidu daļā, tai tuvumā lielākais brīvā pasaulē latviešu bērnu nometnošanas centrs Gaŗezers ar latviešu vasaras vidusskolu. Pati pilsēta nav liela, ar divām universitātēm, samērā labām darba iespējām lielākā farmacijas fabrikā (Upjohn), kā arī Ģeneral motora fabriku un ir ar datoru centru I.B.M. Viss tas dod iespēju atrast labas darba iespējas dažādos arodos. Dzīves dārdzība, salīdzinot ar lielpilsētām, nav augsta, tāpēc šī jauniešu grupa ,,Kāpēc Kalamazū'', aicina latviskās jaunās ģimenes pārcelties no lielpilsētām uz Kalamazū. Būdami sarīkojumā, tie apņēmās aicināt vēl citas jaunas latviešu ģimenes, jo pašiem būs savs nams. **J.K.**

Pēc ierašanās Rietumaustrālijā dzīvojis Pertā. Bijis viens no Pertas bibliotēkas biedrības (tagad Latviešu biedrības Rietumaustrālijā) dibinātājiem, bibliotēkas un grāmatu galda vadītājs. Ir Pertas latviešu Ziņu, Austrālijas Latvieša, Latvija Amerikā un DV Mēnešraksta līdzstrādnieks, DV Pertas nodaļas, Latviešu biedrības Rietumaustrālijā un Latviešu Preses biedrības biedrs.

V. Ešmanis.

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CERĒMONIJU IZKĀRTOŠANA

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Laimonis
labo
automašīnas

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

Kārļa Suntaža
būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
DARBA STUNDAS SVĒTKU LAIKĀ
ABĀS TORONTO NODAĻĀS UN
HAMILTONAS NODAĻĀ
Trešdien, 24. decembrī no plkst. 11.00 līdz 15.00
Ceturtdien, 25. decembrī slēgtas
Piektdien, 26. decembrī slēgtas
Sestdien, 27. decembrī no plkst. 10.00 līdz 13.00
Trešdien, 31. decembrī no plkst. 11.00 līdz 15.00
Ceturtdien, 1. janvārī slēgtas
TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone 922-2551
TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone 439-7342

Fotografisks uzņēmums
ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941 $27.00
Latvju Enciklopēdija 1 ..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2 ..... $52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking $12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa 40.00
I. Viksna — Neviens mūs nedzird $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums ..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti ..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis ..... $ 6.60
Garīgs apskats II $15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā $18.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām $12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm $24.00
J. Dagis — Kārlis Ulmanis III ..... $4[illegible]
O. Perro — Vēstures veidotāji $20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs $12.00
Krišjāņa Puriņa sakārtojumā — Dainu izlase — Ozols $12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm $12.50
Latvija — sienas kartes $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums ... $15.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns ... $12.00
Priekulieši — Atceres $42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta $13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa ..... $ 9.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.) $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
No treš. līdz piektd., iesk. no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Lielākais latviešu veikals Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

KALUPE JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

RATAS OPTIC
Īgauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaidę, ieskaitot brilles uz Latviju.

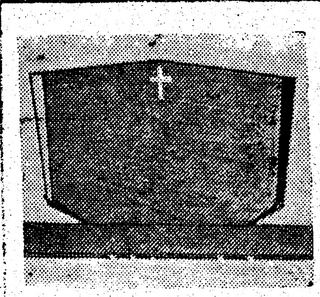

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, ellas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

GUNARS CONSTRUCTION
izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt 889-5076.

Anna Strauta
Mājas mātei

Vērša gaļas sautējums alus mērcē

(4 pers.)

2 mārc. vērša gaļas kubiņu
1/4 tases miltu, sajauktu ar sāli un pipariem
1/4 tases eļļas
6 smalki sagriezti sīpoli
2 sasmalcinātas ķiploku daiviņas
2 1/2 tases tumšā alus
1 ēdamk. brūnā cukura

Gaļas kubiņus apviļā miltos; uz pannas sakarsētajā eļļā pa daļām kubiņus apcep brūnus no visām pusēm, tad izceļ no pannas un tai vietā ieliek sīpolus un ķiploku daiviņas un lēnā siltumā apcep. Ja nepieciešams, vēl pielej pannā eļļu. Gaļas kubiņus atliek atpakaļ pannā, pielej alu un pievieno cukuru. Uzvāra, samazina karstumu, uzliek pannai vāku un sautē apm. 1 1/2 stundu. Pēc tam noņem pannai vāku un sutina vēl 30 min., kamēr gaļa ir mīksta.

Teļa gaļas un rīsu sautējums
(4 pers.)

1/2 tases sviesta
2 mārc. teļa gaļas kubiņu
2 smalki sakapāti vid. lieluma sīpoli
2 ēdamk. paprikas pulv.
2 1/2 tases cāļa buljona
1 tējk. timiana garšvielas
1 2/3 tases rīsu (long grain)

Pannā izkausē sviestu un apcep gaļu līdz ar sīpoliem, kamēr tie mīksti un gaļa no visām pusēm apbrūninātā. Pieliek paprikas pulv., pielej buljonu, garšvielas un timianu. Uzvāra, uzliek pannai vāku un sautē apm. 1 1/2 stundu. Pēc tam piemaisa rīsus. Par jaunu uzliek vāku un sautē vēl 20—25 min., kamēr rīsi izvārījušies un uzsūkuši visu mitrumu.

Pavlova (6—8 pers.)

5 olu baltumi
1 1/4 tases un vēl 1 ēdamk. smalkā cukura
2 tējk. kukurūzas miltu
1/2 tējk. vaniljas ekstrakta
1 tējk. etiķa
1 1/4 tases putu krējuma
1 mārc. svaigu vai konservētu augļu, piem. ananāsu, zemeņu u. taml.

Krāsns temper. 300°F. Cepumu pannu izklāj ar pergamenta papīru un tam iezīmē 9 collu lielu riņķi. Olu baltumus sakuļ cietus, pamazām pievienojot 1/2 tases cukura. Turpina putošanu, kamēr pielikts viss cukura daudzums, atlicinot 1 ēdamk. Pieliek kukurūzas miltus, vaniljas ekstraktu un etiķi. Apm. 1/3 baltumu izkļāj riņķveida, apm. 1/4 collu biezumā. Pārējos olbaltumus pārlej ap malu dekorātīvā veidā, lai malas būtu augstākas. Cep 1 stundu, tad krāsns temper. nogriež un atstāj cepumu krāsnī vēl 30 min.

Cepumam apakšā noloba papīru, novieto uz šķīvja. Saputo krējumu, pieliekot atlikušo cukuru, un iepilda vidū. Virsū sakārto augļus.

DV KV izdevumā un

Krišjāņa Puriņa sakārtojumā

iznākusi dainu izlase

OZOLS

Grāmata ieteicama skolām un kā dāvana Ziemas svētkos.

Grāmata dabūjama grāmatu galdos, Toronto DV grāmatnīcā Latviešu Namā un Centra salonā. Cena $12.00.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

137 Yonge St. — Shopping Mall,

(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)

Lielā izvelē dažādu rokdarbu materiāli.

Padomi rokdarbu jautājumos.

Tel.: 368-5011

Nekopta apkure var būt bīstama

Labākais veids, kā pārliecināties, ka jūsu krāsns ir bez vainas, ir likt to kārtēji pārbaudīt licencētam apkures ierīču kontraktoram. Ātra pārbaude var novērst mazas problēmas, pirms tās kļūst par lielām problēmām.

Piesērējis skurstenis vai bojāta krāsns var radīt nopietnas veselības problēmas, pat sagādāt nāvi, ļaujot tvana gāzei ieplūst jūsu mājā. Tāpat, ja mājā nav pietiekami gaisa pareizai krāsns aizdedzei, izdegušās gāzes var tikt aizkavētas aizplūst pa skursteni un var ieplūst atpakaļ mājā. Tas var notikt, kad mājā strādā kamīns, virtuves ventilātors vai kāda cita gaisa izvadīšanas iekārta.

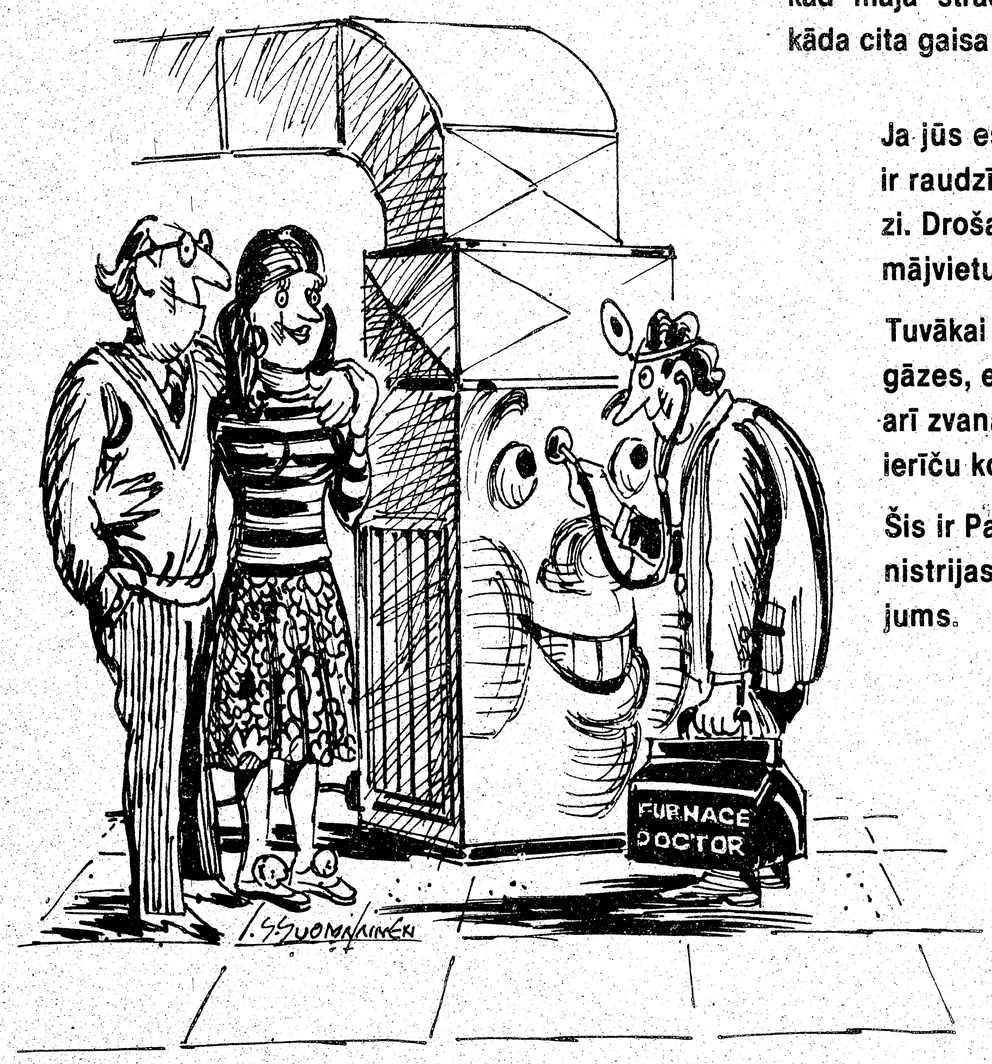

Ja jūs esat mājas saimnieks, jūsu atbildība ir raudzīties, lai jūsu krāsns strādātu pareizi. Droša krāsns dara māju par veselīgāku mājvietu.

Tuvākai informācijai sazinaities ar dabiskās gāzes, eļļas vai propeīna gāzes firmu, vai arī zvanait tuvējam licencētam apkures ierīču kontraktoram.

Šis ir Patērētāju un Komerciālo lietu ministrijas apkures drošības nozares ziņojums.

Ministry of Consumer and Commercial Relations

Ontario

Minister, Hon. Monte Kwinter
Premier, Hon. David Peterson

T. KRONBERGS UZ AUSTRĀLIJU

LNAK valdes sēdi 26. novembrī Latviešu Namā vadīja T. Kronbergs.

Vairāki valdes un padomes locekļi piedalījušies Latvijas valstssvētku atceres sarīkojumos 18. novembrī dažādās pilsētās un vietās kā runātāji — T. Kronbergs Grand Rapidos, I. Alksnis Toronto pensionāriem, I. Purva Sadberijā un R. Norītis Vinipegā.

Dr. L. Lukss ziņoja par sekmīgo Vīnes konferenci, kur latviešiem atkal bija iespēja pacelt Latvijas okupāciju pasaules forumā. Valde izteica pateicību par veikto. No apcietinājuma Vīnē izlaists Gunārs Pāvuls.

Sakarā ar Kanadas valdības atsauktām sankcijām pret Pad. savienību nosūtīta protesta telegramma ārlietu ministram Dž. Klarkam un citiem valdības locekļiem.

Dr. G. Siliņš ziņoja par panākumiem Vīnes konferencē. Tur iegūti personīgi kontakti ar brīvās pasaules žurnālistiem. Baltiešu federācijas vārdā nosūtīta protesta vēstule Kanadas ārlietu ministram Dž. Klarkam. Tanī prasīts izskaidrojums par ārzemēs atrodošos konsulātu darbinieku neizprotamo darbību. Kanada aizvien apgalvo, ka neatzīst Latvijas juridisko pievienošanu Padomju savienībai. Atjaunojot personības dokumentus, tur tagad ievieto ierakstu — „Country of Birth — Latvian SSR".

30/31. janvārī Toronto notiks Baltiešu kongress, uz kuru tiek aicināts katrs interesents.

Prof. G. Šubiņš ziņoja, ka noorganizējis protesta vēstuļu akciju ārlietu ministram Džo Klarkam sakarā ar kultūras sakaru atjaunošanu ar Padomju savienību. R. Pētersons starp citiem ziņojumiem ilgāk pakavējās pie nupat notikušās ABN konferences Toronto, izceļot šīs visu brīvo pasauli aptverošo pretkomūnisma tautu organizācijas nozīmi.

I. Purva ziņoja par 18. novembŗa svētku akta norises atsauksmēm. Tās ir labas, audzis arī apmeklētāju skaits. Bija pārrunas par karoga gājiena izkārtojumu. LNAK Kultūras padomes rīkotās Kultūras dienas Toronto notiks Kronvaldu Ata zīmē. Tās sāksies ar Ģimnazijas drāmas pulciņa sagatavoto R. Blaumaņa No saldenās pudeles izrādi 24. un 25. janvārī un turpināsies ar referātiem un priekšnesumiem 7. un 8. februārī.

Sakarā par padomes 2. vicepriekšsēža J. Mieriņa valdei piesūtīto vēstuli — Mani vērojumi... — izteicās daži valdes locekļi. A. Budrēvics rakstiskā ziņojumā, kuŗu nolasīja sekretāre, norādīja uz vēstulē minēto personu svarīgumu mūsu kultūrāli politiskā darbā.

T. Kronbergs izbraucis uz Austrāliju kur piedalīsies PBLA prezidija sēdē. -ons.

Lāpa jānes tālāk

(Turpinājums no 1. lp.)

Toronto pat 5 milj. dol. celtne Kristus Dārzs. Lielākās pilsētās ir kultūrālie latviešu centri, kur notiek dzīva darbība. Ir pašu baznīcas un liels latviešu organizāciju tīkls. Domājot par tagadni un nākotni, gadu gājumā ir nodibināts lielāks skaits dažādu fondu ar ievērojamiem kapitāliem. Tur visur darbojas un kustās sabiedriskie latvieši. Ir notikušas un notiek paaudžu maiņas, bet vai pamazām neaptrūks latviešu darbinieku? Vairojas vienvalodnieki, pusvalodnieki un jauktas laulības. Ortodoksālie jūdi savās sinagogās notur bēŗu ceremonijas par katru jūdu, kas apreč nejūdu, cittautieti. Viņu pieredze sniedzas tuvu pie 500 paaudzēm trimdā.

Archibīskaps Arnolds Lūsis saka: „Jauktās laulībās mums vajadzētu vairāk nacionālas pašapziņas. Katram latvietim jauktās laulībās vajadzētu sagaidīt no otra partneŗa latviešu valodas prašanu un ar bērniem sarunāties latviski."

Latvieši, kas nerunā savu tēvu valodu, ir tautai miruši. Svešvalodas ir tikai sazināšanās un darba valodas. Latvieši nav vienvalodnieki. Ir kauns, ka ļaujam saviem bērniem un mazbērniem būt gara nabagiem un gļēvuļiem — t.s. vienvalodniekiem. Latviešu bērns kā stādiņš ir jākopj uz vietas ģimenē, tad latviešu skolā, jāieved organizācijās, nometnēs pa vasarām, latviešu valodas kursos u.t.t., lai apgūtā valoda nezustu.

Latviešu vecā paaudze savos ceļojumos braucot, mēdz izņemt t.s. īsos kursus gan itaļu, spāņu, pat ķīniešu valodā, ja grib apmeklēt šīs zemes.

Nerunājot par vienvalodniekiem un pusvalodniekiem, arī vecajai paaudzei viņu latviešu valodā ir pārāk daudz caru, frīzeŗu, šaueru un trobeļu.

Es domāju, ka mēs trimdā pārcenšamies, celdami gan grandiozus sabiedriskus centrus, kultūras namus, baznīcas, sūtīdami misionārus uz Indiju un citām tālām zemēm. Tai vietā mums būtu jāsagatavo un jāgādā, lai lielākos latviešu centros būtu latviešu skolas, latviešu valodas kursi, latviešu mācītāji, kam laba latviešu valoda, slimnīcu māsas, kas var apciemot vecos latviešus veco ļaužu mītnēs. Šāds personāls jāalgo. Telpas sanāksmēm vienmēr var noīrēt, tādēļ nav jāceļ varenas celtnes. Jāpanāk, lai tie dažādie latviešu fondi, kas gadu desmitus vākuši naudu, jau tagad atveŗ savus naudas maisus un naudu liek lietā.

Jau tagad mums jādara viss, kas kalpo mūsu jaunās paaudzes noturēšanai savā latviskā identitātē. Vecie ozoli, laika zoba un kaŗa vētru locīti, viens pēc otra nolūzt. Dzīvajiem brīvības lāpa jānes tālāk.

Neviena tirannija nav ilgusi mūžīgi. Paturēsim savu identitāti, savu valodu, un ticībā Dievam un taisnības uzvarai mēs atgūsim Tēvzemes brīvību!

Toronto ziņas

● Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņš arī šogad bija labi apmeklēts un rīkotājiem deva vairāk par 7000 dolaru ienākumu. Tirdziņa labo izdošanos ievērojami sekmēja arī daudzo mantu ziedojumi loterijai, ko vadīja Kate Bruže ar palīdzēm, tāpat dāmu komitejas čaklais darbs apmeklētāju pacienāšanā un novietnes. Saulaines pārvaldes novietni bija iekārtojušas saimnieces E. Reinfelde un R. Suchova. Tur bija dabūjami skābi kāposti, ķirbju salāti, sīpoli un citi Saulaines ražojumi. Darbojās arī baznīcas grāmatu galds, ko vadīja M. Kvēpa un DV grāmatnīcas novietne (H. Britāle un A. Kalviņš). Latviskās svētku dāvanas varēja iegādāties visās Daiļamatniecības apvienības novietnēs. Dāmu komitejas ēdienu bufeti ar siltām pusdienām ātri vien iztukšoja, tāpat izpirka piparkūkas un pašcepto rupjmaizi. St. Vasarāja novietnē varēja iegādāties Ērgļu ligzdas medu. Veneranda Vabale piedalījās ar savām gleznām, Inese Jansona ar zīmētām apsveikuma kartītēm, R. Šteinbergs ar foto kartītēm u.d.c. Žaņa Bērziņa dāvātai ezera forelei pareizo svaru (10 märc. 9 unces) noteica P. Zaratoks, dāvinot laimestu Saulaines vakariņām. No diviem „lācīšiem", kam vārdus neviens neuzminēja, vienu nodeva izlozei, ko laimēja I. Ezergaile. Dāmu komitejas priekšniece L. Jansone apmierināta ar tirdziņa izdošanos.

● Austrumu draudzes Ziemsvētku sarīkojums baznīcas zālē ar mācītāja A. Celma vadītu svētbrīdi 14. decembrī, pl.15:00 (3. Adventa svētdienā). Dziedās Lidija Misbacha (soprāns). Birutas Komarovskas deklamācijas, bērnu un jauniešu priekšnesumi. Dāmu komitejas cienasta galds.

● TLB Sestdienas skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojums 4. janvārī, pl. 15:00 Latviešu Centrā. 6. klases audzēkņi skolotājas V. Bērziņas vadībā iestudē V. Dāboliņas ludziņu Jurīša Ziemsvētki.Priekšnesumus gatavo arī pārējo klašu audzēkņi. Sarīkojumā būs arī loterija skolas mācību grāmatu iegādei, ko rīko katru gadu. Bērnu vecāki un skolas labvēļi aicināti ziedot loterijai, nogādājot ziedojumus uz skolu.

● TLTA slēgtais eglītes vakars piektdien, 19. decembrī, pl. 19:00. Draudzīgā aicinājuma atceres vakars 24. janvārī, pl. 18:00 ar Blaumaņa lugas No saldenās pudeles izrādi; atkārtojums 25. janvārī, pl. 15:00. 1. maijā audzēkņu vakars par labu Latviešu namam. 29. maijā izlaiduma akts. Visi sarīkojumi Latviešu namā.

● Vizma Maksiņa un Ariana Liepiņa organizē jauniešu kori Dziesma, lai piedalītos Jaunatnes dziesmu svētkos Montreālā. Mēģinājumi otrdienās no pl. 18:30—19:30 Latviešu Centrā.

● Māc. J. Cālītis un Sarma Eglīte Sv. Andreja baznīcā salaulāja Ilzi Kristīni Morgenšternu un Aldi Āboliņu no Bramptonas, Ont. Līgava ir gaidu vadītāja, Sv. Andreja draudzes padomes un Sidrabenes pārvaldes locekle, pieder pie korporācijas Spīdola, kas bija sūtījusi ziedus.

● Mācītājs J. Cālītis uz Jorkas kapiem izvadīja 18. novembrī mirušo Hildegardi Medni, kas bija piedzīvojusi 84 mūža gadus. Viņa atstāj meitu Viju Koškenu.

● Western slimnīcā 1. novembrī mirusi Brigita Timmermane, dzimusi Leitis, piedzīvodama 66 gadus. Dzimusi 1920. gada 25. jūlijā Bauskā. Bijusi LSK žēlsirdīgā māsa. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja mācītājs F.T. Kristbergs. Paliek dēls Andrejs, vedekla Ināra un mazmeita Viktorija.

Liela latvieša pieminai

(Turpinājums no 10. lp.)

šo amatu viņš veic līdz pat dzimtenes atstāšanai.

Bīskaps Rancāns bija latviešu tautas vienotājs un brīvības cīnītājs ne tikai tās atmodas laikā, bet arī neatkarības un trimdas gados līdz pat mūža pēdējai stundai. Kā Latgales Kristīgo zemnieku partijas deputāts viņš bija ievēlēts visās četrās saeimās. Visai lieli ir viņa nopelni Latvijas valsts likumdošanas un politiski sabiedriskajā darbā. Ņemot vērā bīskapa izcilās dāvanas un harmoniskās rakstura īpašības, viņu ievēl par partijas vadoni un arī par saeimas priekšsēža vietnieku.

Trimdas tautieši viņu atceras kā nenogurstošu cīnītāju par bēgļu likteni. Viņa autoritāte, gaišā personība un diplomāta takts pavēra durvis uz iestādēm un personām, kas citiem bija slēgtas. Viņš objektīvi un vispusīgi apgaismoja mūsu tautas traģēdiju Vatikānā, okupācijas iestādēs un labdarības organizācijās, kaŗodams par bēgļu labklājību un īpaši par mūsu kaŗavīru atbrīvošanu no gūsta. Mēs visi esam viņam lielu pateicību parādā, jo bīskaps Rancāns nepazina ne ticības, ne novadu atšķirības. Netaupīdams savu veselību, viņš apmeklēja tautiešus baraku nometnēs, sniegdams stiprinājumu un uzklausīdams mūsu vajadzības un rūpes. Mūsu rūpes bija viņa rūpes arī tad, kad bija jāatstāj Eiropas krasti un jāturpina Dieva liktā sūtība ASV.

Bīskaps Jāzeps Rancāns ir un būs liels paraugs kā tagadnei, tā arī nākotnei. Viens no spožākiem latviešu zinātniekiem — vēsturnieks un diplomāts prof. Dr. Arnolds Spekke tēlo lielā Latgales zemnieku dēla portretu šādos dziļi tvertos vārdos: „Šis lielais patriots, laipnais un mīļais cilvēks pilnā augumā ieaudzis savas dzimtās Latvijas likteņos, labos un ļaunos; pilnā mērā dalījies viņas ausmās un norietos, vārdu sakot, grūti iedomāties Latvijas tapšanu un gaitas bez viņa un bez viņa nesalaužamās ticības tai."

Šinīs īsajās rindiņās nav iespējams aprakstīt visas mūsu lielā tautu dēla gaitas un nopelnus. Manās acīs viņš dzīvo kā simbols visam labajam un vērtīgajam, ko es meklēju ticībā un dzimtenes mīlestībā, — Dieva bruņinieks, tautas vienotājs un brīvības apustulis. Viņš godam nes Tautas Balvas kroni!

Man neizdzēšamā atmiņā paliks tikšanās ar bīskapu Zengvardenes bēgļu nometnē Vācijā. Sasveicinoties viņš teica, ka par mani jau zinot no rakstiem, paņēma mani pie rokas un noveda mani sāņus. Par ko mēs runājām? — par mūsu tautas šodienu un par tās rītdienu.

Jā, par tautas šodienu un par viņas rītdienu viņš dzīvoja.

Dr. Arvīds Melliņš

LONDONA

Valstsvētku sarīkojums notika 15. nov. Kiwanis centra telpās, DV Londonas nod. izkārtojumā.

Svētku aktu ar īsu uzrunu atklāja DV Londonas nod. pr-šēdis R. Alksnis, pieminot, ka latviešu jaunieši šinī vasarā piedalījušies vēsturiskos notikumos, kā Rīgas jūrmalas konferencē un demonstrācijās Vīnē. Arī šovakar mūsu jaunā paaudze kuplina šo sarīkojumu. Uzrunu beidzot, uzaicināja visus kopīgi vienoties mūsu tautas lūgšanā Dievs, svētī Latviju.

Svētku runu teica DV Kanadā jaunatnes daļas vad. Silvija Siksna no Toronto, aptverot domu par Latvijas brīvvalsts tapšanu.

Koncerta daļā iepriecināja jauniešu koris Dzirksts ar diriģenti Vizmu Maksiņu. Klavieŗu pavadījumus spēlēja Sandra Morgensena. Koncerta daļa bija plaša ar vairāku komponistu darbiem. Ar solo dziesmām iepriecināja Lisa Bourne un Inese Grava-Gubiņa. Koncertu beidzot, dir. V. Maksiņa aicināja publiku vienoties kopējā dziesmā Daugavs' abas malas. Diriģente un dziedātāji saņēma jūsmīgus aplausus. Sarīkojuma dalībnieki tad pakavējās pie vanadžu klātiem galdiem. **Dz. S.**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.